

SAN JUAN

Dios biíc dih jumni nin baácboó ã cãac jummat

¹ Biíhmahjeh ded pah Dios ã jummatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jummap wut jĩ. Caán Cristo Dios yoobát át jummap wut jĩ. ² Nin baác dih Dios ã chãjat pínah jãtìh, Cristo Diosjeéh átát jummap wut jĩ. ³ Caan wút jĩ nin baác dih jumni pínahdih át chãjap wut jĩ. Nin baác dih, jeádih, nihatdih Dios caandíh át chãjat túutap wut jĩ. Pánih chãjat túutnit, cãacwãdihbut caandíh át chãjat túutap wut jĩ. Páant ã wutuchah, Cristo nihatdih át chãj beedánap wut jĩ. Bua jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut ã chãjcah, nihát ãta wihcan tagaá.* ⁴ Cristo tigaá nihatdih báadhdani. Jiiátjìh jwĩ jii enat pah, jwĩ ip ded pah ã jummatdih caán jwiít cãacwãdih ã túi jéihyana caá. ⁵ Chei jwĩ jéih encat pah, yéej chãjna, jéih encannit panihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiít dih túi ennit panihnit ã chãjna caá. Pánihna, dupúátboó jiiát dih ded pah ã jéih dabacat pah, dedé yéejatbut Cristoboodíh ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁻⁷ Cãacwãdih daabáni Juan wút jumnidih Diosboó ã wahnì Cristoíh doonádih át naóh waáwát túutap wut jĩ, cãacwã caandíh joinít, Cristodih ì túi jepahat pínah niijná.* ⁸ Caán Juan Cristo át nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jummatdih naóhni Juan át jummap wut jĩ. ⁹ Caán

* **1:3** Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13

* **1:6-7** Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2

Cristo baabát panihni, nihat cãacwã Diosdih ï jéihyat pínah niijná, nin baácboó át jũúwúp wut jĩ.

¹⁰ Dios nin baácdih chãjna, caán Cristo biíc dih ït chãjap wut jĩ. Pánih chãjni Cristo ã jumuchah yuhna, nin baácdih moónboó caandih ï jéihcap jĩ.

¹¹ Nin ã chãjniji baácdihjeh át cãac jumap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páant ã cãac jumuchah yuhna, ã chãjni baácdih jumnitboó caandih ï náahcap jĩ.

¹² Páant ï náahcah yuhna, biquína caandih jepahnitdih Dios ã weh pah át chãjap wut jĩ. Caandih jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tiguaá ï jumap. ¹³ Páant niúj naóhna, jwiít jwĩ weh jumihat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih biíc weh pah ã chãjna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cãac jummat túttimah, jwĩjeéh ã jumap jĩ. Páant ã jumuchah ennitji, cãacwãdih oinit, yoobópdih naóhni ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Caán Dios wúh biícjeh jumna, Dios ã wēpat ã túyatbut caandih ã jumap jĩ. Pánihni ã jumuchah, jwĩ túi jéihna caá.* ¹⁵ Juan Daabániboó cãacwãdih daabána, Cristo ã jũúwúchah ennit, nin pah ã niúj naáwáp jĩ: “Con caá yeebdih wãpĩ naóhni. Obohjeéhtih, weém wã cãac jummat pínah jãtih, caán átát jumap wut jĩ. Nin baác ã jummat pínah jãtihbut átát jumap wut jĩ. Pánihna, caán weem cháh ã jumna caá”, Juan cãacwãdih ã niijp jĩ.

¹⁶ Caán Cristo wēpni jumna, jwiít dih búdí oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jĩ. ¹⁷ Dios ã wutdih Moisésboodih ãih cãacwãdih át naóh yapaat tútup wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cãacwãdih búdí ã oyatdih, ã naáwát túi yoobópdih

---

* **1:14** 1Jn 1.2

ã jumatdihbat naóh yapanadih ãt jũúwáp tajĩ.
 18 Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cãacwã jwĩ jéih encan
 caá. Pánihna, Dios wũúh biícjeh ãjeéh jumniji nin
 baácboó cãac jumnit, ded pah ã íip ã jumatdih
 jwiít dih ã jéihyanap jĩ.*

Juan Daabánidih bita ã wũúbh joyát

(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Jerusalén tútchidih moón jwĩ maátaboó sac-
 erdotewãdih, Dioíh mũúboó teonitdihbat Juan
 Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” niúj wũúbh
 joyát tũútna, ít wah bojop tajĩ. 20 Páant ã niúj wũúbh
 joyóchah joinít, Juanboó nin pah ã niúj jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém, Dios
 ã wahní Cristo nihcan caá, ã niúj jepahap jĩ.

21 —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo
 nihcan, Elíasji niít?* ã niúj wũúbh joyóp jĩ.

—Nihcan caá, queétdih ã niúj jepahap jĩ.

—¿‘Dios naáwãtdih naóh yapaní ã jũóhbipna caá’,
 jwĩ nũowã ã niijní niít?* ã niúj wũúbh joyóp jĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niúj jepa-
 hap jĩ.

22 —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiít dih
 biícmantjeh ma naáwá, jwiít dih wũúbh joyát
 tũútnit dih jwĩ táí naáwát pínah niijná. ¿Ded pohba
 tigaá ma yoób jum? ã niúj wũúbh joyóp jĩ.

23 Páant ã niúj wũúbh joyóchah joinít, nin pah
 queétdih ã niúj jepahap jĩ:

—Weemdíh jenah joiná, Isaíasji nin pah ãt niúj
 daacáp tajĩ: ‘Biíc cãac mũú wihcapboó nin pah ã
 niúj wẽp naóhbipna caá: “Jwĩ Maáh ã jũúwát pínah

* 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22   * 1:21 Mal 4.5   * 1:21 Dt 18.15,18

jātih ñi yéej chājatdih cādahnit, túiniboodíh túut nuumnít, caandíh ñi túi páñaá”, ã niijbípna caá’, át niij daacáp tajī.* Páant ã niij daacniiji caá weém, ã niijíp jī.

²⁴⁻²⁵ Páant ã niijíchah joinít, biquína fariseowã wábh joyát túutnit í wahnitboó nin pah í jwáwb niij wábh joyóp jī:

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwát dih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cāacwādih ma daabá? í niijíp jī.

²⁶ Páant í niijíchah joinít, Juanboó queétdih nin pah ã niij jepahap jī:

—Weém cāacwādih mahjīhjah wã daabána caá. Obohjeéhtih, biíh ñi beh enca naáh ñi cātíh ã jumna caá. ²⁷ Caán wã túttimah jūóhni चाह wēpni caá. Pánihna, caandíh jenah joiná, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá, ã niijíp jī.

²⁸ Betania tútchi Jordán mēj conanaamánt Juan cāacwādih ã daabánapdih queét páant í niij míc wéhenap jī.

“Oveja wááh panihni Jesús ã jumna caá”, Juan Daabáni ã niiját

²⁹ Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús í niijní ã pebhna ã dei jwýchah ennit, jwiít caandíh joinít dih Juan Daabáni nin pah ã niij naáwáp jī: “Ñi enee. Con jūóhni Dios ã wahni oveja wááh panihni caá. Jwiít judíowã jwí yéejat yohat túut niijná, oveja wááhdih sacerdotewādih jwí mawat túutna caá. Páant í chājat dée panihni, con Dios ã wahnidihbut

---

* **1:23** Is 40.3

cãacwã ï mao yohbipna caá. Pánih wənnit, ni-hat baácdih moón jwĩ yéejatdih ã yoh wəhbipna caá. ³⁰ Con caá yeebdíh wāpĩ naóhni. ‘Wã túttimah jũóhni wã cãac jumat pínah jãtih jumniiji weem cháh ã jumbipna caá’, yeebdíh wãát niijíp jĩ. ³¹ Caán láa, weembút Dios wũúh ã jumatdih wã jéih jwəhcap jĩ. Obohjeéhtih, panih jéihcan yuhna, yeéb wã déewã caandíh ñi túi jéihyat pínah niijná, yeebdíh mahjĩh wã daabánap be”, ã ni-ijíp jĩ. ³²⁻³³ Páant niij péanit, Juan jwiít dih nin pah ã jwũub niij naáwáp jĩ: “Wã daabáát pínah jãtih weembút caandíh wã jéih jwəhcah, weemdíh daabáát túutni nin pah ã niij naáwáp jĩ: ‘Jop pah jíghni Túini Espíritu jeámant dei jũóhni, bíic newédih ã jaamáchah enna, “Caán Dios ã wahni caá”, ma niij jéihbipna caá. Caánboó mahjĩh daabáát panihni Túini Espíritu ã wēpatdih búdí ã wəhbipna caá’, weemdíh ã niijíp jĩ. ³⁴ Pánihna, Túini Espíritu, jop pah jíghni, dei jũóhni, caandíh ã jaamáchah, wã enep be. Pánih ennit, con Dios ã wahni ã jumatdih jéihna, ‘Yoobópdih Dios wũúh caá’, yeebdíh wã niij naóhna caá”, jwiít dih Juan ã niijíp jĩ.

Jesús ã jwíih bohénit pínahdih ã ñíwat

³⁵⁻³⁶ Daanimant bóo yeó jáapdih, jwiít chénewã Juan Daabáni ã bohénit, caán bíicdih jwĩ ñəhəchah, Jesús ã yap bejechah ennit, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—Condih ñi eneeé. Con tigaá Dios ã wahni oveja wũúh panihni, ã niijíp jĩ.

37 Páant ã niijíchah joinít, jwiít Jesúsdih jwĩ ñuún pée bejep jĩ. 38 Páant jwĩ ñuún pée bejehah, tac páud ennit, jwiít dih nin pah ã niij uúbh joyóp jĩ:

—**¿Jũúh, dedédih tigaá ñi bid?** ã niijíp jĩ.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandíh jwĩ niijíp jĩ.

39 —**Wãjeéh ñi jũúwú,** jwiít dih Jesús ã niij jepahap jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã jumati dih jéihyat táut niijná, ãjeéh jwĩ bejep jĩ. Cheyeh jwãáhnitji caandíh jwĩ pej jum táwup jĩ.

40 Jwiít chénewã Juan Daabáni ã niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjĩh jwĩ jumup jĩ. Andrésboó Simón Pedro ã úud jĩ. 41 Waícanjeh Andrés weép jeñédih bididih ã bejep jĩ.

—Mesías jwĩ niijní, Dios ã wahnidih jwĩ jwãáap be, át niijíp wat jĩ. Griegowãboó Dios ã wahní niijná, ‘Cristo’ ípĩ niijná caá.

42 Páant niijnít, Andrés Simóndih jwĩ pebhna át numah jũúwup tajĩ. Páant ã numah jumáchah, Jesús Simóndih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Meém Simón, Juan ã wũúh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wūt búudhni ma jumbipna caá,** ã niijíp jĩ. Jwiít judíowã “Cefas” jwĩ niijnídih griegowãboó “Pedro”, ípĩ niijná caá. Páant niijnídih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwĩ chãjap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbat “Wãjeéh ñi jũúwú”, ã niiját

43 Daanimant bóo yeó jáap dih Jesús Galilea baácna jwiít dih numah bejna, Felipedih jwãáhnit:

—**Wãjeéh ma jũúwú,** caandíhbat ã niijíp jĩ.

44 Felipeboó Betsaida wāt jumni tātchidih bóo ã jumap jĩ. Andrés Pedrojĩh caán tātchidih moon mántih ĩ jumap jĩ. 45 Páant Jesús caandíh ã niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíh bididih ã bejep jĩ. Caandíh jwãáhnit,

—Moisés ã naóh daácniji, bita Dios naáwát dih naóh yapanitbut ĩ daácnijidih jwĩ jwãáhna beé. Jesús Nazaret tātchidih bóo José wãúh caá, Felipe caandíh át niijíp wāt jĩ.

46 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niij jepahap wāt jĩ:

—Páant, Nazaret tātchi oboh jumni tātchi ã jumachah, ded caán tātchidih bóo cãacwãdih teo wáacni pínah ã wihcan níit, át niijíp wāt jĩ.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma jũúwúp, Felipe át niij jepahap wāt jĩ.

47 Páant niijnít, Jesús bíícdih jwĩ jumapna át numah jũúwúp tajĩ. Páant, ĩ jũúwúchah ennít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Con jãóhni, yoobóp dih táini judío cãac caá. Caandíh dedé yeeat ã wihcan caá, Natanaeldih enna, jwiít dih ã niijíp jĩ.

48 Páant ã niijíchah joinít, Natanaelboó caandíh nin pah ã niij wãúh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá weemdíh ma táí jéih? ã niijíp jĩ.

—Meemdíh Felipe ã naáwát pínah jãtih, higuera nah páujdih ma chãudachah, wãát enep be, Jesús caandíh ã niij jepahap jĩ.

49 —Bohéní, meém Dios wãúh caá. Jwiít judíowã jwĩ Maáh pínah caá, Jesús dih ã niijíp jĩ.*

---

* 1:49 Mt 16.15

50 –‘Higuera nah nump ma cháudachah, wã enep be’, wã niijíchah joinít, ‘Dios wũúh caá meém’, ¿ma niij jenah joí niit? Páant meemdíh wã enatji chah wã chãjachah, ma enbipna caá, Natanaeldih Jesús ã niijíp jĩ.

51 Páant niijnít, nin pah jwiít nihatdih ã jwúub niijíp jĩ:

–Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Jeáboó wãtni pah ã jumuchah, weém nihat cáacwã úud jeñé namá panihni wã chãjnidih Dioíh ángelwã aab béjnit, ï jwúub dei jũúwáchah, ñi enbipna caá,* Jesús ã niijíp jĩ.

2

Caná tãtchidih moón ï téihya chéwat

1-2 Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tãtchidih, téihya chéwat ã jumup jĩ. Pánihna, Jesúsdiñ ï bidichah, jwiítbut ãjeéh jwĩ bejep jĩ. Jesús ïn jwĩ jãtíh caán munná mitát juibínap tajĩ. 3 ï táí wēi babhbachah, ïih jiwá iguúh mac ãt beedáh bejep wut jĩ. Páant ã beedéchah, Jesús ïn caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

–Wũúhá, jáantjeh ïih jiwá iguúh mac ã beedáh bejep be, mi niijíp jĩ.

4 –Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wã tewat pínah ã juibí jwuhna caá, Jesús ã niij jepahap jĩ.

5 Páant ã niij jepahachah joiná yuhna, ã ínboó queét teo wãhntidih nin pah mit niij wutji taga:

–Wã wũúh ded pah yeebdíh ã wutat pah ñi chãjáp, mit niijí taga.

* 1:51 Gn 28.12

⁶ Caanjĩh seis dahwani wáam dahna ã jumup jĩ. Biíc wáam búdí jãaj cómoh pah bóo ã jumup jĩ. Jwiít judíowã Dios ã wutatji pah jwĩ téih chocat túut niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáwaat pínahdih jwĩpĩ bíbohó jĩ. Pánihna, caán mædíh moonbát caan dáhnadih ã bíbohó jĩ.

⁷ Pánihna, queét teo wãhndih nin pah Jesús ã niij wutap jĩ:

—Mahdih **ub jũóhnit**, caán wáam dahnadih ñi yáac yáwanaá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, teo wãhndih caán wáam dahnadih mah ã túi yáac yáwanap jĩ. ⁸ Páant ã yáac yáwaat túttimah, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij wutap jĩ:

—**Buu caandih tóih ubnit**, yeebdih wãtnidih ñi jwibí wãhúú, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caandih tóih ubnit, ã maáhdih ã jwibí wãhup jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, queét mahdihjeh ã yáacnijidih Jesús ã túut numúchah, jiwá iguúh mac yoobát át bejep tajĩ. Pánihna, queétdih wãtniboó caan mácdih ã jwíh babh joyóchah, dedmant ã ubatjidih át jéihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caandih teo wãhndihboó mahjeh ã yáacatjidih ã jéihyep jĩ. Pánihna, queétdih wãtni babh joinít, téihya chéonidih ã jwáwát túutap jĩ. ¹⁰ Caán ã juyúchah, teo wãhndih ã maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwĩ bidnidih caán yoobát macdih jwĩpĩ jwíh wãhna caá. Pánihat túttimah, ã babh yáwachah ennít, jwú macdih jwĩpĩ ñwún tóihna caá. Obohjeéhtih meémboó páant mat chãjat túutcan tagaá. Caán yoobát macdih tóihcanjeh, jwú macboodih mat

jwíih tóihyat túutap taga. Pánihat túttimah, buu caán yoobát machoodíh mat wūhat túutap taga, teo wūhnit ī maáhboó téihya chéonidih ā niijíp jī.

¹¹ Pánih chājna, Galilea baác Caná tútchidih ā jwíih wēp chāj júutap jī, “Dios wūúh caá”, cāacwā ī niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ā wahni yoobát caá”, jwiít ā bohénit caandíh jwī níj jenah joí jwíihp jī.

¹² Túttimah, Capernaum tútchina Jesús jwiít dih ā nūmah bejep jī. Páant ā nūmah bejehah, ā ín, ā úudwābut jwījeéh biíc dih ī bejep jī. Caanná juibínit, daocánni yeó jáap jwī jum jwūhup jī.*

*Jíib chājnitdih Dioíh mūmánt Jesús ā ñūun bácaat
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)*

¹³ Pascua yeó jáapna ā tóah jūúwáchah jéihnit, dawá jwī déewā Jerusalén tútchina ī bejep jī.* Jesúsbut jwiít dih caanná ā nūmah bejep jī. Caanná juibínit, Dioíh mūná enedih jwī bejep jī.

¹⁴ Caán mūdíh jiwiwā, ovejawā, jopwādhbut jíib chājnitdih Jesús ā enep jī. Bitabut dīnero júdudih túut nūmnít ī chúuduchah, ā enep jī. Queét túut nūmnítboó cāacwādh bádí nūmná ít chājap tajī.

¹⁵ Pánihna, caanjīh jumni tōpnadiah ubnit, caánboó jumnit cāacwādh íih nuñépwādhbut ā pūi ñūun bácanap jī. Dinero túut nūmnít ī chúudat páhana, íih cáagat naanádihbut ā tóo yoh áacanachah, íih dinero júduna ā pūo yóh ñajap jī. ¹⁶ Pánihna, jopwādh jíib chājnitdih nin pah ā níj jāihñup jī:

* **2:12** Mt 4.13   * **2:13** Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

—Ñíih jopwãdih ñi ʉb bac bejeé. Nin wã ípdih ʉbát mʉdih jíb chãjat mʉ ñi chãjca bojoó, Jesús ã niijíp jĩ.

17 Jesús páant ã niijíchah joinít, Dios naáwãtdih naóh yapani ã daacátjidih jwĩ náhninap jĩ. “Dios wã Maáh, míih mʉdih búdí wã oina caá. Pánih oina, caandih yeejép ĩ chãjachah ennit, búdí wã íjna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

18 Jesús páant ã chãjachah ennit, jwĩ maáta caandih nin pah ĩ niij jãihñap jĩ:

—¿Dépanihna queédih páant ma ñʉn yóh baca? Meemdih Dios páant ã chãjat túutuchah, cãacwã ĩ chãjca naáhdih ma chãj júutú, jwĩ jéihyat pínah niijná, Jesúsdi ĩ niijíp jĩ.

19 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queédih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Nin mʉdih ñi yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, yeéb ñi yohni mʉjídih wã jwʉb ámohbipna caá, ã niijíp jĩ.*

20 Páant ã niijíchah joinít, queét maáta caandih nin pah ĩ niij ʉbh joyóp jĩ:

—Cuarenta seis jópchi nin mʉdih teona, ĩt péanap tajĩ. Obohjeéhtih, ¿meémboó biíc peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniít? ĩ niijíp jĩ.

21 Obohjeéhtih, caán mʉdihjeh niijcán, ãih bácahdih niijná ãt chãjap tajĩ. Páant ã naáwáchah yuhna, maáta ĩ jéihcah, jwiítbat jwĩ jéih jwuhcap jĩ. 22 Pánihna, wʉnniji Jesús ã boo pud jʉwát túttimah, jwiít ã bohénitboó páant ã niijátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ, bʉca. Dios naáwãtdih

* 2:17 Sal 69.9 * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

ĩ daácniĵi náodih, Jesús ã niĵátjidiĥbut “Caán yoobópdih tigaá”, ĵwĩ niĵ jéihyep ĵĩ.

Cãacwã ĩ jengah joyátdih Jesús ã jéih beedáát

²³ Pascua yeó jáapdih Jesús Jerusalén tátchiboó ã ĵumap ĵĩ. Pánih ĵumnit, ĵwiít cãacwã ĵwĩ jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh Jesús ã chãjachah ennit, “Caánboó Dios ã wahni Cristo caá”, dawá ĩ niĵ jengah joyóp yuh ĵĩ. ²⁴ Obohjeéhtih, ded pah ĩ jengah joyátdih jéihnit, “Weemdíh yoobópdih ĩ jepahcan caá”, Jesús át niĵ jéihyep tajĩ. ²⁵ Pánihna, caanjéh cãacwã ĩ jengah joyátdih táí jéih beedáni ĵumna, bita ded pah ĩ jengah joyátdih caandíh uúbh joyát ã wihcap ĵĩ.

3

Nicodemo

¹ Nicodemo, fariseo, ĵwiít judíowã ĵwĩ maáta poómpdih bóo wut ĵĩ. ² Jesucristo Jerusalén tátchiboó ĵum láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdiĥ enedih át ĵuibínap wut ĵĩ. Pánih ĵuibínit, nin pah át niĵíp wut ĵĩ:

—Bohéní, Dios ĵwiítđih ma bohéát pínah niĵná, meemdíh ã wahatđih ĵwĩ jéihna caá. Pánih wahnit, majeéh ã ĵumatđihbut ĵwĩ jéihna caá. Majeéh ã wihcah, ĵwiít cãacwã ĵwĩ jéih chãjca naáhdih mata jéih chãjcan tagaá, át niĵíp wut ĵĩ.

³ Páant ã niĵíchah ĵoinít, Jesús caandíh nin pah át niĵ jepahap wut ĵĩ:

—Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Ded jáap cãac ĵumni panihni ĵwúbh ĵumcan, ded pah Dios ã maáh ĵumatđih ã jéihcan níít, át niĵíp wut ĵĩ.

⁴ —Páant cãac behe ¿ded pah jáap cãac jumni panihni ã jéih jwúub jumbi? ¿Ded pah ã íníh wadahaóó ã jéih jwúub waadbí? ¿Caandíh mi jwúub jéih weh jumca níit? Nicodemo át niijíp wut jĩ.

⁵⁻⁶ —Cãacwãjeh ĩ weh jumuchah, cãacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó cãacwãih caolih wanni panihnidih ã boanachah, jwúub jáap cãac jumni panihnit ĩ jumna caá. Jáap caolih jumni panihnitjeh Dios weh ĩ jumna caá. Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Ded mahjĩh daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jumcan, Dios ã maáh jumapboó ã jéih waadcán níit. ⁷ Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá: Meemdíhbut jáap cãac jumat panihni caá náahap. Caandíh páant wã níj naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ã yapbi?’ ma níj úubh joicá bojoó.* ⁸ Johlit johat panihni caá. Johlit ã júúwúpmant ma jéihcan caá. ã bejep pínahboobút ma jéihcan caá. ã joh buug láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih wanni panihnidih Túini Espiritu ã boanachah, ded pah ã booaatdih jéih encan yuhna, cãac ã túut nuumátidih ma túi jéih enna caá,* Jesús át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, Nicodemo Jesúsdih nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—¿Ded pah níj naóh tigaá ma chãj? Ma naáwátidih wã beh joicán caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁰ —¿Páant, meém judíowãdih bohéni yuhna, ded pah wã naáwátidih ma beh joicán? ¹¹ Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Jwĩ jéihyatdih, jwĩ enatdihbut yeebdíh jwĩ naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwiítidih ñi joíhcan caá. ¹² Nin baácboó ded pah

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5

ã jumatdih wã naáwáchah, ‘Yoobórdih ã naóhcan caá’, niijná, Dios pebhboó ded pah ã jumatdihbut wã naáwáchah, biíc yoobó ñi niíjjenah joibípna caá.

¹³ “Ded Dios ã jumupboó enedih aab béjniji jwáub dei jüóhni ã wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihat cãacwã úud jeñé, caánboó wãpĩ jumup jĩ. Pánihna, caanmánt dei jüóhni weemjéh ded pah ã jumatdih yoobórdih wã jéih naóhna caá. ¹⁴⁻¹⁵ Jon jãtíh, Moisésji jum láa, Dioíh cãacwã tútchi wihcapboó jum jwahna, caandíh ĩ jüihñuchah, dawá maiwãdih wahnit, queétjĩh cãacwãdih át peéh chãjap wut jĩ. Mai pah jíghnidih ĩtahjĩh Dios Moisésdih át chãjat tútup wut jĩ. Caán mai pah jíghnidih chãj péanit, máa nahdih búdhnit, át baad dóhdop wut jĩ. Pánihna, det Diosdih túi jengah joinít, caán ã baad dódhni mai pah jíghnidih ennit, ĩt boonap wut jĩ.* Caán ã baad dóhdát pah, cruzboó péohnit, pãd dodhnit, cãacwã weemdíh ĩ maobipna caá.* Pánihna, weém caán cruzboó wã wanuchah, det weemdíh túi jengah joinít, iiguípna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ĩ túi jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih át niijíp wut jĩ.

Dios nihat cãacwãdih búdí ã oyat

¹⁶ “Dios nihat cãacwãdih búdí ã oina caá. Pánih búdí oina, queédih ã peéh chãjat déedih túi ubat túut niijná, weém ã wüúh biíc jumnidih ã wah deyanap jĩ. Páant ã wahachah, det weemdíh jepahnit iiguípna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ĩ túi jumbipna caá. ¹⁷ Dios cãacwãdih yéejat peéh chãjat túutna, weém ã wüúhdih nin baácboó ã wah

* **3:14-15** Nm 21.9   * **3:14-15** Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32

deyacap jĩ. Obohjeéhtih, iiguípna ï bejat déedih queétdih wã táí ʔbat pínah niijná, ã wah deyanap jĩ.

18 “Weém ã wũúhdih det jepahnitdih Dios ï yéejat jíib ã peéh chãjcan niít. Obohjeéhtih, det weemdíh ï jepahcah, queétboodíh ï yéejat jíib ã peéh chãjbipna caá. 19 Weém Dios wũúh baabát panihni nin baácboó jũóhna, ded pah cãacwã Diosjeéh ï táí jumat pínahdih wã jéihyaíhna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cãacwã ï náahcap be. Ì chãjat yeejép ã jumuchah, dupúát panihnidihjeh ï náahap be. Pánihna, baabát panihnidih náahcan, yeejép chãjnit ï jumuchah, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá. 20 Nihat yéej chãjnit ï yéej chãjatdih cádahíhcan, páant ï chãjatdih bita ï encat pínah niijná, baabát panhipboó ï jũúwíhcan caá.*

21 Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó ï jũúwíhna caá, Dios ã wēpatjĩh ï táí chãjatdih bita ï enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús át niijíp wut jĩ.

Jesús ded pah ã jumatdih Juan Daabáni ã naáwát

22 Túttimah, jwiít ã bohénitdih Judea baácna Jesús ã namah jib bejep jĩ. Caanná jib bejnit, caanjĩh moón Diosdih ï jepahachah, queétdih ã daabánap jĩ. 23 Enón wut jumni pebh Salim wut jumapdih caan múj namahni ã jumuchah, Juanbut cãacwãdih daabána át chãjap wut jĩ. Queétdih ã daabáat pínah niijná, dawá ã pebhna ït juibínap wut jĩ. 24 Caán láa Juan Daabánidih jwĩ maáta ï teo jwuhcap jĩ.*

* 3:20 Job 24.13-17 * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

²⁵ Biquína Juan Daabáni ã bohénit biíc jwĩ déejĩh ded pah jwiít judíowã jwĩpĩ daabáatdih míic wéhena ãt chãjap wut jĩ. ²⁶ Pánih míic wéhe péanit, Juan pebhna jwibínit, ã bohénit caandih nin pah ãt niij wábh joyóp wut jĩ:

—Bohéní, Jordán m̄j conanaajĩh majeéh j̄m̄niji ‘Caán caá weemdih chah j̄m̄ni’, ma niijnjiboó b̄m̄ cãacwãdih daabána caá ã chãjap. Páant ã daabánachah, nihat caan pébhna míicjeh bejna caá ã chãjap, Juandih ãt niijp wut jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, Juan nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Diosboó weemdih ã jwíih daabáat t̄ut̄ap jĩ. Pánihna, b̄m̄ caandih jwuh daabáat t̄ut̄nit, ã pebhna cãacwãdih ã bejat t̄ut̄na caá. ²⁸ ‘Weém Cristo nihcan caá’, wã niijíchah, yeéb ñi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo jãtih weemdih Dios ã wahap jĩ.* ²⁹ Pánihna, ãjeéh cãacwã ã bejehah enna, búdí wã wěina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejehah ennit, ã pej j̄m̄niboó búdí ã wěina caá. Páant ã pej j̄m̄ni ã weñat pah m̄n tigaá, weembút Jesúsdiñ ã t̄ái péenachah ennit, búdí wã wěina caá. ³⁰ Pánihna, cãacwã weemdih pée cádahnit, Cristoboodih jwúub t̄ái péeat caá náahap, Juan queédih ãt niij jepahap wut jĩ.

Dios wááh japmant j̄óhni ã j̄mat

³¹ Páant niij naóh péanit, nin pah Juan ã bohénitdih ãt jwúub niij naáwáp wut jĩ: “Jeámant j̄m̄niji nin baácboó dei j̄óhni nihatdih ã t̄ái jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiít cãacwã nin

* 3:28 Jn 1.20

baácboó jumnit, nin baác dihjed ded pah ã jummatdih jéihnit, jwĩ naóhna caá. Caán Dios ã wahniboó jwiít cãacwã chah jéihni ã jumna caá. ³² Ded pah ã enatji, ã joyátjidihbut jwiít dih ã naóhna caá. Páant ã naáwáchah yuhna, cãacwãboó ã naáwát dih ã joíhcan caá. ³³ Pánihna, jeámant jũóhni ã naáwáchah, ded túi joiní ‘Dios yoobóp dih naóhni caá’, ã niij jéihna caá. ³⁴ Dios ã wahní Cristodih ãih Túini Espíritudih búdí yoobát ã wũhup be. Pánihna, Cristo Dios naáwát dih yoobóp dih ãpĩ naóhna caá. ³⁵ Dios ã wũúhdih búdí oinit, caandíh nihat ã maáh ã jummat túutna caá.* ³⁶ Dios wũúhdih ded jepahni Diosjeéh páantjeh ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wũúhdih yap yohniboodíh ijnit, Dios búdí ã peéh chãjachah, ãjeéh ã wihcan niít”, Juan át niijíp wut jĩ.

4

Jesús Samaria baác dih bólijh ã múc wéheat

¹ Juan chah dawá cãacwã Jesús dih péenit dih ã daabáát doonádih fariseowã ãt joyóp wut jĩ. ² Obohjeéhtih, Jesús pohba ã daabácan jĩ. Jwiít ã bohénitboó jĩ cãacwã dih jwĩ daabánap jĩ. ³ Fariseowã ã jéihyat doonádih joinít, Jesúsboó Judea baác dih jumniiji Galilea baácna jwiít dih ã numah bejep jĩ.

⁴ Caanná bejna, Samaria baác dih yap bejat túut jwĩ chãjap jĩ. ⁵ Pánih yap bejna, Samaria baác dih bóo Sicar tútchina jwĩ jwibínap jĩ. Caan pébh jwĩ nuo Jacob ã wũúh José dih ã wũhniiji baácbit át jumup wut jĩ.* ⁶ Caanjh Jacobwãji ã mah tóihyat íit ã jumup

* **3:35** Mt 11.27; Lc 10.22   * **4:5** Gn 33.19; Jos 24.32

jĩ. Pánihna, Jesúsboó yuúp jũóhni chũná, yeó jáap tac yoób caán íit pebh ã choó chũudup jĩ. ⁷⁻⁸ Páant ã choó chũudat pónih, jwiít ã bohénitboó tútchina jeémát jíib chãjadih jwĩ aab béjep jĩ. Caanjĩh Jesús ã chũuduchah, Samaria baácdih bóli mah tóhyodih mit dei juibínap wut jĩ. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántdih át niijíp wut jĩ:

—**Weemdih mah ma wũhũú**, át niijíp wut jĩ.

⁹ —Meém judío cãac caá. Weemboó Samaria baácdih bóli caá. ¿Dépanih tigaá weemdih mah ma uúbh? Jesúsdi mit niij jepahap wut jĩ. (Jwiít judíowã Samaria baácdih moondih jwĩpĩ eníhcap jĩ. Pánihna, páant mit niijíp wut jĩ.)*

¹⁰ Páant mi niijíchah joinít, Jesús caántdih nin pah át niij naáwap wut jĩ:

—**Dios meemdih ã teo wáacat déedih jéihcan, meemdih mahdih uúbhnidihbat ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wũhũú’, weemboodih mata niij uúbh tagaá. Caán wã wũhíhni mah panihnidih ma babhbachah, míih caolih áta túi boo tagaá**, át niijíp wut jĩ.

¹¹ —¿Dépah niij tigaá páant ma niij? Nin mah tóhyat íit namah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíbohcan, ¿deh tigaá caolihdih boocat túttni mah ma uúbbi? ¹² Jwĩ nũo Jacobji, ã wehbat, íih nũñáp wã biícdih nin íitdih mah uúbnit, íit babhbat wut jĩ. Áihjidih jwiít ã jũimenádih át wũhup wut jĩ. ¿Pánihna, jwĩ nũo Jacobji chah wẽpni níit ma jumap, páant ma niijná? mit niijíp wut jĩ.

¹³ —**Ded nin íitdih bóo mahdih babhni ã jwũub taca joótbipna caá, páant muntih.** ¹⁴ Obohjeéhtih,

* **4:9** Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

weém wã wãhni mah panihniboodíh babhna, chéneji ã taca joótcan niít. Ded wã wãhni mah panihnidih babhna, Diosjeéh páantjeh ã túi jambipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bácní ã jōpcat pah wã wãhni mah panihni ã beedcán niít, Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.*

15 —Caán láa bácah, caán ma niijní mahdih weemdíh ma wãhúú, jwáub taca joótcah, ninboó yeó jáap jumat pah mah tóhyodih wã jūóhcat pínah niijná, mit niijíp wut jĩ.

16 —Majeéh bóodih ma bidbi jwahúú, Jesús át niijíp wut jĩ.

17-18 —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niij jepahap wut jĩ.

—Yoobópdih tigaá ma niijíp. Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. Buh majeéh jamni ma áa yoobát nihcan caá. Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niiját yoobópdih tigaá, Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

19 —Meémboó Dios naáwát dih naóh yapani nacaá. 20 Pánihna, yoobópdih wã jéihyat pínah niijná, weemdíh ma naáwá: Con jeená jwĩ nuowáji Diosdih ípĩ úúbúp wut jĩ. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tátchiboó Diosdih úúbúdíh bejat caá náahap’, yeéb judíowã ñipĩ niijná caá, mit niijíp wut jĩ.

21 —Yad wilí, weemdíh ma joi jwáhuú. Nin wã naáwát yoobópdih caá. Túttimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tátchiboobát jwĩ ípdih ñi úúbhcan niít. 22 Yeéb Samaria baácdih moón ñi úúbhnidih ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiít judíowãboó caandíh jwĩ jéihna caá. Dios ã wahni,

* 4:14 Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

nihat cãacwãdih táí ʘbni, judíojuh tigaá ã jʘmʘp. Pánihna, jwĩ wěini Diosdih jwiít judíowãboó jwĩ jéihna caá. ²³ Bʘʘ láa, túttimahbut Túini Espíritu ã teo wáacachah, táí yoobópdih jenah joinít, cãacwã Diosdih ĩ táí wěibipna caá. Páant caandíh táí wěinitboodíh caá Dios ã bidip. ²⁴ Dios jíghcanni ã jʘmʘchah, cãacwã caandíh ĩ jéih encan caá. Pánihna, dedboó jʘmna, caandíh jwĩ wěi ʘúbúchah, biíc yoobó ã túina caá. Caandíh wěina, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh, táí yoobópdih jenah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih át niijíp wʘt jĩ.

²⁵ —Mesías, ‘Cristo’, ĩ niijní, ã jũúwát pínahdih weém wã jéihna caá. Caán jũóhna, jwiítidih nihat ã jéihya beedábipna caá, mit niijíp wʘt jĩ.

²⁶ —**Weém ma niijní Cristo tigaá**, Jesús caántdih át niijíp wʘt jĩ.

²⁷ Páant caántdih ã míc wéhenachah, jwiít ã bohénitboó jeémát jíib chãjadih bejniti jwĩ jwúʘb jʘibínap jĩ. Pánih jwúʘb jʘibínit, Jesús yad wilijĩh ã míc wéhenachah ennit, jwĩ en wúhi bejep jĩ. Pánih en wúhi bejna yʘhna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míc wéhe?” níj ʘúbh joinít déeji jwĩ niijcáp jĩ. ²⁸ Pánihna, caántboó miíh mah tóhyat wáam dahdih cáag jwejniti, tútchina mi jwúʘb aab bėj jwʘhʘp jĩ. Pánih bejniti, miíh tútchidih moondíh nin pah mit níj naáwáp wʘt jĩ:

²⁹ —Ded pah wã chãjatjidih weemdíh naóh beedánidih ñi en jũúwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wʘt jĩ.

³⁰ Páant mi niijíchah joinít, caán tútchidih moondíh Jesúsdi mi jwãáápjina mit namah jwúʘb jũúwép tajĩ.

³¹ Pánihna, ï juyát pínah jãtìh, jwiít Jesús ã bohénitboó jwĩ jíib chãjni jeémátìdìh caandìh jwĩ numah jeémíhip jĩ.

—Bohéní, ma jeémp jãúwá, jwĩ niijíp yuh jĩ.

³² —Obohjeéhtìh, ñi jéihca naáh jeémát weemdìh ã jumna caá, Jesús jwiítìdìh ã niij jepahap jĩ.

³³ —¿Bitá caandìh jeémát ìtát wãh taniít? jwiítjeh jwĩ míic niijíp jĩ.

³⁴ Páant jwĩ míic niijíchah joinít, Jesús jwiítìdìh nin pah ã jwãub niijíp jĩ:

—Cãacwã jeémát ï bidat pah, weemdìh wahnì ded pah ã wutadìh chãj péaatdìh búdí wã bidna caá. Pánihna, butéh caandìh jepahnìt, caántjìh míic wéhena, wíih jeémát panihni ã jumna caá.

³⁵ ‘Chénena míic widh ã jũdhna caá jwĩ momni ã quehechah, jwĩ dicat pínah’, wápchi mínah ã ni-iját pah, yeéboó ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Dios naáwátìdìh jwĩ naáwát pínah ã jũdh jwũhna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópìdìh yeebdìh wã naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ã jumna caá. Bũ láa bácah cãacwã jwĩ pebhna ï juyúchah, ñi túi eneeé. Queétboó pácahi ã quehat pah ï jumna caá. Pánihna, bũ cãacwãdìh wã bohénachah, ï joyát láa ã jumna caá. ³⁶ Cãacwãdìh wíih túini doonádìh jepahat túutni dicni panihni ã jumna caá. Queét jepahnìt, caán ã dicni panihnìt, Diosjeéh páantjeh ï túi jumbìpna caá. Pánihna, cãacwã ï túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni bíicdìh búdí ï wëibìpna caá. Páant ï weñat ï tewatji jíib panihni ã jumna caá. ³⁷ Cãacwã nin pah ï niijná caá: ‘Bíic ã jwíih momop be. Bíihboó ã momni ã quehechah ã diquip be’, ìpĩ niijná caá. Momni panihni wíih

táini doonádih naóh jwíihni caá. Bitá caandíh dicnit panihnit wíih táini doonádih jepahat títitnit caá. ³⁸ Páant ã jumát pah, bitaboó cáacwādih ítat jwíih bohénáp tají. Queétdih jwíih bohénit ñi jumcah yuhna, bũ yeebdíh jwuh wã wahna caá, wíih táini doonádih jwúub joinít ï táí jepahat pínah niijná, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant Jesús jwiítidih ã míic wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wã chãjatjidih jéih beedánidih mah tóhyop íitidih wã jwãááp be”, mi ni-ijíchah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesúsdi h ï jepahat pínahdih ít jenah joyóp tají. ⁴⁰ Pánihna, queét jwí pebh jainít, “jwíjeéh ma chão jwúuhú”, Jesúsdi h ï niijíp jĩ. Páant ï niijíchah joinít, chéne yeó jáap íjeéh jwí jum jwuhup jĩ. ⁴¹ Jesússeh queétdih ã naáwáchah joinít, dawá caandíh ï jepahap jĩ. ⁴² ï dée wilidih nin pah ï niijíp jĩ:

—Ma jwíih naáwáchah joinájeh, jwiítbut Jesúsdi h jepahíhat jwí jenah joyóp be. Bũ caanjéh ã naáwáchah joiná, jwí táí jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón iiguípna bejnit déejidih yoobópdih táí ubni caá’, jwí niij jéihna caá, ï niijíp jĩ.

Maáh wúúhdih Jesús ã booaat

⁴³ Chéne yeó jáap Sicar tátchidih numah chão jwúhni, Jesús Galilea baácboó jwiítidih ã numah bejep jĩ. ⁴⁴ “Ded Dios naáwátidih naóh yapanidih áih baácdih moón ípí wēican caá. Pánihna, Galilea baácdih wã behechah ennitji, weemdíh ï táí jenah joibícan nacaá. Obohjeéhtih, páant ï jumachah yuhna, caanná jwí jwúub bejna caá”, ã niijíp jĩ.*

* **4:44** Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24

⁴⁵ Jerusalén tátchiboó Pascua yeó jáapnadih jwĩ jum láa, Jesús ã chãjatjidih ennitji biquína Galilea baác dih moón ãt jumap tajĩ. Pániha, ãh baácna jwĩ juibínachah, queétoó ã wẽp chãjatdih jwúub eníhna, caandíh ã táu wẽi jwãáap jĩ.*

⁴⁶ Mahdihjeh jiwá iguáh mac Jesús ã táut numniji Caná tátchidih jwĩ jwúub juibínap jĩ. Capernaum tátchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wúuh wunna ãt chãjap tajĩ.* ⁴⁷ Pániha, Jesús Judea baácboó jumniji Galilea baácna ã jwúub juyát doonádih joinít, jwĩ pebhna ãt aáb júúwáp tajĩ: Pánih aáb joinít, nin pah Jesús dih ã niijíp jĩ:

—Wã wúuh munjá beé ã chãjap be. Pániha, caandíh booaat táut niijná, wãjeéh waícanjeh ma dei júúwú, ã wẽp níj úúbáp yuh jĩ.

⁴⁸ Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús caandíh nin pah ã níj jepahap jĩ:

—Dios ã wẽpatjĩh wã chãj jútuchah encan, ‘Caán Dios ã wahní Cristo caá’, weemdíh ñi níj jenah joibícan nacaá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wã wúuh ã wunat pínah jãtih, waícanjeh ma booa wãh júúwú, Jesús dih ã niijíp yuh jĩ.

⁵⁰ Páant ã niijíchah yuhna,

—Míih muná ma jwúub bejeé. Ma wúuh ã boona caá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, “Ã niiját pah tih wã wúuh ã boona nacaá”, níj jenah joinít, ãih munáboó ã jwúub bejep jĩ. ⁵¹ Páant ã jwúub juibínachah, ã pebh moón caandíh ãt jwãáh naáwáp wat jĩ:

* **4:45** Jn 2.23   * **4:46** Jn 2.1-11

—Ma wǎúh jáantjeh ã jwúub boona beé, caandíh ít niijíp wut jĩ.

52 —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán ã boo? queétdih át niij úubh joyóp wut jĩ.

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandíh pahat ã dúucap be, ít niij jepahah wut jĩ.

53 Páant ĩ niijíchah joinít, “Jesús weemdíh ‘**Ma wǎúh ã boona caá**’, ã niijíchahjeh, wã wǎúh át boonap taga”, maáhboó át niij jenah joyóp wut jĩ. “Jesús weemdíh yoobópdih tigaá át niijíp”, niijná, ã déewã bíicdih Jesúsdi “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá”, ít niij jenah joyóp wut jĩ.

54 Jesús Judea baácđih jumniđi Galilea baácna jwúub juibínit, maáh wǎúhdih booana, chéne láa jwiít cáacwã jwĩ jéih chájca naáhdih Dios ã wépatjĩh ã cháj júutup jĩ.

5

Jéih bejcannidih Jesús ã booaat

1 Túttimah, jwiít judíowã Diosdi jwĩ wēi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiítđih ã numah juibínap jĩ, páant mantih. 2 Caanjĩh Ovejawã Bejni Jēc wūt jumni pebh jēehat júá ã jumap jĩ. Jwiít judíowã jwĩh wéheatjĩh niijná, caán júáđih Betzata jwĩ niijná caá. Caán Betzata júá jwēejđih cinco nemat wihcanni jēcna ã jum púud bejep jĩ. 3 Caán júáđih mǎú wǎáp lap nump dawá tubúp chǎúhñit ĩpĩ ñaj púud bejep tajĩ. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ít ñajap tajĩ. Caanjĩh ñajnit, mah chibít ã dácohatđih pǎi ñajna ít chájap tajĩ. 4 “Dioíh ángel dei junít, caán jēehat júáđih ã dácohanachah ennit, ded jǎtĩh jwĩh buúg báahniboó

dedé wənat jəmni āpī boonap wət jī”, ït niíj jenah joyóp tajī. ⁵ Pánihna, caanjīh jəmni bíic jéih bej-canni, treinta ocho jópchi tubúp chūúhni ā ñajap jī. ⁶ Caandíh ennit, maatápdih ā tubúp chūúátdih jéihna, Jesús caandíh nin pah ā niíj úubh joyóp jī:

—¿Meém ma booíh niít? ā niijíp jī.

⁷ —Wā booíhna yəh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdíh ded əb báahni pínah ā wihcan caá. Pánihna, dawá láa ā dácohochah, wā buúg báah bejīhichah yəhna, bita wā jātih ĩpī juibí buúg báahna caá, Jesúsdi h ā niijíp jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinít,

—Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih əbnit, ma yáac chūi bejeé, Jesús caandíh ā niijíp jī.

⁹ Páant ā niijíchahjeh, caán jéih bejcanniji ñah ñuhnit, ā ñajatjidih əbnit, ā yáac chūi bejep jī, buca.

¹⁰ Páant ā boonachah enna, jwī chooát yeó jáap ā jəməchah, jwī maáta caandíh nin pah ĩt niíj jəihñəp wət jī:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tigaá ma chāj? Buu jwī chooát yeó jáap ā jəməchah, ma ñajatjidih ma beo bejehah, ā túican caá, ĩt niijíp wət jī.*

¹¹ —Obohjeéhtih, ‘Ma ñajatjidih əbnit, ma yáac chūi bejeé’, weemdíh booani ā niijíp be. Páant ā niijíchah joinít, nin wā ñajatjidih əb bejna caá wā chājap, āt niíj jepahap wət jī.

¹² —¿Déhe tibeé meemdíh páant niíj, booani? queét ĩt niíj úubh joyóp wət jī.

¹³ Obohjeéhtih, Jesús dawá cāacwā cātíh ā bejehah, caandíh booanidih āt beh encap wət jī. Pánihna, ā wətdih jéihcan, āt jéih jepahcap wət jī.

* 5:10 Neh 13.19; Jer 17.21

14 Túttimah, Dioih mæúboó Jesús caandih jwááhnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Weemdih ma joi jwáhuú. Bua ma túi jumna caá. Pánihna, ma jwúub yéej chājca bojoó, páant muntih. Jwúub yéej chājna, chah yeejép wunat meemdih ã jãóhbična caá, Jesús ã niijíp jĩ.

15 Caandih páant ã niijíchah joinít, Jesúsdiñh át beh enep wut jĩ, buca. Pánih beh enniji jwĩ maátadiñh naáwadiñh át bejep jĩ.

—Jesús wút jumni beé weemdih át booanap tabe, queétdih át niijíp wut jĩ.

16 Páant ã niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdiñh ã booaatjidiñh jéihnit, jwĩ maátaboó caandih yeejép ï chāj jwíhip jĩ.

17 Páant caandih ï mawíhatdiñh jéihna, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Wã íp páantjeh teona caá ã chājap. Pánihna, weembát wã teo jwuhna caá, ã niijíp jĩ.

18 Jesús páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó chah ï íjip jĩ. Jwĩ chooát yeó jáapdiñh caán tubáp chũúhniñh ã booanachah enna, queét ï íj jwíhip jĩ. Pánih íjna, “Wã íp”, Diosdiñh ã niijíchah joiná, chah ï yoób íjip jĩ. “Wã íp’, niijná, ‘Diosdiñh biíc yoobó wã jumna caá’, Jesús caán múicjeh ã niij jenah joiná caá”, jwĩ maáta ït niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joinít, chah íjna, Jesúsdiñh ï yoób mao yohíhip yah jĩ.*

Jesús ã íp ã wutuchahjeh, jepahni ã jumat

19 Páant ï niij jenah joyátdiñh jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Weém, Dios wũúh, wã jenah

* 5:18 Jn 10.30-38

joyátjeh wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh ded pah ã wutuchah, caandíhjuh wã jepahna caá. Wã íp ded pah ã chãjachah ennit, weém ã wũúhbut biíc yoobó wãpí chãjna caá. ²⁰ Wã íp weém ã wũúhdih oina, ded pah ã chãjatdih weemdíh ãpí jéihyana caá. Bũũ wã chãjatji chah, biíh wã chãjat pínahdih weemdíh ã jéihyabipna caá. Páant weemdíh ã wutatdih joinít, ã wēpatjĩh yeebdíh wã chãj júutuchah, ñi en wúhi bejbipna caá. ²¹ Wã íp ded pah wunah bejnitdih ã booaat pah, weembút ã booaat túutnitdih biíc yoobó wã booana caá. ²²⁻²³ Wã íp cãacwã ï yéej chãjatdih peéh chãjni nihcan caá. Obohjeéhtih, ï yéejat jíib wã peéh chãjat pínah niijná, weémboodíh ã wutup be, nihat cãacwã caandíh ï weñat pah, weemdíhbut biíc yoobó ï weñat pínah niijná. Wã íp caá weemdíh wahni. Pánihna, ded weém ã wũúhdih wēicanni, wã ípdihbut ã wēican caá.

²⁴ “Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwátdih joinít, weemdíh wahnidih jepahna, páantjeh ãjeéh ï túi jumbipna caá. Páant ãjeéh ï jumuchah, queédih wã peéh chãjcan níit. Queét iiguípna bejnit déejidih túi ubnit ï jumbipna caá. ²⁵ Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Iiguípna bejnit déeji weém Dios wũúhdih bũũ jepah jwíihna caá ï chãjap. Wã naáwátdih joí jepahnitboó Dios biíc di h páantjeh ï túi jumbipna caá. ²⁶ Wã íp Dios páantjeh jumni boó cãacwã di h páantjeh ã jumat túutna caá. Pánihna, weém ã wũúhdihbut páantjeh jumat túutni pínah ã chãjap jí. ²⁷ Weém nihat cãacwã úud jeñé wã jumuchah, cãacwã di h wã peéh chãjat pínah niijná weémboodíh ã wutup jí. ²⁸ Páant wã naáwáchah joiná, ñi joí wúhi bejca bojoó. Cũbũcah nihat

wannit ñih bácah ñ yohopjiboó jumna yuhna, wã ejechah, ñ joibipna caá. ²⁹ Páñih joiná, nihat táí chãjnitji boo pud jũóhñit Dios pebhboó ñ pũuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjnitjiboó, ñ yéej chãjatji jíb iiguípna ñ bejbipna caá.*

³⁰ “Weém wũih jenah joyátjeh, wã weñat pínahdih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã wutadidjeh wã chãjna caá. ã niiját pahjeh cãacwãdih wã peéh chãjbipna caá. Páant wã peéh chãjachah, yoobópdih ã jumbipna caá. ³¹ ‘Weém Dios wũuh, ã wahní caá’, weemjéh wã niijíchah, ‘Ma nih yána caá’, weemdíh ñita niij tagaá. ³² Obohjeéhtih, biíh caá weemdíh naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Páñihna, ‘ã niijátji yoobópdih ã jumna caá’, wã niij jéihna caá. ³³ Yeéb weemdíh jéihíhna, bitaboodíh Juan pebhna ñ wũbh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdíh át naáwáp jĩ.* ³⁴ ‘Nin Dios wũuh caá’, weemdíh niijnítidih wã bidcan caá. Páñih bidcan yuhna, ‘Dios wũuh caá’, Juanboó weemdíh ã niiját yoobópdih caá. Páñihna, weemdíh jepahnit, iiguípna ñi bejcat pínah niijná, Juan ã niijátjidih yeebdíh wã náhniana caá. ³⁵ Táí enat táut niijná, jiiát dahdih jwĩ jii cáagat pah, Juan ded pah wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdíh át naáwáp tajĩ. Páant ã naáwáchah joiná, daocáñni yeó jáap ñi táí wēi joi jwáhup jĩ. ³⁶ Obohjeéhtih, wã íp weemdíh ã wutuchah, ã wēpatjĩh wã chãjachah ennit, yoobópdih Dios ã wahní wã jumatdih ñita táí jéih tagaá. ³⁷ Juan weemdíh ã daabánachah, wã

* **5:29** Dn 12.2   * **5:33** Jn 1.19-27; 3.27-30

íipjehbut weemdíh wahní ‘Caán wã wũúh caá’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, yeéboó caandíh encan, joicánnitbut ñi jumna caá.* 38 Weém Dios ã wahnidih jepahcan, wã íip ã naáwát dihbut ñi náahcan caá. 39 ‘Dios naáwát tólih dih bohéna, yeó jáap jummat pah Diosjeéh jwĩ túi jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.* Obohjeéhtih, caán tólihjeh tigaá weém ded pah wã jummatdih ã naáwáp. 40 Caán tólih weemdíh ã naáwáchah yuhna, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá. Yeó jáap jummat pah Diosjeéh jumíhna yuhna, weemdíh páant ñi uúbhcan caá.

41 “Weemdíh wēi naóhñitdih wã bidcan caá. 42 Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jenah joyátdih wã túi jéihna caá. Pánih jenah joinít, Diosdih ñi oicatdihbut wã jéihna caá. 43 Wã íip weemdíh ã wutat pah wã chãjachah yuhna, weemdíh ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, ã wahcanniboó ã weñat pínahdihjeh ã chãj jútuchah ennit, caánboodíh ñi náahbipna caá. 44 Bitá yeebdíh í wēi naáwát dihjeh bidna yuhna, Diosboó yeebdíh ã wēi naáwát dih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios ã wahní Cristo nihcan caá’, niij jenah joiná, weemdíhbut ñi joíhcan caá. 45 Páant weemdíh ñi joíhcatji jíib ‘Jwĩ íipdih Jesús jwiítdih ã naóh yacbipna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahna, Dios pebhboó jwĩ bejbipna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdíh ã naáwátjidih ñi joyáh bojat jíib, Dios yeebdíh ã peéh chãjbipna caá. 46 Moisés weemdíhjih át naóh daacáp tajĩ. Pánihna,

---

* 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22   * 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

caán ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijná, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñita niij jenah joi tágaá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, Moisés ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcán, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijcán niit”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

6

*Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Tãttimah, Galilea íimdih conanaáboó Jesús jwiútdih ã ñumah chúuh bejep jĩ. Caán íimjeh mantih Tiberias íim ã wút jumup jĩ. ² Jesús ã booanachah ennitji dawá cãacwã ít ñuún péenap tajĩ. ³ Pánih chúuh juibínitji, aab béjnit, jeená páuh laab juibínit, jwiít ã bohénitdih ã ñumah chúudup jĩ. ⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã jwdhdup jĩ. ⁵ Caanná juibí chúudna, Jesús dawá cãacwã jwĩ pebhna í jũúwúchah, ã enep jĩ. Pánih ennit, Felipedih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—Dawá cãacwã jwĩ pebhna í jũóh jíghna caá. ¿Deh tigaá í jeémát pínahdih jwĩ jíib chãjbi? ã niijíp jĩ.

⁶ “Ded pah caá Felipe ã niij jepahbi”, niijná, Jesús caanjéh ã chãjat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant ã niij úubh joyóp jĩ.

⁷ Páant ã niij úubh joyóchah joinít, Felipeboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Ocho widh tewat jíibjĩh jeémátdih jwĩ jíib chãjachah yuhna, queétdih ãta juibícan tagaá, ã niijíp jĩ.

⁸ Jwiít biíc dih jumni Simón Pedro úudboó, Andrés wát jumni, Jesús dih nin pah ã niijíp jĩ:

⁹ —Cinco pan dah, chéne queejwā dih nin wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh ã jumuchah, queét páant moón dawá cāacwā dih ã jwibícan niít, Andrés ã niijíp jĩ.

¹⁰ —**Queé dih ñi chūdat tútú,** Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Caanjĩh túini yílíp ã jumap jĩ. Pánihna, jwí chūdat tútuchah, yílíp jumap dih cāacwā ã tái chūud beedép jĩ. Cinco mil neonájeh ã jumap jĩ. Yaádh, ã weh biíc dih chah ã jumap jĩ. ¹¹ Páant ã chūud beedéchah ennit, Jesús pan dahnadih ubnit, **“Túina caá, Paá”**, Dios dih ã niijíp jĩ. Páant niij péanit, jwiít ã bohénit dih queét chūudnit dih pan, queejdíhbut ã pāáat tútup jĩ. ¹² Páant jwí pāáachah, jeémpnit, cāacwāboó ã tái wud jumap jĩ. Páant ã wud jumuchah ennit, Jesús jwiít dih nin pah ã niij wutap jĩ:

—Í jadh jeémpnidih ñi tái ubuá, ã yoh peécat pínah niijná, ã niijíp jĩ.

¹³ Páant ã niijíchah joinít, cinco pan dahnaji, chéne queejwājidihbut ã jadh jeémpnidih jwí ub yacachah, doce wuhna pohba ã yáwap jĩ.

¹⁴ Pánihna, jwiít cāacwā jwí jéih chājca naáhdih Jesús ã chājachah enna, cāacwā nin pah ã míc niijíp jĩ:

—Yoobóp dih tigaá. Nin Dios naáwát dih naóh yapani, nin baáboó jūóhni pínah dih jwí pĩ páini caá, queét ã míc niijíp jĩ.

¹⁵ Páant míc niijnít, queét Jesús dih maáh pínah ã waadáhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, queét páant ã niij

jenah joyátdih jéihnit, bíícjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ã bejah bojop jĩ.

Jesús ímjih ã yáac chã bejat
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Páant ã púuh laab bejat túttimah, tōo ñáh jũúwúchah ennit, jwiít ã bohénit ímboó jwĩ dei bejep jĩ. ¹⁷ Caanná juibí, jãáj chóodih waadnit, Capernaum tútchina chúuh bejat túut jwĩ chãjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwĩ pebhna ã jaicáp jĩ. Páant ã jígochah, caandíh pã chũunít, jwĩ chúuh bejep jĩ. Páant jwĩ chúuh bejehchah, ã tub tōoáh bejep jĩ. ¹⁸ Páant ã tōoáh bejat túttimah, johlit búdí ã jũúwúchah, búdí nolihatbut ã ñahap jĩ. ¹⁹ Pánihna, caán ím tac yoób jwĩ bejehchah pohba, Jesús ímjih jwĩ pebhna ã yáac chã jũúwúchah, jwĩ enep jĩ. Páant ã jũúwúchah ennit, búdí jwĩ úumap jĩ. ²⁰ Páant jwĩ úumachah ennit, caán jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¡Ñi en úumca bojoó! ¡Weemjéh tigaá! ã niijíp jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, búdí wēinit, caandíh jãáj chóona jwĩ waadát túutap jĩ. Páant ã waadát túttimah, waícanjeh jwĩ jenah joi béjepna jwĩ chúuh juibínap jĩ.

Cãacwã Jesús dih ï bidat

²²⁻²³ Cheibit bóo yeó jáapdih Jesús Diosdih “**Túina caá, Paá**”, niijnít, queédih jeémát ã wũhupjiboó dawá cãacwã pãina ítih chãjap wut yuh jĩ. Jwĩ jwúub chúuh jũúwúchah, Jesús jwĩjeéh ã waadcátdihbut ï enep jĩ. Caandíh páantjeh pã jwuhna ït chãjap wut yuh jĩ. Tiberias tútchiboó jũmni jãáj chóona ï jũmupboó át juibínap wut jĩ.

24 Páניהna, Jesús ã wihcatdih ennit, queét caandíh bidna, caán jááj chónadiah waadnít, Capernaum tátchina chúuh jáóhnit, jwiít dih í ñúún juyáp jĩ.

Jesús pan panihni ã jumatdih ã naáwát

25 Pánih ñúún chúuh joinítji, Jesús dih jwááh nit, caandíh nin pah í níj úbh joyóp jĩ:

—¿Bohé ní, débólih tibeé ninboó ma jáóh? í níjíp jĩ.

26 Páant í níj úbh joyóchah joinít, queétdih Jesús nin pah ã níj jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Dios búdí ã wēpatjĩh yeebdíh wã teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios ã wahní Cristo caá’, weemdíh ñi níj jenah joicán beé. Páant níj jenah joicán yuhna, jwáub jeémp, wud jumatdihjeh ñit bid jáóh tagaá, páant mantih. 27 Obohjeéhtih, yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nin baác dih bóo jeémát moopáh bejni-jeh caá. Páניהna, caán déenadiah jíib chājíhcan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh táí jumat túutni jeémát panihnihoodíh bidat caá náahap. Weém nihat cáacwã úud jeñé caán jeémát panihnidih wã wáhna caá. Wã íp weemdíh páant ã wáhat túutap be. Páant wã jumatdih yeéb ñi jéihyat pínah níj ná, Dios ã wēpatjĩh weemdíh ã chāj júutat túutuchah, yeéb ñi enep be, Jesús queétdih ã níjíp jĩ.

28 Páant ã níjíchah joiná yuhna, queét caandíh nin pah í jwáub níj úbh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá jwí chājbi, Dios ã náahatdih chájat túut níj ná? í níjíp jĩ.

29 —Nindih Dios yeebdíh ã chájat túutna caá: ‘Wã wahnidih táí jenah joinít, ñi jepahaá’, yeebdíh ã níj wutap be, Jesús queétdih ã níjíp jĩ.

30 —Meém Dios ã wahni yoobát jumna, ã wēpatjĩh ma chãj júut en tigaá bácah, meemdíh jwĩ jepahat pínah niijná. 31 Jwĩ nuowãji jon jãtĩh tãtchi wihcapboó maná ĩ niijníjidih ĩt jeémép wut jĩ.* Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ: ‘Jeámant queétdih jeémãtdih ãt wũhup wut jĩ, ĩ tãi jeémát pínah niijná’, ãt niij daacáp tajĩ.* ¿Pãant ã chãjatji chah meémboó mata jéih chãj taniít? caandíh ĩ niijíp jĩ.

32 —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jũóhni jeémãtdih ã wũhcap jĩ. Wã íp jeémát yoobát panihnidih jeámant cãacwãdih ãpĩ wũhna caá. 33 Pãnihna, Dios ã wũhni jeémát panihni japmant dei jũóhni, nihat baácdih moondíh ã báadhdat tãutna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

34 —Maá, yeó jáap jumant pah ma niijní jeémãtdih jwiítndih ma wũhũá, queét ĩ niijíp jĩ.

35 —Weem tigaá báadhdat tãutni jeémát panihni caá. Det weemdíh tãi péenitboodíh jwãub nuugúp wunat panihat ã wihcan niít. Det weemdíh náhninit, wẽi jenah joinítboodíh taca jootát panihatbut ã wihcan niít. 36 Obohjeéhtih, yeebdíh jãtĩh naóhna, yoobópdih naóhna beé wã chãjap be. Yeéboó weemdíh enna yahna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. 37 Nihat wã íp ã jepahat tãutnitjeh weemdíh ĩ péebipna caá. Weemdíh pãnih péenitndih wã yohcan niít. 38 Japmant jũóhna, wã náahatdihjeh chãjcan, weemdíh wahni ded pah ã weñat pínahboodíh chãjadih wã jãwáp be. 39 Nin caá weemdíh wahni

* 6:31 Ex 16.4,15 * 6:31 Sal 78.24-25

ã weñat pínah yoobát: Nihat weemdíh ã jepahat túutnítidih bũudácan, weemdíh caán péeni yeó jáapdih queétdih wã jwúub booaat pínahdih ã náah yacna caá. ⁴⁰ Nihat weém ã wũúhdih jepahnit, páantjeh ãjeéh ï jumat pínahdih wã íip, weemdíh wahní, ã náah yacna caá. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wã jwúub boobipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴¹ “Weém japmant jũóhni jeémát panihni tigaá wã jumap”, Jesús ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó caandíh íjnit, tãbit ï míic niijíp jĩ.

⁴² —¿Nin Jesús José wũúh nihcan niít? ã íip, ã íindihbat jwiít jwĩ jéihna caá. Pánihna, jwiít panih-nijeh mun tigaá. Pánihni jumna yahna, ¿dépanihna “Japmant jũóhni wã jumna caá”, ã niij? ï míic niijíp jĩ.

⁴³ Queét páant ï míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij jepahap jĩ:

—Weemdíh yeejép ñi niijcá bojoó. ⁴⁴ Det ï jenah joyátjĩhjuh weemdíh ï jéih jepahcan niít. Obohjeéhtih, wã íip, weemdíh wahniboó, ‘Caán Dios ã wahní Cristo yoobát caá’, queétdih ã niij jenah joyát túutna caá, wãjeéh ï péeat pínah ni-ijná. Páant ã chãjcah, det wĩhwã pínah ïta jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdíh jepahnitjidih wã jwúub boobipna caá. ⁴⁵ Dios naáwátdih naóh yapanitboó nin pah ït niij daacáp tajĩ. ‘Dios queét nihatdih ã bohébiipna caá’, ït niij daacáp tajĩ.* Pánihna, nihat wã íip ã bohéátdih joinít, weemdíhbat ï jepahbipna caá. Pánih jepahnit wĩhwã ï jumbipna caá.

---

* 6:45 Is 54.13

46 “Wã íp̄dih ded ã encan caá. Weém ã wah-nijeh caandíh wã enep jĩ. 47 Yoobóp̄dih yeebdíh wã naóhna caá. Det weemdíh jepahnit páantjeh wã íp̄jeéh ĩ táí jumbipna caá. 48 Weém báadhdani jeémát panihni wã jumna caá. 49 Ñi n̄owãji tútchi wihcapboó manádih jeémpna yuhna, ĩt w̄n̄w̄p w̄t jĩ. 50 Obohjeéhtih, japmant jũóhni wã niijní jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguípna ã bejcan niít. 51 Weém japmant jũóhni báadhdani jeémát panihni wã jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wã íp̄jeéh páantjeh ĩ jumbipna caá. Caán báadhdani jeémát panihni wĩih bácah ã jumna caá. Pánihna, wĩih bácahdih wã w̄h̄bipna caá, nihat baác̄dih moón wã íp̄jeéh ĩ táí jamat pínah niijná. Pánih w̄h̄na, nihat c̄acwãdih wã w̄n̄ w̄h̄bipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

52 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó, queétjeh nin pah ĩ niij míc wéhenap jĩ:

—¿Nin dépanih tigaá ãih bácahdih jeémát pínah panihni ã w̄h̄bi? ĩ míc niijíp jĩ.

53 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah queédih ã niijíp jĩ:

—Yoobóp̄dih yeebdíh wã naóhna caá. Weém nihat c̄acwã úud jeñé wã jumuchah, ded wĩih bácah panihnidih jeémpcanni, wĩih meép panihnidih babhcanni wã íp̄ pebhboó ã bejcan niít.

54 Ded wĩih bácah panihnidih jeémpni, wĩih meép panihnidih babhnidih péeni yeó jáap̄dih wã jw̄úub̄ boobipna caá. Caánboó wã íp̄jeéh páantjeh ã jumbipna caá. 55 Wĩih bácah ñi jeémát yoobát panihni, wĩih meépb̄at ñi babhbat yoobát panihni ã jumna caá. 56 Det wĩih bácah panihnidih jeémpnit,

wíh meép panihnidihbut babhnit, weém biíc dih í túi jumbipna caá. Weembút queét biíc dih wã jumbipna caá. ⁵⁷ Wã íp páantjeh jumní weemdíh wahna, weemdíhbut páantjeh jumní ã jumat túutna caá. Páant ã chãjat dée, jeémát dih ñi bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih búdí bidna, caandíh wã ípjeéh páantjeh jumní wã jumat túutbipna caá. ⁵⁸ Butéh yeebdíh wã naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jũóhni caá. Caán jeémát panihni jwĩ ñowãji í jeémpni maná panihni nihcan caá. Queétboó caán jeémát dih jeémpnitji ít wunap wut jĩ. Obohjeéhtih, butéh wã naóhni jeémát panihni-boodíh ded jeémpni wã ípjeéh páantjeh ã jumbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁵⁹ Capernaum tútchidih moón í míic wáacat muáboó Jesús queétdih páant ã níj naóh bohénap jĩ.

Jesús dih jepahna, páantjeh ãjeéh jwĩ túi jumat

⁶⁰ Dawá jwĩjeéh péenit Jesús ã bohéat dih joinít, nin pah í níj wéhenap jĩ:

—Jesús nin ã bohéat buoni yoobát ã jumuchah, caandíh jwĩ joíhcan caá, queétjeh ít míic niijíp tajĩ.

⁶¹ Páant í míic wéheat dih jéihnit, Jesúsboó queétdih nin pah ã níj muábh joyóp jĩ:

—¿Nin wã bohéat dih joiná, ñi íj níit? ⁶² Weém, nihát cáacwã úd jeñé, jãtíh wã jumapjiboó wã jwúub púuh laab béjechah enna, ¿ded pah ñita níj jenah joí? ¿Caandíhbut ñita íj taniít? ⁶³ Dios ã wahni Túini Espíritu cáacwáih caolihdih ã booana caá. Cáacwãjeh íih caolihdih í jéih boocan caá. Pánihna, wã naáwát dih ñi túi jenah joyóchah, Túini Espírituboó ñíih caolihdih ã boobipna caá.

64 Obohjeéhtih, páant ã jumuchah yahna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, biquína ñi niíj jenah joiná caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jesús páant niíj jenah joinítdih jãtih átát jéihyep tajĩ. Pánihna, caandih eníhcannitdih daó wáini pínahdihbut átát jéihyep tajĩ.

65 Páant niíj naóh péanit, nin pah ã jwúub niíj naáwáp jĩ:

—Nin pah yeebdih wã niíj naáwáp yah be: ‘Wã ípboó cáacwãdih weemdih ã jepahat táutcah, det wíhwã pínah ita jéih jumcan tagaá’, wã niijíp be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

66 Páant ã niijíchah joiná, dawá jwíjeéh péenitji Jesúsdiw wéican, í cádahap jĩ. 67 Páant í cádahachah ennit, Jesús jwiít docewã ã bohénitboodih nin pah ã niíj wúbh joyóp jĩ:

—¿Yeebbút weemdih ñi cádahmi naniít? ã niijíp jĩ.

68 Páant ã niíj wúbh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ã niíj jepahap jĩ:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiítdih biíh bohéni ã wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwí jummat pínah niijná, ma naáwátjeh jwiítdih ã túi jéihyana caá. 69 Pánihna, jwiítboó meemdih jepahnit, ‘Meém táini, Dios wúuh, ã wahni caá’, jwí niíj jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdih jwí cádahcan niít, ã niijíp jĩ.*

70 Páant ã niijíchah joinít, Jesús jwiítdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Weém yeéb docewãdih wã ñíwip yah jĩ. Obohjeéhtih, bíc ñijeéh jumni neméplh pínah ã jumna caá, ã niijíp jĩ.

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20

⁷¹ Páant niijná, Judas, Simón Iscariote wááhdih niijná át chājap tajī. Judas jwiít Jesús ā bohénitjeéh jamna yuhna, Jesúsdi eníhcannitdih dno wáini pínah ā jamap jī.

7

Jesús úudwā caandíh ī jepahcat

¹ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jwiít dih numah jibidih ā bejep jī. Judea baác dih moón jwī maáta caandíh ī mao yohíhatdih jéihna, Judea baácboó ā bejīh jwuhcap jī. ² Jwiít judíowā wāpchí dahna jwī chājatjidih náhnat yeó jáapna, bahni ā jhdhup jī.*

³ Pánihna, Jesúsdi ā úudwā nin pah ī niijír yuh jī:

—Ninjīh chāocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdíh pééhnitdih ma wēpatjīh ma chāj júutú.

⁴ Ded ā wēpatdih júutíhna, bih júutcat caá náhap. Pánihna, yoobópdih wēpni jamna, jwī míic wáac juibíni tútchiboó ma wēpatdih jwījeéh ma júut júúwá, Jeñé, ī niijír jī. ⁵ Queét ā úudwājeh yuhna, ‘Caán Dios wááh caá’, Jesúsdi ī níj jenah joicáp jī. Páant níj jenah joicán, caandíh páant ī niijír jī.

⁶ Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā níj naáwáp jī:

—Wā wēpatdih cāacwādih júutat pínah ā jhdh jwuhchah, wā bejcan caá. Yeéboó fiestadih eníhna, caán tútchina ñi enbi jwuhú. ⁷ Cāacwā yeebdíh ī íjcan caá. Obohjeéhtih, ī yéej chājatdih wā naáwáchah joinít, weémboodíh ī íjna caá. ⁸ Pánihna, caán fiesta yeó jáapna ā jamuchah, yeebjéh ñi enbi jwuhú. Weém caanná wā bejat pínah ā jhdh

* **7:2** Lv 23.34; Dt 16.13

jwuhna caá, ã niijíp jĩ. ⁹ Páant niijnít, Galilea baácboó jwiít dih ã numah chãwáp jĩ.

Jesús fiestadih enedih ã bejat

¹⁰ Obohjeéhtih, ã úudwã ì bejat túttimah, Jesúsbut Jerusalén tútchina jwiít dih ã numah bejep jĩ. Pánih bejna, cãacwã ì encapmantbit jwĩ bejep jĩ.

¹¹ Fiesta yeó jáapdih míic wáac jubínit, jwĩ maáta Jesús dih búdí ìt bidip wut yuh jĩ.

—¿Dee tígaá ã jam? ìt niij úúbh joyóp wut jĩ.

¹² Pánihna, cãacwãbut caandíh búdí jenah joinít, ìt míic wéhenap wut jĩ. “Caán túini caá”, bíquína niij, “Caán yeejép caá. Cãacwãdih yee naóhni caá”, bitaboó ìt niijíp wut jĩ.

¹³ Páant niijná yuhna, jwĩ maátadih úumna, Jesús ded pah ã jamatdih queétjeh ìt míic wéhenap wut jĩ.

¹⁴ Ì weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioih munná waád jubínit, cãacwãdih ã bohénap jĩ. ¹⁵ Páant ã bohénachah, jwĩ maáta joí wáhi bejnit, nin pah queétjeh ì míic niijíp jĩ:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tigaá bohéatdih ã túi jéih? ì míic niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ì niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Wã bohéat weemjéh wã naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã naáwát tútat caá.

¹⁷ Ded Dios ã weñat pínahdih chãjĩhni ‘Páant ã bohénachah, ã jéihyatjeh nihcan caá. Yoobóp dih Dios naáwát caá’, ã niij jéihbipna caá. ¹⁸ Ded ã jenah joyátjeh naóhna, cãacwã caandíh ì weñat pínahdih bidna caá ã chãjap. Obohjeéhtih, weemdíh wahniboó weemdíh ã naóh yapaat túttna caá. Pánih naóh yapana, caandíhjih ñi weñat pínahdih

yeebdíh wã náah yacna caá. Páant wã naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdi hã naóhna caá’, ñi niíj jéihbipna caá.

19 “Moisésji ded pah Dios yeebdíh ã wutadidih át jwáab naóh yapanap wut jĩ. Obohjeéhtih, biíc ñijeé h jũmni caán ã wutadidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wã chãjatji jíib tiguaá weemdíh ñi mao yohíh?” jwĩ maátadidih ã niíj wáabh joyóp jĩ.

20 —Meemdíh nemép ã jũmna caá. ¿Déhe tiguaá meemdíh mao yohíh nit ï jũm, páant ma niijíchah? queét dawá caandíh ï niíj wáabh joyóp jĩ.

21 —Biíc láa jwĩ chooát yeó jáapdi h yeéb cãacwã ñi jéih chãjca naáhdih weémboó yeebdíh wã chãj jútup be. Páant wã chãj jútuchah ennit, bádí ñi en wáhi bejep be. 22 Jon jãtí h Moisésji ni hat neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútup wut jĩ. Pánihna, ni hat neoná weép ñi weh jũmna, ocho yeó jáap túttimah chooát yeó jáapdi h yuhna, ã wutadidih pahjeh ñipĩ bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ã wutadidih pohba át nihcap wut jĩ. Jwĩ nuo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdih át jwí h wutup wut jĩ.* Pánihna, caán túttimah, jwĩ nuowã páant ïpĩ chãjap wut jĩ. 23 Chooát yeó jáapdi h yuhna, Moisés ã wutadidih yap yohíhcan, yeebbút ñi wehdih ñipĩ bóodat tútuna caá. Páant ñi chãjna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdi h weémboó wunnidih wã boanachah enna, ñipĩ íj? 24 Ded pah wã chãjatdi h táí jéihcan, ‘Caán yeejép ã chãjna caá’, ñi niijcá bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatdi h jéihna, weemdíh yoobópdi h ñi jenah joyoó, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

* 7:22 Lv 12.3   * 7:22 Gn 17.10   * 7:23 Jn 5.9

Jesús jeámant ã jũúwátjidih ã naáwát

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, biquína Jerusalén tútchidih moón nin pah ã míic niij ʷúbh joyóp jĩ:

—¿Nin jwĩ maáta ã mao yohíhni nihcanna niít?

²⁶ Wáát en tih. Páantjeh jwĩ cātíh bohéna caá ã chājap. Páant ã bohénachah yuhna, jwĩ maáta ded pah ã niijcán caá. ‘Cristo, Dios ã wahní caá’, queét ã niijéhna caá. ²⁷ Obohjeéhtih, Dios ã wahní Cristo dedmant ã jũúwátjidih ded ã jéihcan niít. Nin Jesús ã jumni tútchidih jwiít jwĩ jéihna caá. Pánihna, Dios ã wahní Cristo nihcanna caá, queét ã míic niijíp jĩ.

²⁸ Jesús Dioíh mʷú diítboó queétdih bohénajeh, páant ã míic niijíchah jéihnit, nin pah ã jwúʷb niij ñaacáp jĩ:

—Yebjéh pohba ‘Caandíh jéihna, ã jumni tútchidihbat jwĩ táí jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, wá jenah joyátjĩhjen ninboó jũóhna wá chājcan jĩ. Wá íip jĩ weemdíh ã wahap jĩ. Pánih wahní yecanni, yoobópdi h chājni caá ã jumʷp. Caandíh ñi jéihcan caá. ²⁹ Obohjeéhtih, weémboó ã pebhmant jũóhni caandíh wá táí jéihna caá, ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta caandíh ã tewíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ã mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã jadh jwuhuchah, caandíh ã jéih teo jwuhcap jĩ. ³¹ Pánihna, dawá Jesúsdi h táí jenah joiná, nin pah ã míic niijíp jĩ:

—Nin Jesús jwiít cācwā jwĩ jéih chājca naáhdih dawá láa ã chāj júʷtʷp be. Dios ã wahní pínah Cristoboó ¿caan cháh áta chāj taniít? ¿Páant tih jũúh? ¿Pánih chājna, caanjéh Dios ã wahní Cristo nihcan niít? ã niijíp jĩ.

Jesúsdih fariseowã ã tewat túutíhat

³² Páant ã níj wéhenachah joinít, fariseowã, sacerdotewã ã maáta bíicdih Dioíh mæúdíh wapnit soldadowãdih Jesúsdih ã tewat pínah níijná, ãt wahap wut yuh jĩ.

³³ Jesús queét cãacwãdih nin pah ã jwáub níijíp jĩ:

—Daocánni yeó jáap ñijeéh wã jum jwáhþipna caá. Weemdíh wahni pebhboó wã jwáub bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. ³⁴ Wã jamat pínah pebhboó yeéb ñi jéih bejcan níit. Weemdíh bidna yuhna, ñi jéih bid júbícan nacaá, ã níijíp jĩ.

³⁵ Páant ã níijíchah joinít, queétjeh nin pah ã míic níj wábh joyóp jĩ:

—Nin páant níijná, ¿dedboó bejat túut tigaá ã chãj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Jwĩ déewã ã bej peétni baácnaaboó bejnit, jwĩ déewã nihcannitdih ã bohémi naniít? ³⁶ ‘Yeéb weemdíh bidna yuhna, ñi jéih jwááhcan níit’, níijná, ‘Wã bejat pínah pebhboó ñi jéih bejcan níit’, níijná, ¿ded pah níj tigaá páant ã níj? ã míic níijíp jĩ.

Báadhdani mah panihnidih Jesús ã naáwát

³⁷ Fiesta péeni yeó jáap, chah jwĩ weñat yeó jáap yoobát ã jumuchah,* Jesús caanjíh ñuhnit, tabit ã ñaác níj naáwáp jĩ:

—Ded taca joótni wã pebh ã jwáwá naáh. Æ juyáchah, túi báadhdani mahdíh caandíh wã wáhþipna caá. Wã wáhni pínah mah panihnidih babhna, Diosjeéh ã túi jumbipna caá.* ³⁸ Ded weemdíh jepahni pínahdih Dios naáwát dih naóh

* **7:37** Lv 23.36; Nm 29.35   * **7:37** Jn 4.10-14

yapanit nin pah ãt niíj daacáp tajĩ: ‘Ded weemdih jepahna, ãih caolihmant mäj nooj bácat panihni ã jəmũchah, wēinit wĩih túini doonádih bitadilh ã wēp naóhbipna caá’, ãt niíj daacáp tajĩ,* ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant niijná, Jesúsdih jepahnitdih Túini Espíritu jəmna, ded pah ã teo wáacat pínahdih naóhna ã chãjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó ã jwũũb aab bėj jwũhcah, Túini Espíritu ã dei jũóh jwũhcap jĩ.

Jesúsdih judíowã biíc yoobó ã jenah joicát

⁴⁰ Páant Jesús ã niijíchah joinít, dawá cãacwã nin pah ãt míic niíj wéhenap wũt jĩ:

—Nin yoobópdih Dios naáwátlih naóh yapani jwĩpĩ pãini caá, ãt niijíp wũt jĩ.

⁴¹ —Nin Cristo jwiítlih tái ɯbni nacaá, bita ãt niijíp wũt jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ãt míic niijíp wũt jĩ:

—Cristo jũóhna, Galilea baácboó ãta jəmcan tagaá. Nin Jesús caanjĩh bóo tigaá. ⁴² Dios naáwátlih naóh yapani nin pah ãt niíj daacáp tajĩ. ‘Cristo David jəima yoobát ã jəmbipna caá.* Pánihna, David ã cãac jəmni Belén tútchiboó ã cãac jəmbipna caá’, ãt niíj daacáp tajĩ.* Pánihna, Jesús Belén tútchidih bóo nihcan, Dios ã wahní yoobát nihcan caá, queétjeh ãt míic niijíp wũt yũh jĩ.

⁴³ Pánihna, queét Jesúsdih biíc yoobó ãt jenah joicáp wũt jĩ. ⁴⁴ Biquína Jesúsdih ãt teo nemíhip wũt yũh jĩ. Obohjeéhtih, ã jéih teocap jĩ.

Jesúsdih jwĩ maáta ã jepahcat

* **7:38** Ez 47.1; Zac 14.8   * **7:42** 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12

* **7:42** Mi 5.2

45 Sacerdotewã ï maáta, fariseowã biíc dih Jesúsdih ï tewat tũtñit soldadowã Jesús pebh jwinítji, queétdih wahnit pebhboó ït jwúub bejep wut jĩ. ï pebhna ï jwúub juibínachah, soldadowãdih queét nin pah ït niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tibeé Jesúsdih ñi teocan? ït niijíp wut jĩ.

46 —Caán yoobóp dih naóhni beé. Biíh caan pánih wēp naóhni ã wihcan caá, queét soldadowã ït niij jepahap wut jĩ.

47 Páant ï niij jepahachah joinít, fariseowãboó nin pah ït niijíp wut jĩ:

—¿Yeebdíh caán ã yeenachah, ‘Yoobóp dih tigaá’, ñi niijnít beé? 48 Det jwĩ maáta Jesúsdih jepahcan, caandíh ï náahcan caá. Pánihna, jwiítbüt caandíh jwĩ náahcan caá. 49 Obohjeéhtih, queét caandíh jepahnitboó Moisés ã wutatjidih ï jéihcan caá. Caandíh ï jéihcat jíib jwĩ íp queétdih peéh chājna, iiguípna ã yohbipna caá, fariseowã ït niijíp wut jĩ.

50 Obohjeéhtih, biíc fariseo, Nicodemo wüt jamni, chei Jesúsdih wéhenadih juibíniji,* páant ï niijíchah joiná, bita caanjíh jamnitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

51 —Jesús yeejép ã chājachah, jwĩ jéihcan caá. Pánih jéihcannit jamna, ded pah ã chājatdih caanjéh ã naóhcah, jwĩ jéih peéh chājcan caá. Pánih jéihcan yuhna, caandíh jwĩ peéh chājachah, jwĩ wutatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, át niijíp wut jĩ.

52 Páant ã niijíchah joinít, queét nin pah caandíh ït niij jaihñup wut jĩ:

* 7:50 Jn 3.1-2

—¿Meembát Galilea baácdih bóo níit, jwiít dih páant ma níj naóhna? Dios naáwátdih meemdíh tái bohéat caá náahap. Pánih bohéna, ‘Galilea baácmant ded Dios naáwátdih naóh yapani átát wihcap tají’, ma níj jéihbipna caá, Nicodemodih ít níijíp wat jí.

⁵³ Páant níj péanit, ñih m̄unáboó ít jwúub bejep wat jí.

8

Deoh nah jumnih mi yéejatdih Jesús ã yohat

¹ Dioíh m̄úboó jumnitdih naóh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiít dih ã numah púuh laab béjep jí.

² Cheibitjeh, jwúub dei j̄óhñit, Dioíh m̄udíjhjeh mantih jwiít dih ã jwúub numah waadáp jí. ã jwúub j̄yúchah ennit, nihat cáacwã ã pebhna í míc wáac j̄yáp jí. Í míc wáac j̄yúchah ennit, caanjíh j̄ibí chúdnit, Jesús queétdih ã bohénap jí, páant mantih.

³ ã bohéat tac jumuchah, Moisés ã w̄tatjidih bohénit, fariseowã biícdih deoh nah jumnihdih ít ub j̄úwúp jí. Pánih ub j̄óhñit, Jesús pebh cáacwã cãtíh caántdih í ub j̄uí ñuhap jí. ⁴ Pánih ub j̄uí ñuhñit, Jesús dih nin pah í níj naáwáp jí:

—Nint mi áa nihcannijíh yeejép mi ch̄ajachah, jwí enep be. ⁵ Dios ã w̄tatdih Moisésji nin pah át níj daacáp tají. ‘Det í áa nihcannitjíh yeejép í ch̄ajachah ennit, jee dáhnajíh ñi yoh mawaá’, át níj daacáp tají.* Pánihna, meémboó ¿ded pah tigaá ma níj naóhbi? Í níijíp jí.

* **8:5** Lv 20.10; Dt 22.22-24

⁶ Páant niijnít, caandíh naóh yacat túut niijná, Jesúsdih mácah ã naáwát túutap yuh jĩ. Obohjeéhtih, Jesús páant ã niijíchah joinít, páah jéennit, áih téih tíbjĩh baácboó ã daacáp jĩ. ⁷ Páant ã daác jwuhchah, queétoó caandíh úbh joí yójahna ã chājap jĩ. Páant ã úbh joí yójahachah, Jesús ñah ñhñit, queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Ded ñijeéh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dáhjĩh ã jwíih yoh waáwá naáh, ã niijíp jĩ.

⁸ Páant niij péanit, jwúb páah jéennit, ã jwúb daacáp jĩ, páant muntih. ⁹ Páant ã niijíchah joinít, caántdih naóh yacnitboó ã yéej chājatjidih náhninit, chah behnit biquína ã jwúb beedáh bejep jĩ. Páant ã bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñhñit, caandíh joinít cātíh queét chénewājah ã jumap jĩ. ¹⁰ Pánihna, caántdih ub jūhñitji ã wihcah enna, jwúb ñah ñhñit, Jesús caántdih nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Deyoob tigaá queét ã bej? ¿Meemdíh peéh chājat túutnit ã wihcan caá? ã niijíp jĩ.

¹¹ —Wihcan caá, Maá, mi niijíp jĩ.

—Weembát meemdíh wā peéh chājat túutcan niít. Ma jwúb bejeé. Ma jwúb yéej chājca bojó, páant muntih, Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

Jesús baabát panihni ã jumatdih ã naáwát

¹² Caántdih naóh péanit, Jesús caanjĩh jumnitdih nin pah ã jwúb niij naáwáp jĩ, páant muntih:

—Weemjéh tigaá baabát panihni nin baácđih moondíh wā íp Dios ded pah ã jumatdih wā jéihyana caá. Det weemdíh péenit, dupúat panihpboó bejcan, wā ípdih ã jéihbipna caá. Pánihna,

weemdih ï jepahachah, páantjeh Diosjeéh wã táí jumat túutbipna caá, ã niijíp jĩ.*

¹³ Páant ã niijíchah joinít, fariseowãboó nin pah caandih ï niijíp jĩ:

—Meém ma táí jumatdih meemjéh naóhna, oboh nih yáana caá ma chãjap. Páant ma niijíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, ï niijíp jĩ.*

¹⁴ —Weemjéh dedmant wã jãúwátjidih wã jéihna caá. Wã bejat pínahdihbut wã jéihna caá. Obohjeéhtih, yeéboó caandih ñi jéihcan caá. Páant weemdih ‘nih yáani caá’, ñi niijíchah yuhna, ded pah wã jumatdih yoobópdih yeedih wã naóhna caá. ¹⁵ Yeéboó ded pah ñi enatdihjeh jenah joinít, cãac ded pah ã jenah joyát dih yoobópdih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, ‘Caánboó táican caá’, weemdih ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cãacwã ï jumatdih weémboó wãpĩ naóhcan caá.

¹⁶ Weém biícjeh pohba nihcan caá cãacdih páant niij naóhni. Wã íp weemdih wahni biíc dih, páant jwĩ niij naóhna caá. ‘Nin táini caá. Nin táicanni caá’, niij naóhna, yoobópdih wã naóhna caá. ¹⁷ Moisés yeedih wãt na, nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Chénewã biíc yoobó ï naáwáchah, ï niiját yoobópdih caá’, át niij daacáp tajĩ. ¹⁸ Weémboó ded pah wã jumatdih naóhna, weemdih wahni, wã ípbut biíc yoobó ã naóhna caá. Pánihna, ded pah wã jumatdih chénewã naóhni jwĩ jumatdih, jwĩ naáwát yoobópdih caá, Jesús queédih ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, fariseowã nin pah ï niij úúbh joyóp jĩ:

* 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5 * 8:13 Jn 5.31

—¿Ma íp dedboo tígaá ã jum? ï niijíp jĩ.

—Weemdíh jéihcan, wã ípdihbut ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh jéihna nihna, wã ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queétdih ã niij jepahap jĩ.

²⁰ Páant niij bohéna, Dioíh maúboó cáacwã ï wãhni dinerodih ï jwejat paihna pebh ã jumap jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ï mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh jwuhachah, caandíh tewíhnit pínahbut caanjíh jumna yuhna, caandíh ï jéih teo jwuhcap jĩ.

“Wã bejep pínahna ñi jéih bejcan niit”, Jesús ã niiját

²¹ Pánih bohénajeh, Jesús nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Wã júúwápjiboó wã jwúub bejbipna caá. Páant wã bejat túttimah, weemdíh ñi bidbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej chājatdih ñi cádahcatji jíib, wanna, ñíih caolih iiguípna bejna, wã bejep pínahboó ñi jéih bejcan niit, ã niijíp jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, jwĩ déewã queétjeh nin pah ï míic niij úubh joyóp jĩ:

—‘Wã bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan niit’, niijná, ¿caanjéh míic mao wunat túut niit ã chājap? ï niijíp jĩ.

²³ Páant ï míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Yeéb nin baácdih moón jumna, Dioíhwã nihcannit ï jenah joyát biic yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weéamboó japmant jūóhni jumna, wã íp Dios ã jenah joyát biic yoobó wã jenah joiná caá. ²⁴ Wã íp ã wahní wã jumatdih yeebdíh wã naáwáchah yuhna, ‘Á naáwát yoobópdihihcan caá’, ñi niijátji jíib ñi yéejatdih cádahcan, iiguípna ñi

bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wã niijátji biíc yoobó yeebdíh ã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.

²⁵ —¿Déhe pohba tigaá, meém? ĩ niijíp jĩ.

—Ded pah wã jwíih naáwátji pahjeh wã jamna caá. ²⁶ Yeéb ñi túi chãjcatji jíib Dios ã peéh chãjat pínahdih yeebdíh wã naáwát pínah búdí ã judhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã naáwát túatnidihjeh yeebdíh wã naóh yapana caá. Caán ã naáwát tútat yoobópdi caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

²⁷ Obohjeéhtih, “Wã íp caá weemdíh wahní”, ã niijíchah joinít, queét ĩt beh joicáp wut jĩ. ²⁸ Páant ĩ beh joicát dih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cãacwã úud jeñédih cruzboó péohnit, ĩ pud dodhbipna caá. Páant ĩ chãjachah, ‘Caán Dios ã wahní caá’, ñi niij jéihbipna caá. Pánih jéihnít, wã jenah joyátjeh wã chãjcatjidihbut ñi jéihbipna caá. Wã íp ded pah weemdíh ã bohéatjidihjeh yeebdíh wã naáwátjidihbut ñi jéihbipna caá. ²⁹ Weemdíh wahniboó wãjeéh ã jamna caá. Pánih wahní jamna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jamat pah wãpĩ chãjna caá. Páant wã chãjachah, weemdíh ã cádahcan caá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joiná, “Caán Dios ã wahní Cristo yoobát ã jamna caá”, dawá ĩ niij jenah joyóp jĩ.

Dios ã wehdih, yéej chãjnitdihbut Jesús ã naáwát

³¹ Biquína jwĩ déewã “Caán Dios ã wahní Cristo caá”, niij jenah joinít dih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Wã naáwátdih cádahcannit, wã bohénit yoobát ñi jumna caá. ³² Pánih jumna, yoobópdih ñi jéihbipna caá. Yoobópdih jéihnit jumna, watnit panihnít ñi jumbipna caá. Pánih jumna, ded yéej chājat jenah joyát ã jūúwúchah yuhna, caandíh ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdíh watni panihni ã jwúub wihcan níít, queétdih ã niijíp jĩ.

³³ Páant ã niijíchah joinít, queétboó nin pah ĩ niij jepahap jĩ:

—Jwiítboó Abrahamji ã jaimená jwĩ jumna caá. Páant jwĩ jumachah, ded jwiítboodíh watni ã wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah niij tígaá ‘yeebdíh watni ã jwúub wihcan níít’, ma niij naóh? ĩ niijíp jĩ.*

³⁴ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Cāacwājeh ĩ yéej chājatdih ĩ jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yéej chājat túutni ĩ maáh panihni caá. Pánih yéej chājnit jumna, caandíh teo wūhnit panihnít ĩ jumna caá. ³⁵ Ded teo wūhni ã maáh wūúh pah nihcan caá. Bitá caandíh ĩ ubuchah, queétboodíh teo wūhni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ã maáh wūúhboó páantjeh ã wūúh ã jumbipna caá. ³⁶ Pánihna, weém Dios wūúh jumna, deddih wã watachah, caanbát wã íp wūúh ã jumbipna caá. Páant wã watachah, yéej chājatdih teo wūhni panihni ã jwúub jumcan níít.*

³⁷ Yeéb Abrahamji ã jaimená ñi jummatdih wã jéihna caá. Obohjeéhtih, ã jaimená jumna yuhna, wã naáwáchah joíhcan, weemdíh ñi mao yohíhna caá.

³⁸ Wã ípjeéh jumna, wã enatjidih yeebdíh wāpĩ naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwã ĩ maáh,

* **8:33** Mt 3.9; Lc 3.8   * **8:36** Gá 5.1,13

yeebdíh ã wɛtɛchah joinít, yeébbóó ñipĩ jepahna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

³⁹ —Jwĩ íip yoobát Abraham caá, queét ĩ niijíp jĩ.

—Abrahamji ã weh yoobát jumna, ded pah ã chājatji biíc yoobó ñita chāj tagaá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh wā íip ã naáwátdih yoobópdih wā naóh yapanachah yuhna, yeébbóó weemdíh ñi mao yohíhna caá. Abrahamjiboó páant āta chājcan tagaá. ⁴¹ Pánihna, ñi íip panihni ã chājihat biíc yoobó mɛn tigaá yeebbút ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

—Jwiít íip wihcannit pohba jwĩ nihcan caá. Dios biícjeh caá jwĩ íip, queét ĩ niijíp jĩ.

⁴² —Weém Diosjeéh jumnji nin baácna wā jūúwúp jĩ. Pánihna, Dios ñi íip ã jumɛchah nihna, yeéb weemdíh ‘jwĩ úud jeñé’, ñita niij oi tagaá. Wā jenah joyátjeh nin baácboó wā dei jūóhcan jĩ. Wā íip Dios ninboó weemdíh ã wahachah, wā jūúwúp jĩ. ⁴³ ¿Dépanih tigaá wā naáwátdih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jíib caandíh ñi beh joicán caá. ⁴⁴ Ñi íipboó yeejép chājat túutnit ĩ maáh caá. Pánihna, caán ã weñat pínahboodíh ñipĩ chājna caá. Nin baác ã jwíih jumɛchah, buubut páantjeh cāacwādih mao yohat túutni caá. Caán biícmant yeenijeh jumna, yoobópdih ã jéih naóhcan caá. Pánih yeeat buúhna, nih yáaatdihjeh āpĩ naóhna caá. ⁴⁵ Páant yeebdíh yeeni ã naáwáchah joinítji weémboó yeebdíh yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá. ⁴⁶ Páant wā naáwáchah, ‘Meém yeejép chājni caá’, weemdíh ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ¿dépanih tigaá ñi joíhcan? ⁴⁷ Det Dios wehboó ã naáwátdih ĩ tui

joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ã weh nihcannit, ã naáwátdih wã naóh yapanachah yuhna, ñi joíihcan caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Abrahamji jum láa Cristo ã jummat

⁴⁸ Páant ã niijíchah joinít, queét nin pah Jesúsdihi ã niijíp jĩ:

—‘Meém Samaria baácdih bóo jumna, Diosdih jéihcanni, nemép caolih jumni caá’, jwĩ niiját yoobópdih caá, ã niijíp jĩ.

⁴⁹ —Weemdíh nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp ã wēpatjĩh yeebdíh wāpĩ chāj júutna caá, caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wã chājachah yuhna, yeéboó weemdíh wēi naóhcanjeh, yeejép ñipĩ wéhena caá. ⁵⁰ Weemdíh ñi wēi naáwátdih wã bidcan caá. Obohjeéhtih, cāacwā weemdíh ã tái weñat pínahdih wã ípboó ã náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ã náahcatji jíb queétdih ã peéh chāj bipna caá. ⁵¹ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwátdih jepahnit, ã wuncan níit, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

⁵² —Buu bácah chah jenah joicánniابه meém ma jummatdih jwĩ jéihna caá. Abrahamji, nihat Dios naáwátdih naóh yapanitji pah mantih ít wunup wat jĩ. ‘Wã naáwátdih jepahni ã wuncan níit’, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma níj? ⁵³ ¿Jwĩ nno Abrahamji, Dios naáwátdih naóh yapanitjibut chah wēpni níit ma jumap? ¿Ded pohba tigaá meém? páant níj naóhni, queét ã niijíp jĩ.

⁵⁴ —‘Chah wēpni caá’, weemjéh wã jéih niijcán caá. Wã ípjuh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdíh ã niijná caá. Yeéb ‘Diosjeh caá jwĩ íp’, ñi niijníjuh

wã íip ã jumna caá. ⁵⁵ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wã jéihyep. ‘Caandíh wã jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihat pah yeeni wãta jum tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wã jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ã naáwáchah, wãpí chãjna caá. ⁵⁶ Jwĩ n̄uo Abrahamji nin baácboó wã dei jũúwát pínahdih jéihnit, ã weñep jĩ. Pánihna, wã dei jũúwáchah ennit, búdí ã yoób weñep jĩ, Jesús ã niijíp jĩ.

⁵⁷ —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon jãtíh bóo Abrahamjidih meém ma ennit jĩ? Jesús dih ã niijíp jĩ.

⁵⁸ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Abrahamji jum láa, weém wãát jumup jĩ, Jesús queédih ã niij jepahap jĩ.*

⁵⁹ Páant ã niij jepahachah joinít, queétboó jee dáhnadih ubnit, Jesús dih ã yohíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã yohíhichah, ã encat pónih, Jesúsboó Díoíh m̄umánt ã bac bejep jĩ.

9

Jesús jéih encannidih ã booaát

¹ Túttimah, jwiít dih Jesús namáboó n̄umah bejna, jéih encannidih jwĩ jwãáap jĩ. ² Caandíh enna, Jesús dih nin pah jwĩ niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, dépanih tigaá nin jáap cãac jumnajeh jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chãjji taniít? ¿Á mánaboó ít yéej chãjji taniít? jwĩ niijíp jĩ.

---

* **8:58** Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19

3 —Nin ã yéej chãjatji jíib nihcan caá. ã mánabut ã yéej chãjatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ã jumachah, wã íip ã wēpatjĩh caandih wã teo wáacbipna caá. Páant wã boanachah ennit, wã íip ã wēpatdih cãacwã ã tui jéihbipna caá. 4 Yeó jáap cãacwã ãh tewatdih ã jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei ã jéih teocan caá. Pánihna, bũũ caá ã baab jwúhat panihichah, weemdih wahni ã wutadnih jwiútdih chãjat ã náahna caá. Túttimah, chei jwĩ teocat pah, caandih jwĩ jéih chãjcan níit. 5 Pánihna, nin baácboó wã jum jwuhachah, baabát panihni cãacwãdih ded pah Díos ã jumadnih wã jéihyabipna caá, Jesús jwiútdih ã níijíp jĩ.*

6 Páant níij péanajeh, baácboó mao mác ã coí jéenanap jĩ. Pánih coí jéenanit, baácđih wid teo, jéih encanniĩh quíibnadih ã ñáñap jĩ. 7 Pánih ñái péa, Jesús caandih nin pah ã níijíp jĩ:

—Siloé wãt jumni jéehat júána quíib táñadih ma bejeé, ã níijíp jĩ. Siloé níijná, jwĩh wéheatjĩh “Wahni”, níijná ã chãjap jĩ.

Jesús páant ã níijíchah joinít, jéih encanni quíib táñadih ã bejep jĩ. Pánih quíib táiniji ennit, ãih mũuná ãt jwúub bejjip taga. 8 Páant ã jwúub juibínachah, ã chéenwã, caán dinero úbhniiji ã jumadnih jéihnitbat, ennijeh ãih mũuná ã jwúub juibínachah ãt enep wut jĩ. Pánih ennit, queétjeh nin pah ãt míc níij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Nin dinero ãpĩ úbhniiji nihcan níit? ãt níijíp wut jĩ.

9 —Caanjéh tigaá, biquína ãt níijíp wut jĩ.

* 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jíghona caá ã chãjap, bitaboó ït niijíp wut jĩ.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniji ãt niijíp wut jĩ.

¹⁰ —Jéih encanniji jumna yahna, ¿ded pah tibeé ma nih? buu ma jéih enat pínahdih, ït niij úúbh joyóp wut jĩ.

¹¹ —Jesús wut jumni áih mao mácjĩh baácdih wid teonit, wĩih quíibnadih áí ñáñap be. Weemdíh ñái péanit, ‘**Siloé wut jumni jéehat júána quíib táñadih ma bejeé**’, ã niijíchah joinít, caanná wã bejep be. Pánih quíib táinajeh, wã jéih enep be buca, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

¹² —¿Meemdíh pánih chãjni deyoob tigaá an jum? ït niijíp wut jĩ.

—Jaóh jũh. Deh caá an jumapna caá, queétdih ãt niij jepahap wut jĩ.

Jéih encannijidih fariseowã ï úúbh joyát

¹³ Páant niij úúbh joí péanit, jéih encannijidih fariseowã maáta pebhboó ït ub bejep wut jĩ. ¹⁴ Jwiít judíowã jwĩ chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús ã boanap jĩ. ¹⁵ Páant chooát yeó jáapdih ã boanachah jéihnit, caán newédih fariseowã jwuh ït jwúub úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? ït niijíp wut jĩ.

—Mao mácjĩh baácdih wid teonit, wĩih quíibnadih áí ñáñap be. Pánih ñái péanit, ã quíib táñat túutuchah joinít, wã bejep be. Pánih quíib táinajeh, wã yoób enep be, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, biquína queét fariseowã nin pah ït niijíp wut jĩ:

—Caán jwĩ chooát yeó jáapdih ãt tewep taga. Páant chooát tútatdih yap yohna, Dioíh yoobát nihcan caá, ãt niijíp wut yuh jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chãjni nihna, páant ãta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, ãt niijíp wut jĩ. Páant niijná, queét chénat pah poómp biíc yoobó ãt jenah joicáp wut jĩ. ¹⁷ Caán encannijidih queét nin pah ãt jwúub niij úubh joyóp wut jĩ, páant muntih:

—Meemdíh míih quíibdih booani Jesúsdi h meémboó ¿ded pah ma niij jenah joí? ãt niijíp wut jĩ.

—Caán yoobópdih Dios naáwát dih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih ãt niij jepahap wut jĩ.

¹⁸ Pánihna, jwĩ maáta nin pah ãt niij jenah joyóp wut yuh jĩ: “Nin jéih encanni ãt nihjican tagaá”, ãt niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, jéih encanniji mánadih ãt bid bojop wut jĩ. ¹⁹ Pánih bid bojnit, ã mánadih jwuh nin pah ãt niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Nin yoobópdih ñi wúuh níit ã jumap? ¿Biíc mantjeh caán jwíih cáac jumna, jéih encanni nitjĩ wáát jumap? ãt niijíp wut jĩ.

²⁰ —Nin jwĩ wúuh tigaá. Biíc mant jéih encannijeh ã cáac jumap jĩ. ²¹ Caandíh jéihna yuhna, ded pah buu ã enatdih, caandíh boanidihbat jwĩ jéihcan caá. Jwĩ wúuh wébit nihcan caá. Caandíh jeh ñi úubh joyoó. Caanjéh ã jéih naóhna caá, ã mána ãt niij jepahap wut jĩ.

²² Ded “Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, niijnídi h jwĩ maátaboó jwĩ míic wáacat muedíh ãta waadát túatcan tagaá. Páant ã chãjat pínahdih jéihna, encanniji mána jwĩ maátadi h ãt úumji tagaá. ²³ Pánih

umna, “Caán wébít nihcan caá. Caandíhjuh ñi úbh joyoó”, it níj jepahap wut jĩ.

²⁴ Páant ĩ níj jepahachah joinít, jwĩ maáta jéih encannijidih it jwúb níjíp wut jĩ:

—Jesús yéejni ā jumatdih jwiitboó jwĩ jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēinit, jwiitdih yoobópdihi ma naáwá, caandíh it níjíp wut jĩ.

²⁵ —Jesús yéej chājni ā jumatdih wā jéihcan caá. Nindihjuh wā jéihna caá. Jéih encanni wā jumap jĩ. Obohjeéhtih, bu wā enna caá, queétdih át níj jepahap wut jĩ.

²⁶ —¿Ded pah tí meém ma enat pínahdih caán āi chāj? it jwúb níj úbh joyóp wut jĩ.

²⁷ —Caandíhjuh tibeé yeebdíh wāát naáwáp be. Páant wā naáwáchah yuhna, weemdíh ñi joíhcan beé. ¿Dedé chājat tút tigaá wā jwúb naáwáchah, ñi joíh, páant muntih? ¿Yeebbút áihwā ñi jamíh níit? queétdih át níjíp wut jĩ.

²⁸ —Meém Jesús ā bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiitboó Moisésji ā bohénit caá. ²⁹ Dios Moisésdih ā naáwátjidih jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ā jūwátjidih jwĩ jéihcan caá, queét caandíh it níj jūhñap wut jĩ.

³⁰ —¡Páant! Dedmant ā jūwátjidih ñi jéihcah yuhna, ¿caán weemdíh enani Dios ā wahni āta nihcan taniit? ³¹ Yéejnit ĩ úbúchah, Dios ā joicán caá. Caandíh bácah jwiit nihat jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēini, ā wutatdih jepahniboó ā úbúchah, Dios ā joiná caá.* ³² Jon jātih nin baác ā jwíih jumachah, jwíih cáac jumnajeh, jéih encannidih ded ā enaat doonádih jwĩ joicán jĩ.

* **9:31** Pr 15.29

³³ Pánihna, Jesús Dios ã wahni nihcan, weemdíh ãta jéih enacan tagaá, queédih ãt niijíp wut jĩ.

³⁴ —Biícmantjeh yéejni mat jumup wut jĩ. ¿Pánih yéejni jumna yuhna, jwiít dih meém ma bohéih níit? jwĩ maáta caandíh ít níj jãihñup wut jĩ. Páant níj péanitjeh, Dioíh mummánt caandíh ít bacanap wut jĩ.

Jéih encannit panihnit ded pah ã jummat

³⁵ Jéih encannijidih ã bacaat doonádih Jesús ã joyóp jĩ. Pánih joinít, jéih encannijidih jwãáhnit, caandíh nin pah ã níj wubh joyóp jĩ:

—¿Meém nihat cãacwã úud jeñédih jepahni níit? ã niijíp jĩ.

³⁶ —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wã jepahbipna caá, Jesús dih ã níj jepahap jĩ.

³⁷ —Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁸ —Maá, meemdíh wã jepahna caá, ã níj jepahap jĩ. Páant niijná jeh, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ã weñep jĩ.

³⁹ Páant ã weñechah ennit, Jesús cãacwãboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Ded pah túi chãjat, ded pah túi chãjcatdihbut cãacwã ã jéihyat pínah niijná, nin baácboó wã jũwup jĩ. Wã íp ded pah ã wutatdih jéihcan, jéih encannit panihnit ã jumna caá. Det páant ã jummatdih jéihnitdih wã íp ded pah ã jummatdih wã bohébipna caá, jéih ennit panihnit ã jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Jwiít túi jéihnit caá’, níj jenah joinít dih wã bohécan níit, páantjeh jéih encannit panihnit ã jummat pínah niijná, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, biquína caan pébh jumnit fariseowã caandíh nin pah ĩ jwúub niij úubh joyóp jĩ:

—‘Jéih encannit panihnit’, niijná, ¿jwiít dih niij niit ma chãjap? Jesús dih ĩ niijíp jĩ.

⁴¹ —Jéih encannit panihnit ñi jumatih ñi jéihyechah, yeebdíh peéh chãjat ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Diosdih jwĩ táí jéihna caá’, ñi niij jenah joyát jíib, yeebdíh peéh chãjat ã jumbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

10

Ovejawãdih en daonít

¹ Túttimah, biíh naáwátjĩh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cãacwãdih ã niij naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded ovejawãdih wáihyat júdu jēcdih waadcánjeh, jēc wihcapmant aáb púud deini, nuumní tigaá ã jumap. ² Obohjeéhtih, wáihyat júdu jēcdihjeh waadníboó ãih ovejawãdih en daoní yoobát ã jumna caá. ³ Ovejawã mínah wáihyat júdu dih ã juyúchah, caán jēcdih wapni caandíh ã wāt wūhbirna caá. Páant ã wātachah, queétdih en daoníboó ĩih wātna yoobó ã ezechah, ãih wéheatdih ãih ovejawã ĩpĩ beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ãjeéh ĩpĩ pée bac bejna caá. ⁴ Nihat ãihwã ĩ bac beedéchah ennit, queétdih ã waóh bejna caá. Pánihna, ã wéheatdih táí beh joiná, caandíhjih ĩ táí pée bejna caá. ⁵ Obohjeéhtih, biíh ĩ jéihca naáhdih ĩpĩ pée bejcan caá. Bitá ĩ wéheatdih joiná, úumnit, ĩpĩ jwei béjna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

⁶ Jesús páant ã niijíchah yuhna, queét ït beh joicáp jĩ.

Ovejawãdih en daonít naáwãdih Jesús ã beh joyáát

⁷ Páant ï beh joicãdih jéihnit, Jesús queédih nin pah ã jwúb niij naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ovejawãdih wáihyat júdu jêc panihni tiguaá weém wã jumap. ⁸ Nihat wã jãtih jũóhnit, nũmnít panihnit, cãacwãdih ït yee bohénap jĩ. Queét ï wéhenachah yuhna, cãacwã, ovejawã panihnit, queédih ït joyáh bojop jĩ. ⁹ Weémboó wáihyat júdu jêc panihni caá. Weemdíh jepahnit jêcdih waadnít panihnit ï jumna caá. Pánihna, queét iiguípna bejnit déejidih wã táí ubna caá. Ovejawã úumcanjeh, ïih wáihyat júdamant jumnitji wáica naáhwã jeémédih bac bejnit, jwúb waadnít, ïpĩ táí jumna caá. Pánihat pah, wíih cãacwãboó wãjeéh jumna, ïpĩ úumcanjeh, wáica naáhwã panihnit, ded pah ï náahatdih ï bíbohna caá.

¹⁰ “Queét nũmnítboó ovejawã panihnit Dioih cãacwãdih mao yohodih ï jũóhna caá. Obohjeéhtih, búdí wēinit, yeó jáap jumap pah wãjeéh ï táí jumap pínah niijná, weémboó queét ovejawã panihnitdih bididih wã jũúwáp jĩ. ¹¹ Weémboó ovejawã panihnitdih táí en daoní wã jumna caá. Ded ovejawãdih táí en daoní caandíh ï mao yohat dée tobohat ã jumachah yuhna, ãih ovejawãdih ãpĩ en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguípna bejnit déejidih wã táí ubat táut niijná, weémboó cãacwãdih wã wun wũhbirna caá. ¹² Obohjeéhtih, ã maáih ovejawãdih en daoníboó yoobópdih ã táí en daocán caá. Áihwã nihcah, jió ovejawãdih

jeémédih ã jũúwáchah enna, teo wãhniboó ã en daonít ovejawãdih ã yoh jwei béjna caá. ã yoh jwei béjat túttimah, jió ovejawãdih ã tewe chah enna, queét ã jwei peét bejna caá. ¹³ Caán teo wãhniboó ã jíib chãjatdihjeh ã bidna caá. ã maáih ovejawãdih oican, queét dih ã túi en daocán caá.

¹⁴⁻¹⁵ “Weém ovejawãdih túi en daoní panihni tigaá wã jumup. Wã íp weemdih ã túi jéihna caá. Weembút caandih wã túi jéihna caá. Páant wã ípdih wã túi jéihyat pah, wíih ovejawã panihnit weemdihbut ã túi jéihna caá. Wã íp weemdih ã jéihyat pah, weembút queét dih wã túi jéihna caá. Pánih jéihna, wã ípjeéh ã túi jumat pínah níijná, queét dih wã wun wãhbi pna caá.* ¹⁶ Bíih wáihyat júda díitboó jumnit ovejawã panihnitbut wíihwã ã jumbi pna caá. Pánih jumnit, wã naáwáchah, queétbut ã joi póobipna caá. Pánih joinít, wíihwã bíic dih queétbut ã jumbi pna caá.* Pánihna, weemjéh nihát wíihwãdih wã túi en daobí pna caá.*

¹⁷ “Wíihwã Diosjeéh ã jumat pínah níijná, queét dih páant wã wun wãhat pínah, wã jwúb boo pud jũúwát pínahdihbut jéihnit, wã íp weemdih ã oina caá. ¹⁸ Ded ã náahat pah weemdih mao yohni pínah ã wihcan caá. Wã náahat pahjeh weemdih ã mao yohbi pna caá. Pánihna, wã náahat pahbut wã jwúb boo pud jũóhbi pna caá. Páant wã íp weemdih ã chãjat túutup jíi”, Jesús ã níijíp jíi.

¹⁹ Páant ã níijíchah joinít, queét jwí déewã bíic yoobó ít jenah joicáp jíi.

* **10:14-15** Mt 11.27; Lc 10.22
40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20

* **10:16** Ef 2.11-22

* **10:16** Is

20 —Caán neméꝑ jumni caá. Pániꝑ jumna, ã túi jenah joicán caá. ¿Dépaniꝑ tigaá caandíꝑ jwĩ jwúub joíꝑ, páant muntih? dawá ĩ míic niijíp jĩ.

21 Obohjeéhtih, bitaboó

—Neméꝑ jumni nihna, páant áta niij naóhcan tagaá. Ded neméꝑ jumni jéih encannijidihbut áta jéih enacan tagaá. Pániꝑ chájna, neméꝑ jumni nihcan caá, ĩ míic niijíp jĩ.

Judíowã ĩ maáta Jesúsdiꝑ ĩ náahcat

22-23 Túttimah, mah noój láa, jwiít judíowã Jerusalén tútchidiꝑ biíꝑ fiesta jwĩ jwúub chájap jĩ. Jon játiꝑ Dioíꝑ muedíꝑ cháj péanit, Diosdiꝑ ĩ wēi wáhatjidiꝑ jwĩ náhniat yeó jáapna ã jumup jĩ. Caán yeó jáapnadiꝑ Dioíꝑ muedíꝑ wáap lap nampboó Salomón ã chájat túutni coahjidiꝑ Jesús ã en jibip jĩ.

24 Caan cóahboó Jesús ã jumuchah enna, jwĩ maáta caandíꝑ ñuh páuda bojnit, nin pah ĩ niij úubꝑ joyóp jĩ:

—Maatápdiꝑ jwiítꝑ ma túi naóhcan caá. Pániꝑna, buu jwiítꝑ yoobópꝑ ma naáwá. ¿Meém Dios ã wahní Cristo yoobát niít ma jumup? Jesúsdiꝑ ĩ niijíp jĩ.

25 —Yeebdíꝑ játiꝑ wáat naáwáp jĩ. Páant wã naáwáchah yuhna, weemdíꝑ ñi joíꝑcan jíí. Wã íp ded pah weemdíꝑ ã wutuchah joinít, ã wēpatjĩꝑ wáꝑi chájna caá. Pániꝑ chájna, weém Cristo yoobát wã jumatiꝑ júut tigaá wã chájap. 26 Páant wã júutuchah yuhna, bitaíꝑ ovejawã panihniꝑ jumna, weémboodíꝑ ñi joíꝑcan caá. 27 Ovejawã queétdiꝑ en daonídiꝑ ĩ túi joyát pahjeh tih, wíhwã weemdíꝑ ĩ túi joiná caá. Queétdiꝑ wã jéihyechah, weemdíꝑ ĩ túi péena caá. 28 Páantjeh Diosjeéh queétdiꝑ wã

tái jummat túutuchah, iiguípna ì bejcan niít. Pánihna, queétdih wā tái en dawáchah, bitaboó weemdíh ì jéih dúuc wáican niít. ²⁹ Wā íp, wíih cáacwādhíh weemdíh wāhni, nihatdih chah wēpni caá ã jumap. Pánih jumna, wíihwādhíh ã wapachah, bitaboó caandíhbut ì jéih dúuc wáican niít. ³⁰ Weém wā ípjíh bíic pahjeh jwí jumna caá, Jesús ã niijíp jī.

³¹ Páant ã niijíchah joinít, jwí maátaboó caandíh yohat túut niijná, jee dáhnadih ì ubup jī. ³² Páant ì chājachah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niij ubbh joyóp jī:

—Wā íp ã wēpatjīh dawá láa yeebdíh wā chāj júutap yuh jī. ¿Dedé wā chājatji jíib tigaá weemdíh jee dáhnajīh ñi yohíh? ã niijíp jī.

³³ —Dios ã wēpatjīh ma chāj júutatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cáacjeh jumna yuhna, ‘Diosjeh tigaá weém’, ma niij yee naáwát jíib, meemdíh jee dáhnajīh jwí yoh mawíhna caá, queét ì niij jepahap jī.*

³⁴ —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘Yeéb wā naáwát túutnitdih “weem pánihnit ñi jumna caá”, wā niijíp be’, Dios át niij daacát túutap tajī.* ³⁵ Páant ã niij daacátji yoobópdih ã jummatdih jwiít nihat jwí jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tólihdih jwí jéih ni-ijcán caá. Dios naáwátdih jéihnitdih ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, ã niij naáwáchah, yoobópdih caá. ³⁶ Dios ã náahat pah weemdíh nin baácboó ã wahap jī. Pánihna, ‘Weém Dios wāuh caá’, wā niijíchah joinít, ¿dépanih tigaá weemdíh ‘Jesús Diosdih yéej naóhna caá ã chājap’, ñipī niij? ³⁷ Wā íp ã náahat

* **10:33** Lv 24.16   * **10:34** Sal 82.6

pah wã chãjchah bácah, wã bohéatdih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcát caá náahap. ³⁸ Obohjeéhtih, wã íp ã wēpatjĩh wã chãj júatuchah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niíj jenah joicán caá. Páant niíj jenah joicán yuhna, wã chãj júatatdih ‘Yoobópdih Dios ã wēpatjĩh chãjni caá’, niíj jenah joyát caá náahap. Páant niíj jenah joiná, weém wã íp biíc dih wã jummatdih ñi táí jéihbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant ã niijíchah joí íijnit, queét chéneji ã tewíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, ã tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ã jwei bác bejep jĩ.

⁴⁰ Pánih bac bejniji Juan cãacwãdih ã daabánapi, Jordán maj conanaáboó jwiít dih ã numah cháuh bejep jĩ, páant muntih. Caanná juibínit, jwiít dih ã numah jumap jĩ.* ⁴¹ Dawá cãacwã caanná caandíh enedih ípĩ juibínap jĩ. Nin pah queét míicjeh ã niijíp jĩ:

—Juan Dios ã wēpatjĩh chãj júatcan yuhna, ded pah Jesús ã jummat pínahdih ã naáwáchah, yoobópdih tajĩ, ã míic niijíp jĩ.

⁴² Páant niíj jenah joinítji dawá Jesús dih ã jepahap jĩ.

11

Lázaro

¹⁻² Lázaro, María, Marta queét biíc peihcannit, Betania tátchidih moon tájĩ. Queét yaádh ã úud Lázaro biíc dih ípĩ jumap jĩ.* Caánt María, Jesús íh jítchanadih táí chej jumni macjĩh pꝛohnit, miíh waó

* **10:40** Jn 1.28 * **11:1-2** Lc 10.38-39

yoócjĩh jōp wionih pínah mit jum̄ap tajĩ.* Biíc yeó jáap Lázaro búdí át w̄n̄ap w̄t jĩ. ³ Ā w̄n̄uchah, yad jeñéna yaádh Jesúsdiḥ dooná ĩt wahap tajĩ.

—Ma oini búdí w̄n̄na beé ā chājap be, Maá, ĩt niíj naáwát tút̄ap tajĩ.

⁴ Pániḥna, Lázaro ā w̄n̄at doonádiḥ joinít, Jesús jwiít ā bohénitdiḥ nin pah ā niíj naáwáp jĩ:

—Lázaro w̄n̄na ȳhna, ā boobipna caá. W̄n̄na, Dios ā wēpat jútat pínahjeh caá. Páant ā wēpatdiḥ jútnit, ā w̄úh wā jum̄atdiḥ, wēpni wā jum̄atdiḥbut cācwādiḥ ā jútbipna caá, ā niijíp jĩ.

⁵ Lázarodiḥ, yad jeñéna yaádhdiḥbut Jesús búdí ā oyop jĩ. ⁶ Pániḥna, Lázaro ā w̄n̄at doonádiḥ joiná ȳhna, caán ȳúpbit bóo tút̄chidiḥ Jesús chéne yeó jáap jwiít̄diḥ ā numah jum̄ jw̄h̄ap jĩ. ⁷ Túttimah, Jesús jwiít̄diḥ nin pah ā niijíp jĩ:

—Chóbe Judea baácboó, Lázarowā ĩ jum̄ni tút̄china, jwĩ jw̄ú̄b bejjĩh, ā niijíp jĩ.

⁸ —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwĩ maáta meemdíḥ jee dáhnajĩh ĩ yoh mawíhip be. ¿Dépaniḥna b̄u ma jw̄ú̄b bejĩh, páant m̄ntih? jwĩ niijíp jĩ.

⁹ Páant jwĩ niijíchah joinít, caandíḥ ĩ mao jw̄h̄cat pínahdiḥ naóhna, biíḥ naáwát̄jĩh jwiít̄diḥ nin pah ā niíj jéihya naáwáp jĩ:

—Búdí ñi jenah joicá bojoó. Biíc yeó jáapdiḥ doce horajeh caá ā baabáp. Páant ā baabáchah, jwĩ táí enna caá. Pániḥna, yeó jáap jibna, jwĩ b̄ūgcán caá. ¹⁰ Chei jibna, baabcáh, jwĩpĩ b̄ūgná caá, Jesús ā niijíp jĩ.

---

* 11:1-2 Jn 12:3

Páant niijná, nin pah niijná át chãjap jĩ: “Buu wã íp ded pah ã chãjat tútatdih wã chãj beedá jwuhcan caá. Páant weemdih ã chãjat tútat jadh jwuhchah, weemdih í jéih mao jwuhcan caá”, niijná át chãjap jĩ.

¹¹ Páant niij péanit, jwiít dih nin pah ã jwúub niijíp jĩ, páant muntih:

—Jwĩ chéen Lázaro, ñona caá an chãjapna caá. Páant ã ñwuchah, weém caandih wucudih wã jwibípna caá, jwiít dih ã niijíp jĩ.

¹² —Caán láa bácah, Maá, ñona, ã táí boobipna caá, jwĩ niijíp jĩ.

¹³ Páant jwĩ niij jenah joyóchah yuhna, Jesús “Ñona caá an chãjapna caá”, niijná “Muujuh bejna beé”, niijná át chãjap jĩ. ¹⁴ Páant jwĩ niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús jwiít dih nin pah yoobópdih ã niijíp jĩ:

—Lázaro jáantjeh ã wunup be. ¹⁵ Wã wihcah, caán ã wunuchah, wã wéina caá. Buu bejnit, ded pah wã chãjat pínahdih enna, weemdih chah ñi táí jenah joibípna caá. Pánihna, chóbe tí bácah, caandih í yohopjina enedih jwĩ bejjih, ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwĩ niijní, nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—Chóbe jwiitbut ájeéh jwĩ en péejih. Caandih maona, jwiít dihbut í mawa naáh, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, bíicdih jwĩ bejep jĩ.

Jesús cãacwãdih jwúub booani ã jumat

¹⁷ Jwiít Jesúsjeéh Betania tútchina jwĩ jwibíat pínah jãtíh, Lázaroíh bácahjidih jeé íitboó ítát yohop tajĩ. Bíicjĩh bóo téihya yeó jáap jãtíh átát wunup tajĩ. ¹⁸ Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, bíic

hora tacdih bejat ã j̄m̄m̄p̄ j̄ĩ. ¹⁹ Páant pebhjeh ã j̄m̄m̄chah, dawá jwĩ déewã María, Marta ã ãddih ã j̄ĩgahat yayáát túut niijná, ã pebhna ãt j̄mbínar tajĩ. ²⁰ Jwĩ j̄mbíát doonádih joinít, m̄m̄m̄ánt bac j̄óhñit, Marta Jesúsdi jwãáádih mi j̄yúp̄ j̄ĩ. Obohjeéhtih, yad j̄p̄m̄ m̄úú díitboó mit j̄m̄ jw̄h̄p̄ tajĩ.

²¹ Pánihna, Jesúsdi jwãááhñit, Marta nin pah caandih mi niijíp̄ j̄ĩ:

—Maá, ninboó meém ma j̄m̄m̄chah, wã úud ãta wuncan tagaá. ²² Obohjeéhtih, ded pah ma ãbúchah, Dios ã jepahat pínahdih weém wã jéihna caá, mi niijíp̄ j̄ĩ.

²³ —**Ma úud ã boo p̄ud j̄óhñipna caá**, Jesús ã niijíp̄ j̄ĩ.

²⁴ —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihat cãacwã ã boo p̄ud j̄óhñi yeó jáapdih,* wã úudbut ã jw̄úb̄ boo p̄ud j̄úwát pínahdih wã jéihna caá, mi niijíp̄ j̄ĩ.

²⁵ —**Weemjéh w̄annidih wã jéih jw̄úb̄ booana caá. Ded weemdih jepahni w̄anna ȳhna, ã jw̄úb̄ boo p̄ud j̄óhñipna caá.** ²⁶ **Ded báadhñibut weemdih jepahni, iiguíp̄na ã bejcan niít. ¿Caandih ma jenah joí niít?** Martadih Jesús ã niijíp̄ j̄ĩ.*

²⁷ —Maá, meém Cristo Dios w̄úh̄ ma j̄matdih wã túi jéihna caá. Nin baácboó weemdih ã w̄hatjidihbut wã jéihna caá, Marta mi niij̄ jepahap j̄ĩ.

Jesús ã j̄m̄ñát

²⁸ Páant Marta caandih niij̄ péanit, Mariádih naáwádih mi jw̄úb̄ bejep j̄ĩ. Pánih jw̄úb̄ bejñit, mi jwandih mit j̄mbí jéyé naáwáp wat j̄ĩ.

* **11:24** Dn 12.2   * **11:26** Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

—Bohéni át jui tábeé. ‘**Mi jũúwá naáh**’, meemdih ã niijná beé, mit niijíp wut jĩ.

²⁹ Páant mi niijíchah joinít, María waícanjeh Jesúsdih jwāáadih mit bac jũúwáp tajĩ. ³⁰ Marta mi jwúub bejat túttimah, tútchiboó waadcán, caanjĩhjah jwĩ páñap jĩ. ³¹ Jwĩ déewã, Maríajeéh jumnit, wēpép mi bac bejatdih ennit, “Mi úddih yohopjiboó juñúdi h bejna caá mi chājap”, ít niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joinít, caántdih ít péé jũúwáp tajĩ.

³² Jwĩ pebhna jwinít, Jesúsdih enna, ã pebh María baácboó mi páah yoh ñajap jĩ. Pánih páah yoh ñajnit, caandih nin pah mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud áta wuncan tagaá, mi niij jũí naáwáp jĩ.

³³ Páant mi jũí naáwáchah ennit, mijeéh péenit jwĩ déewã ĩ juñátidihbut ennit, Jesús búdí ã jĩgahap jĩ. ³⁴ Pánih jĩgahnit, Jesús queétdih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Dee tibeé caandih ñi yoh? ã niijíp jĩ.

—Maá, caandih jwĩ yohopjiboó ma en jũúwá, ĩ niij jepahap jĩ.

³⁵ Pánih jĩgahnit, Jesúsbut ã juñúp jĩ. ³⁶ Páant Jesús ã juñúchah ennit, mijeéh péenit jwĩ déewã nin pah queétjeh ĩ míic niijíp jĩ:

—Jesús Lázarodih búdí át oi tagaá, ĩ míic niijíp jĩ.

³⁷ Obohjeéhtih, bita caanjĩh jumnit nin pah queétjeh ĩ míic niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ã jéih booana yuhna, Lázaroji ã wunat pínah jãtĩh, caandih át jéih booaji caá? ĩ niijíp jĩ.

Lázaro ĩ yohniidih Jesús ã booaat

³⁸ Páant ì níj míic wéheat pónih, Jesús búdí ã jwúub jġgahachah, Lázarodih ì yohopjiboó jwiútdih ì namah juibínap jġ. Caán ítdih búdí jee dáhġih ìt nemep tajġ. ³⁹ Páant ì nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jġ:

—**Can jeé júdudih ñi pütú dodhdoó,** ã niijíp jġ.

—Maá, biícġih bóo téihya yeó jáap jġtuh ã wunuchah, jwġ yohop be. Pánihna, buu ãih bácah an wġjna nacaá buca, Marta mi niijíp jġ.

⁴⁰ —**Wã naáwátjidih ma túi náhninaá. Dios ã wēpatdih ma enat pínahdih meemdġh wáát naóhna beé,** caántdih ã niijíp jġ.

⁴¹ Páant caántdih ã níj péanachah, queét jeé júdudih ì pütú dodhdop jġ. Ì pütú dodh péanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã níj uúbúp jġ:

—**Weemdġh ma joyátji túina caá, Paá.** ⁴² **Wã uúbát pah ma joyátidih wã jéihna caá. Pánihna, weemdġh ma wahatjidih nit jamnit ì jéihyat pínah niijná, buu meemdġh páant wã níj uúbhna caá,** Jesús ã niijíp jġ.

⁴³ Páant níj uúbh péanit, Jesús nin pah ã níj wēp ejep jġ:

—**¡Lázaro, ma bac jūúwú!** ã niijíp jġ.

⁴⁴ Jesús páant ã níj ezechahjeh, Lázaro ì yohniji yuhna, jeé ítmant ã bac jūúwúp jġ. Pánih bac jūóhna, ãih bácah, ãih wao dáhdihbut yégueh chóo tōpġih ì pinatji pahjeh ã duo bác jūúwúp jġ.

Páant ã bac jūúwúchah, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jġ:

—**Caandġh ñi pinatji yégueh chóo tōpnaduh ñi wataá,** ã niijíp jġ. Páant ã niijíchah joinít, ì pinatji tōpnaduh Lázarodih ì watap jġ.

*Jesúsdih ã tewat pínahdih ã míc wéheat
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Páant Lázarodih ã boanachah ennit, María pebh jainítji dawá jwí déewã, Jesúsdih ã jepahap jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowã pebhna juibínit, ded pah Jesús ã chãjatjidih ãt naáwáp wut jĩ. ⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewã ã maáta, fariseowã, bita jwí maáta bícdih míc wáacnit, queétjeh nin pah ãt níj míc wéhenap wut jĩ:

—Jesús dawá láa Dios ã wēpatjĩh ã chãj júutna caá. Pánihna, ‘Páant ma chãjca bojó’, jwí ni-ijcáh, nihat cáacwã ájeéh ã bejbipna caá. Páant dawá bícdih ã jumuchah ennit, Jesúsdih maáh ã waadáat pínahdih jenah joinít, Romadih moón ã maáta ‘Jwiít dih yohna caá ã chãjap’, niijnít, jwiít judíowãboodih ã peéh chãjbipna caá. Pánih peéh chãjnit, Dioh mūdih ã yohat pínah niijná, ãh soldadowãdih ã wahbipna caá. Jwĩh baácdihbut ã dúuc wáibipna caá. Pánihna, ¿bũ ded pah tigaá jwí chãjbi? ãt míc niijíp wut jĩ.

⁴⁹ Páant ã niijíchah yuhna, bíc ãjeéh jumni, caán jópchidih sacerdotewã ã maáh yoobát Caifás wut jumni, queédih nin pah át níj naáwáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weemdih ã joi jwúhuú. Páant níj míc wéhena, yeéb ã tui jéihcan caá. ⁵⁰ Nihat jwiít judíowã jwí tui jummat pínahdih bíc cáac ã wun wuhuchah, ã tui bípna caá. Á wun wuhcah, jwiít nihatdih Romadih moón ã maáta ã yoh beedábipna caá. Caandih yeéb ã tui beh joi jwúhcan caá, Caifás át niijíp wut jĩ.

⁵¹ Páant níj naóhna, ã jenah joyátjeh niijná áh chãjcap wut jĩ. Sacerdotewã ã maáh yoobát ã

jumuchah, jwĩ déewã ã túi jumat pínah niijná, Jesús ã wun wúhat pínahdih Diosboó Caifásdih át naáwát túutap wut jĩ. ⁵² Obohjeéhtih, pánih wanna, jwiit judíowādihjeh pohba át wun wúhcap tajĩ. Nihat baácdih moón Dios ã weh pínah biíc weh pah jwĩ jumat pínah niijná, jwĩ yéejat jíib Jesús át wun wúhcap tajĩ. ⁵³ Páant Caifás ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdi ded pah tigaá jwĩ mao yohbi?” queét ãt niij míc wéhe jwíhip tajĩ.

⁵⁴ Pánihna, caandíh ã mao yohíhatdih jéihnit, Jesús dahwani tútchinadih jibidih ã bejíhcap jĩ. Tútchi wihcapboó bejnit, caán pehbbit Efraín wut jumni bainí tútchibitna jwiítidih ã namah juibínap jĩ. Pánih juibínit, caanjíh jwĩ jam jwuhap jĩ.

⁵⁵ Caán láa jwiit judíowã jwĩpĩ wēini Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã judhdap jĩ. Moisés ã naóh yapaatji pah, Diosdih jwĩ weñat pínah jãtíh túi míc ámohat apĩ náahap jĩ, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwĩ jumat pínah niijná. Pánihna, caandíh chãjat túut niijná, dawá jwĩ déewã nihat tútchinadih moón Jerusalén tútchina ãt aab béjep tajĩ. ⁵⁶ Caán tútchina juibínit, queét Jesúsdi bidna ãtíh chãjap ta yuh jĩ. Pánih bidna, Dioíh mūdíh jumnit, queétjeh nin pah ãt niij míc wéhenap wut jĩ:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih ã jũóhca naniít? ñi jenah joyóchah, ãt niijíp wut jĩ.

⁵⁷ Sacerdotewã ã maáta, fariseowãbat jãtíh nin pah cáacwādih ãtát niij wutap wut jĩ: “Jesús dedboó ã jumat doonádih joinít, jwiítidih ñi naáwá”, ãtát niijíp wut jĩ. Caandíh tewat túut niijná, páant ãt niijíp wut jĩ.

12

Jesúh jítchanadih María miíh chej jumniíh mi puhwat

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap ã jũhdũchah, Efraín tútchimant Betania tútchina Jesús jwiít dih ã numah jwũub jũbínap jĩ. Caanná jũbínit, Lázaro wũnniji, Jesús ã booaniíh mũnã jwĩ jũbínap jĩ. ² Páant jwĩ jũbínachah, jwĩ jeémát pínahdih ĩ chãj wũhũp jĩ. Pánihna, Lázaro, Jesús, jwiít biíc dih jeémát cáagat naadíh jwĩ laj pũda bojop jĩ. Páant jwĩ laj pũda bojochah, Marta jwiít dih jeémát mi cáagap jĩ. ³ Mariáboó nardo wũt jumni chej jumni quiít dih, biíc kilo tac yoób ẽb jũóh nit, Jesúh jítchanadih mi puhwũp jĩ. Pũoh nit, miíh waó yoócjĩh mi jõp wiwip jĩ.* Páant mi puhwat túttimah, caán nihat mũú ã túi chej jum chéyah bejep jĩ. ⁴ Páant mi chãjachah ennit, jwiít biíc dih jumni Judas Iscariote wũt jumni boó, Jesús dih eníhcannit dih dũo wáini pínah, nin pah ã niijíp jĩ:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yũhna, mit jíib chãj wũhcan? Caandíh jíib chãjna nihna, biíc jópchi tewat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pánihna, caán dinerójih moh yéejnit dih jwĩta jéih teo wáac tagaá, ã niijíp jĩ.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnit dih teo wáaquíhcan, caanjéh dinerodih náahna, nih yána, páant ãt niijíp jĩ. Caán jwĩh dinerodih en daoní jumna yũhna, biquí láana ãpĩ nũmũp tajĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

---

* **12:3** Lc 7.37-38

—Caántdih páant ma niijcá bojoó. Mi ámohniji chej jumnijih wih bácahdih i yohat pínah jatih ñáñat dée pah weemdih páant mi p̄ohna caá. ⁸ Moh yéejnitboó páantjeh ñijeéh i jumbipna caá. Páant i jumuchah, débólih wāhíhna, queétdih ñi jéih wāhna caá.* Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maatápdih wā jumcan niít, ã niijíp jī.

Sacerdotewā i maáta Lázarodihbut i mao yohíhat

⁹ Jesús biíc dih Betania tútchiboó jwī jumuchah, dawá jwī déewā caandih enedih it jūwáp tajī. Obohjeéhtih, caandíjhjeh pohba nihcan, ã booaniji Lázarodihbut enedih jūóhna it chājap tajī. ¹⁰ Páant enedih i juibínachah jéihnit, sacerdotewā i maáta Lázarodihbut it mao yohíhip jī. ¹¹ Lázaro wunnijidih ã booaat doonádih joinít, dawá jwī déewā Jesús dih it jepahap tajī. Pánih jepahnit, sacerdotewā i bohéátboodih it cádahap tajī. Páant i cádahachah ennit, sacerdotewā i maátaboó íj yapnit, Lázarodihbut ítih mao yohíhip ta yuh jī.

Jesúswā Jerusalénna i waadát

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwī juibíni daanimant bóo yeó jáapdih dawá cāacwā Jerusalén tútchina juibínitji jwī juibíat pínah doonádih itát joyóp tajī. ¹³ Pánih joinítji táam núonadih bóodnit, Jesús dih i ub jwāáh dei jūwáp jī. Pánih jwāáh dei jūóhnit, nin pah i niij wēi ñaacáp jī: —¡Dios dih jwī wēi naóh jíh! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiít judíowādih teo wáacni pínah ã táí jumna naáh! ¡Nin jwī Maáh yoobát tigaá! queét i niij wēi ñaacáp jī.*

* **12:8** Dt 15.11   * **12:13** Sal 118.25-26

14 Burrodih bid j̄uinít, Jesús caanjíh ã ch̄úud̄up j̄i. Pánih ch̄úud̄na, Dios naáwát̄dih naóh yapaniji ã daacát̄ji pahjeh ã yapap j̄i.

15 “Jerusalén tútchidih moón, ñi úumca bojoó. Eneé, ñi Maáh burro w̄úúh̄jih ch̄úud̄nit, ã j̄úóhna caá”, ãt niij daacáp taj̄i. (Zac 9.9)

16 Obohjeéhtih, ‘Caán ã daacát̄ji Jesús̄dih niijná caá ãt ch̄ãjap’, jwiít ã bohénit jw̄i niij jéih jw̄uh̄cap j̄i. Pánih jéihcan yuhna, jeáboó Jesús ã p̄úuh̄ laab béjat túttimah, ã daacát̄jidih náhninit, jw̄i beh joyóp j̄i. Pánih beh joinít, “Dios naáwát̄dih ã daacát̄ji bíic yoobó Jesús̄dih ã yapap j̄i”, niij jenah joinít, jw̄i yoób jéihyep j̄i.

17 Jesús ã ezechah, Lázaroíh b́acahdih ã yohat̄ji ítmant báadhni ã bac j̄úúw̄úchah ennit̄jiboó bitad̄ih ãt naáwáp taj̄i. 18 Caán doonád̄ih joinít̄ji dawá c̄ãacwã Jesús̄dih ã jw̄ááh j̄úúw̄úp j̄i. 19 Páant dawá ã bezechah ennit, fariseowã queét̄jeh nin pah ãt míc niijíp w̄at̄ j̄i:

—¡Eneé b̄uca! Nihat Jesúíhwã míc̄jeh b̄uu j̄umna caá ã ch̄ãjap. Queétd̄ih jw̄i naáwáchah yuhna, ã joicán caá. Pánihna, ded pah queétd̄ih jw̄i jéih ch̄ãwácan caá, ãt míc̄ niijíp w̄at̄ j̄i.

Biquína griegowã Jesús̄dih ã bidat

20 Fiesta yeó jáapnad̄ih Diosd̄ih weñed̄ih j̄úóh̄nit̄jeéh, biquína griegowãbut ãt j̄ayúp taj̄i.

21 Pánih j̄uinít, jw̄ījeéh j̄umni Felipe pebhna queét̄ ãt j̄ayúp taj̄i. Felipeboó Galilea baác̄dih j̄umni Betsaida w̄ut̄ j̄umni tútchidih bóo ã j̄um̄up j̄i. Caan pébh j̄uinít, nin pah caand̄ih ãt niijíp w̄at̄ j̄i:

—Jwiít Jesús̄dih jw̄i eníhna caá, ãt niijíp w̄at̄ j̄i.

22 Páant ĩ niijíchah joinít, Felipe Andrésdih naáwádih át bejep wut jĩ. Queét chénat pah Jesúsdi naáwádih ĩ juyáp jĩ. 23 Páant ĩ naáwáchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cāacwā úd jeñé wā wunat pínah, wā boo pud jūwát pínah, jeáboó wā jwúb bejat pínahbut bahnijeh ā jadhna caá. 24 Nin naáwátjĩh yeebdih wā bohébpna caá. Pácahi tíbdih jwĩ momat táttimah, āih japih bóo chóo ā moopáh bejna caá. Páant ā moopóchah, āih diítmant bóo tíb āpĩ chíh jūóhna caá. Pánih chíh, behna, dawá ā quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíb moópcan, āta chíhcan tagaá. Chíhcan, caanjéh āta jam tagaá. Pánihat pah, weémboó wunna, wā boo pud jūwát táttimah, dawá cāacwādi Diosjeéh wā túi jumat túutbpna caá. Obohjeéhtih, wuncan, weemjéh wāta jam tagaá.* 25 Det ĩ weñat pínahdihjeh jenah joiná, Dios ā weñat pínahboodih chājihcan, iiguípna ĩ bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ĩ weñat pínahdih joyáh bojnít, Diosdih túi jepahna, páantjeh ājeéh ĩ túi jumbipna caá.* 26 Det weemdih teo wāhñit jamihna, wā naáwát dih túi joyát caá náahap. Pánih chājna, queétbody wājeéh ĩ jumbipna caá. Pánihna, queét weemdih teo wāhñitdih búdí oina, wā ípbut ājeéh ā túi jumat túutbpna caá, Jesús ā niijíp jĩ.

Jesús ā wunat pínahdih ā naáwát

27 “Buu búdí wā jĩgahna caá. ¿Wā ípdih ded pah tigaá wā niijbí? ‘Paá, weemdih yeejép ā yapca bojo naáh’, ¿wāta niij tániít? Caandih páant wā niij wábhcan caá. Yeejép yapnit, wunat túut niijná,

* 12:24 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23   * 12:25 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33

nin baácboó wã jũúwáp jĩ. Pánihna, bũũ weemdíh chah yeejép bũwat ã jumbipna caá. ²⁸ Paá, bũũ ded pah wẽpni ma jumatdih cãacwãdih ma jéihyanaá”, Diosdih ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, jeámant Dios nin pah ãi niijíp jĩ:

—Wã wẽpatdih queétdih wãát jũutũp be. Pánihna, wã jwúub jũutbipna caá, páant mũntih, ã niijíp jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joiná, dawá caanjĩh joi ñũhñit, ĩ joi wũhi bejep jĩ. Pánih joi wũhi bejñit, nin pah ĩ niijíp jĩ:

—Énoh niít páant yáani, biquína ĩ niijíp jĩ.

—Ángel Jesúsdi naóhna caá ã chãjap, bita ĩ niijíp jĩ.

³⁰ Queét páant ĩ niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ã niijíp jĩ:

—Jeámant wéheni wĩih pínah nihcan, weém Dios ã wahní wã jumatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, páant ãi niijíp be. ³¹ Bũũ nin baácđih moón yeejép wã ĩ yéj chãjat jíib wã íp queétdih ã peéh chãjbipna caá. Queétdih wũtni nemépwã ĩ maáhdihbat ã yohbipna caá. ³² Weemdíh cruzboó péoh dodhñit ĩ mawachah, dawá cãacwã wĩihwã pínah wã chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

³³ Páant niijná, ded pah ã wũnat pínahdih Jesús cãacwãdih naóhna ãt chãjap tajĩ. ³⁴ Páant ã niijíchah joinít, cãacwãboó caandíh nin pah ĩ niij wũbh joyóp jĩ:

—Dios naáwátdih daácnitji nin pah ĩt niij daacáp tajĩ: ‘Dios ã wahní Cristo páantjeh ã jumbipna caá’, ĩt niij daacáp tajĩ.* ¿Páant ĩ niij daacáchah,

* **12:34** Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

meém nihat cãacwã úud jeñé, Dios ã wahnidih dépanihna pohba cruzboó ï péoh dodh mao yohcan niít? ¿Meém Dios ã wahní nihcan niít? ï niijíp jĩ.

³⁵ Páant ï niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Weémboó baabát panihni ded pah wã íp ã jumatdih yeebdíh wã jéihyana caá. Obohjeéhtih, maátcanbitjeh ñijeéh wã jambipna caá. Pánihna, táí jumat túut niijná, yeebdíh wã bohéátjidih ñi quíib bũudcá bojoó. Ded dupánapboó jib bejni dedboó ã bejat pínahdih ã en juicán caá. ³⁶ Pánihna, weém baabát panihni wã jamuchah, bũũ wã bejat pínah jãtíh weemdíh ñi jepahaá. Pánih jepahna, baabátboó jumnit panihnit wíhwã ñi jambipna caá, ã niijíp jĩ.

Páant niij naóh péanit, jwiítidih ã namah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, queétdih ã jwei béjep jĩ.

Judíowã Jesúsdiñ ï náahcat

³⁷ Dawá láa Dios ã wēpatjĩh Jesús queétdih ã chãj júutuchah yuhna, dawá jwí déewã caandíh ï joíhcap jĩ. ³⁸ Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ã naáwátji pahjeh queét ï chãjap jĩ. Nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Maá, ma naáwátdih wã bohénachah yuhna, cãacwã ï joíhcan caá. Ma wēpatjĩh queétdih wã chãj júutuchah yuhna, ‘Caán naáwát yoobópdiñ nihcan caá’, ï niij jenah joiná caá”, Isaías át niij daacáp tajĩ. *(Is 53.1)*

³⁹ Páant ï joíhcat ennit, Dios queétdih ã jéihyat túutcan caá. Caandíhbut Isaías nin pah át niij daacáp tajĩ:

40 “Jéih encannit panihnit Dios queétdih ãt chãjap wut jĩ. Pánih chãjnit, ã naáwátdih queétdih ãt jéihyat túutcap wut jĩ. Pánihna, ã wēp chãj júutatdih enna yuhna, ĩ beh encan caá. ã bohéátdih joiná yuhna, ĩ beh joicán caá. ã bohéátdih jéihna nihna, ĩ yéej chãjatdih ĩta cádahji tagaá. Páant ĩ cádahachah, queétdih Dios ãta túi ubji tagaá”, Isaías ãt niúj daacáp tajĩ. *(Is 6.10)*

41 Páant niúj daácna, Isaías Cristo ã wēpat, búdí ã yeh iigátdihbut enniji jumna, ded pah Cristo ã yapat pínahdih naóh daácna ãt chãjap wut jĩ.

42 Obohjeéhtih, dawá cãacwã, biquína jwĩ maátabut “Caán Dios ã wahní Cristo yoobát caá”, Jesúsdiĥ ĩt niúj jenah joyóp tajĩ. Páant niúj jenah joiná yuhna, queét fariseowãdih úmna, bita “Jesúsjeéh wã waadáp be”, ĩt niúj naáwíhcap wut jĩ. Páant ĩ naáwáchah nihna, jwĩ míic wáacat munná fariseowãboó queétdih ĩta waadát túutjican tagaá.

43 Queétdih Dios ã wēi naáwátdih náahna yuhna, cãacwãboó ĩ weñatdih chah ĩt bidip wut jĩ. Pánihna, queét “Weém Jesúh caá”, bitadih ĩt niúj naáwíhcap wut jĩ.

Jesús ã naáwátdih ĩ joíhcat júb peéh chãjat ã jummat

44 Tãttimah, Jesús cãacwãdih nin pah tãbit ã niúj ñaac naáwáp jĩ: “Ded weemdíh jepahni weemdíhjah pohba jepahna ã chãjcan caá. Weemdíh wahnidihbut ã jepahna caá. 45 Ded weemdíh enni weemdíh wahnidihbut ã enna caá. 46 Ded dupúnapboó jumniĥi, weemdíh jepahna, baabát panhipboó ã jwúb jummat pínah niujná, weém baabát panihni nin baácboó wã jéuwáp jĩ.

47 Obohjeéhtih, ded wã naáwát dih joiná yuhna, ã jepahcah, weémboó wã peéh chãjcan niít. Nin baácdih moón weemdíh jepahcannitdih peéh chãjadih jũóhna wã chãjcan jĩ. Obohjeéhtih, iiguípna bejnit déedih túi ubat túut niijná, wã jũúwáp jĩ. 48 Ded weemdíh náahcanni, wã naáwát dihbut joííhcannidih peéh chãjat ã jumbipna caá. Wã naáwát dih ĩ joííhcatji jíib péeni yeó jáapdih wã ípboó queétdih ã peéh chãjbipna caá. 49 Weém wã jenah joyátjeh yeebdíh naóhna wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh wahniboó ded pah wã naáwát pínahdih ã naáwát túutna caá. Pánihna, wã naáwátboó ã naáwátjeh tigaá. 50 Ded ã naáwát dih joí waadána, wã ípjeéh páantjeh ã túi jumbipna caá. Pánihna, wã íp ã naáwát tútatdihjeh tigaá, yeebdíh wã naáwáp”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

13

Jesús ã bohénitíh jítchanadih ã chocat

1 Pascua yeó jáapna pínah jãtíhbit, Jesús nin baácdih cádahnit, ã íp pebhboó ã bejat pínah bahni ã judhdadit ãtát jéihyep tajĩ. Áihwã nin baácdih moondíh bádí oina, queétdih ã oi cádahcap jĩ. Pánihna, ã oyatdih júutna, áihwãdih ã wun wũhup jĩ.

2 Caan chéi Jesús jwiít dih ã numah jeéméchah, Jesús dih eníhcannitdih ã naáwát pínah niijná, Judas, Simón Iscariote wũúhdih nemépboó ãt waád dée tajĩ. 3 Dios pebhmant ã jũúwátjidih, ã jwũub pũuh laab béjat pínahdihbut Jesús ãtát jéihyep tajĩ. Á íp caandíh chah maáh ã waadáát pínahdihbut ãtát jéihyep tajĩ. 4 Pánih jéihna, jwĩjeéh jeémp lajniji ñah

ñuhnit, ãih yégueh jih bóo chóodih tóo dugnit, jōp wiwat pínah yégueh chóojĩh cháhilit yoób ã chéwep jĩ. ⁵ Chéo péanit, pamapdih mah p̄uoh yacnit, jwĩih jítchanadih ã choc jwĩhip jĩ. Pánih chocnit, ã chéo búudhni chóojĩh jwĩih jítchanadih ã jōp wiwip jĩ.

⁶ Pánihna, biquínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ã juibínap jĩ. ãih jítchanadih chocat túut ã chãjachahjeh, Pedroboó caandih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wĩih jítchanadih chocodih jũóh niít ma chãjap? ã niijíp jĩ.

⁷ —Weém butéh yeebdih ded pah wã chocatdih ma jéih jwuhcan yuhna, túttimah ma jéihbipna caá, Jesús caandih ã niijíp jĩ.

⁸ —Obohjeéhtih, wĩih jítchanadih meemdih wã chocat túutcan caá, Pedro ã niijíp jĩ.

—Meemdih wã choccah, wĩih ma nihcan niít, Jesús caandih ã niijíp jĩ.

⁹ —Pánihna, Maá, wĩih jítchanadihjih nihcan, wĩih téihyanadih, wĩih wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro ã niijíp jĩ.

¹⁰ —Ded jēehna, nihat ãih bácahdih ã túi chocna caá. Caandih chéne jwúub chocat ã náahcan caá. ãih jítchanadihjih chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jēehnit panihnit ñi j̄m̄uchah yuhna, biíc ñijeéh j̄m̄ni jēhcanni panihni ã yéejatdih cádahcanni ã j̄m̄na caá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

¹¹ Páant niijná, Jesús caandih eníhcannitdih d̄uó wáini pínahdih jéihnit, jwiítidih páant át niijíp tajĩ.

¹² Jwĩih jítchanadih choc péanit, ãih yégueh chóodih jwúub d̄uonít, ã lajarpjina ã jwúub j̄uí lajap

jĩ, páant muntih. Pánih jwáub juí lajnit, nin pah jwíitdih ã niíj naáwáp jĩ:

—¿Butéh yeebdíh wã chocatjidih ñi jéih niít?

¹³ Yeéb weemdíh ‘Bohéni’, niijná, ‘Maá’, niijná, yoobópdih niij tígaá ñi chājap. Weém yeebdíh bohéni, ñi Maáh yoobát tígaá. ¹⁴ Páant yeebdíh bohéni, ñi Maáh jumna yuhna, teo wāhñit ĩpĩ chājat pah ñíih jítchanadih wã chocna beé. Páant wã chājachah ennitji jumna, yeebbát ñíih jítchanadih míic chocat caá náahap. ¹⁵ Ded pah ñijeéh jumnitdih ñi teo wáacat pínahdih butéh wã jūatup be. Pánihna, yeebdíh ded pah wã chājatji pah yeebbát biíc yoobó ñi chājaá.* ¹⁶ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded teo wāhñiboó ã maáh chah nihcan caá. Ded ã wahniboó caandíh wahní chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yuhna, yeebdíh teo wāhñi pah ñíih jítchanadih yeebdíh wã choc wāhup be. Pánihna, wã chājatjidih ennitji biíc yoobó ñi chājaá. ¹⁷ Páant wã wātatdih jéihñit, chājna, búdí ñi wēibipna caá.

¹⁸ “Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wã niijcán caá. Det wã ñíonitdih wã túi jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit ĩ daacátji biíc yoobó ã yapbipna caá. ‘Wājeéh jeémpnijeh tígaá weemdíh yeejép ã chājbipna caá’, ĩt niíj daacáp tajĩ.* ¹⁹ Páant ã chājat pínah jātih yeebdíh naóhna caá wã chājap, páant ã yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios ã wahní Cristo ta tígaá’, ñi niíj jéihyat pínah niijná. ²⁰ Nindihbut yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wã wahnidih ded túi wēi jwāáhni, weemdíhbut ã

* **13:15** Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27   * **13:16** Mt 10.24; Lc 6.40;

Jn 15.20   * **13:18** Sal 41.9

túi wēi jwāáhna caá. Pánih weemdíh wēi jwāáhni, weemdíh wahnijidihbat ã wēi jwāáhna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

*Judas ã duó wáyat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)*

²¹ Páant niij péanit, Jesús búdí ã jǵahap jĩ. Pánih jǵahnit, jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Biíc ñi cãtíh jumni weemdíh eníhcannitdih ã duó wáibipna caá, ã niijíp jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, caandíh júutni pínahdih jéihcan, jwiítjeh jwĩ múic en jáhanap jĩ. ²³ Weém, Jesús búdí ã oiniboó caandíh wã dodh jáah lajap jĩ. ²⁴ Pánihna, Simón Pedro weemdíh áih téihyajíh jenah júutnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Caandíh ma úbh joí eneé dedna tigaá caandíh duó wáini pínah, weemdíh ã niijíp jĩ.

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, weémboó Jesús dih jwúb dodh jáah lajnit, caandíh nin pah wã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Maá, deddih niij tigaá ma chãj? wã niijíp jĩ.

²⁶ —Nin pandih dajnit wã neéh wãhni pínah weemdíh eníhcannitdih ã duó wáibipna caá, weemdíh Jesús ã niij jepahap jĩ.

Páant niij péanitjeh, pan dahdih daj ub neéh nit, Judas, Simón Iscariote wúhdih ã wãhap jĩ.

²⁷ Páant Jesús ã daj neéh wãhni pandih Judas ã jeéméchah, nemépoó caandíh yeejép át chãjat túutap tajĩ. Pánih jéihna, Jesús caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

* **13:20** Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16

—Ded pah ma chãjat pínahdih waícanjeh chãjadih ma bejeé, Judasdih ã niijíp jĩ.

²⁸ Páant Judasdih ã niijíchah joiná yuhna, jwiít nihat jwĩ jéihcap jĩ. ²⁹ Pánih jéihcan, “Judas jwĩih dinerodih en daoní ã jamuchah, jwĩ jeémát pínahdih jíib chãjat túutna, Jesús páant ã niij wahna caá”, biquína ít niij jenah joyóp ta yuh jĩ. Bitaboó “Moh yéejnitdih dinero wãhat túutna caá át chãjap”, ít niij jenah joyóp tajĩ. ³⁰ Pánihna, Jesús ã neéh wãhni pandih jeémp péanit, Judas ã bac bejep jĩ. Páant ã bac bejehah, chei wãát jumup jĩ.

Jesús jáap wãtatdih ã naáwát

³¹ Páant Judas ã bac bejat túttimah, Jesús jwiítidih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Buu láa bácah weém nihat cãacwã úud jeñé wã íp ã wahni wã jumatdih, wã wẽpatdihbut cãacwãdih ã jéihyabipna caá. Caán ã wẽpatdih weembát queétdih wã jéihyabipna caá. ³² Páant wã íp ã wẽpatdih wã jéihyanachah, caán wã wẽpatdihbut waícanjeh ã jéihyabipna caá. ³³ Yeéb wã weh panihnit, nindihbut wã naáwáchah ñi túi joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh ñijeéh wã jum jwãhbirna caá. Wã bejat túttimah, weemdih bádí ñi bidbirna caá. Jwĩ déewãdih wã niijátji pah yeebdihbut bíic yoobó niijnít, ‘Wã bejep pínahna yeéboó ñi jéih bejcan caá’, wã niijná caá.* ³⁴ Pánihna, jáap wãtatdih yeebdih wã naóhna caá. Yeebjéh ñi míic oyoó. Yeebdih wã oyatji pah, yeebjéhbut ñi míic oyoó.* ³⁵ Páant ñi míic oyochah ennit, wãihwã ñi jumatdih bita í jéihbirna caá, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

* 13:33 Jn 7.34 * 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

*Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)*

³⁶ Páant ã niijíchah joinít, Simón Pedro Jesúsdi
nin pah ã niij ʉábh joyóp jĩ:

—¿Maá, dedboo tígaá ma bejbi, páant ma niijná?
ã niijíp jĩ.

—Wã bejat pínahna wãjeéh ma jéih bej jwʉhcan
caá. Obohjeéhtih, bʉʉ jéih bejcan yʉhna, táttimah
wã pebhna ma jʉibíipna caá, Pedrodi Jesús ã
niijíp jĩ.

³⁷ —¿Maá, dépanih tígaá bʉʉ majeéh wã jéih bej-
can? Weemdíh ĩ mawachah yʉhna, meemdíh wã
cádahcan níit, Pedro ã niijíp jĩ.

³⁸ —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wʉn
wãhmi naniit? Obohjeéhtih, yoobópdi meemdíh
wã naóhna caá. Mujbai ã ewat pínah jãtíh, ‘Caandíh
wã jéihcan caá’, biíc peihcanni láa pohba bitadih
ma niij yeebipna caá, Jesús Pedrodi ã niijíp jĩ.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ã jʉmat

¹ Táttimah, Jesús jwiítidih nin pah ã niijíp jĩ:
“Butéh wã niijátidih náhninit, ñi jǵahca bojoó. Wã
ípdih túi jenah joinít, weemdíhbut biíc yoobó ñi
túi jenah joyoó. ² Wã íp ã jʉmʉpboó dawá jʉmat
pínah mʉʉná ã jʉmna caá. Pánihna, caanna jʉibínit,
ñi jʉmat pínahdih ámohodih wã bejbipna caá. Wã
naáwát pah biíc yoobó ã wihcah, páant yeebdíh
wãta niij naóhcan tagaá. ³ Yeéb ñi jʉmat pínahdih
túi ámoh péanit, yeebdíh ʉbʉdih wã jwʉʉb dei
jʉóhbiipna caá, wãjeéh ñi jʉmat pínah niijná. ⁴ Wã

bejat pínah namá panihnidih ñi jéihna caá”, ã niijíp jĩ.

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít jwĩ jéihcan caá. ¿Ded pah tigaá caán namá panihnidih jwĩ jéihbi? Tomás Jesúsdiñ ã niij ñábh joyóp jĩ.

⁶ —Weemjéh tigaá namá panihni wã jumna, wã íp pebhboó ñi jwibíát pínah niijná. Weemjéh man tigaá yoobópdih naóhni. Jeáboó jwibínit pínahdih weemjéh man tigaá caolih booani wã jumna caá. Caolih wã booanit mícjeh wã íp pebhboó páantjeh ã jumbipna caá.* ⁷ Weemdíh táí jéihna nihna, wã ípdihbat ñita jéih tagaá. Pánihna, bñ caandíh ennit panihnit jumna, caandíh ñi táí jéihna caá bñca, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, Felipe jwuh nin pah ã niijíp jĩ:

—Maá, jwĩ ípdih jwiít dih ma júutú. Páant bóojeh tigaá jwĩ eníhip, ã niijíp jĩ.

⁹ —¿Felipe, maatápdih wãjeéh jumna yuhna, weemdíh ma táí jéih jwuhcan níit? Weemdíh enna, wã ípdihbat maat enep be. ‘Jwĩ ípdih ma júutú’, niijná, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? ¹⁰ Weém wã ípjĩh chénewã jumna yuhna, bícjeh caá. ¿Páant caán yoobópdih nihcan caá’, ma niij jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wã jenah joyátjĩh wãpĩ naóhcan caá. Wã íp ã naáwát táutuchajeh, wã naóhna caá. Pánihna, caán bícdih jumna, ã wēpatjĩh wãpĩ chãj júutna caá. ¹¹ Weém wã ípjĩh chénewã jumna yuhna, bícjeh caá. Caán ‘Yoobópdih tigaá’, niij jenah joicán, wã íp ã wēpatjĩh wã chãj júutatjidih náhnit, bícjeh

* 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18; 6.46; Hch 4.12

jwĩ jumatdih ñi jéihbipna caá. ¹² Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det weemdíh tãí jenah joinít wã chãjat pah biíc yoobó ï chãjbipna caá. Bũũ wã íp pebhboó jwúub bejna, wã chãjat chah pohba wã íp ã wēpatjĩh ï chãjbipna caá. ¹³ Weemdíh tãí jenah joinít ï wúbát pah wã chãjbipna caá, wã íp ã wēpatdih cãacwã ï jéihyat pínah niijná. ¹⁴ Pánihna, weemdíh jepahnit ñi jumuchah, dedé ñi wúbát biíc yoobó wã chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.*

Túini Espíritu ã wahat pínahdih Jesús ã naáwát

¹⁵ “Yeéb weemdíh oina, wã wətatdih ñi jepahbipna caá.* ¹⁶ Yeebdíh Túini Espíritu ã wahat pínah niijná, wã ípdih wã wúhbipna caá, wã wihcah, ñijeéh ã jumat pínah niijná. Caán Túini Espíritu yeebdíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jumat pah ñijeéh ã jumbipna caá. ¹⁷ Nin baácdih moón wã ípdih jéihcannit, caán Túini Espíritudihbat ï jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh ï tãí jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh jumni pínahdih yeéboó ñi tãí jéihbipna caá.

¹⁸ “Yeebdíh wã éemp bejcan niít. Pánih éemp bejcan, caán Túini Espíritu yeebdíh ã juyúchah, weém wã jumat pahjeh mantih ñijeéh ã jumbipna caá. ¹⁹ Wã bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Páant wã bejat túttimah, nin baácdih moón weemdíh jepahcannit, weemdíh ï jwúub encan niít. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi enbipna caá. Weém jwúub boo pad júóhni wã jumat pah mantih, yeebút jwúub boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá. ²⁰ Jwĩ wahni Túini Espíritu yeebdíh jainít, wã íp

* **14:14** Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22;

5.14-15 * **14:15** Dt 6.4-9; 11.1

biícdih wã jumatdih yeebdíh ã túi jéihyabipna caá. Pánihna, wã íp biícdih wã jumat pah mantih, yeéb biícdih wã jumatdihbut ã jéihyabipna caá. ²¹ Ded wã wãtatdih joí waadáni weemdíh oini caá.* Weemdíh oinidih wã ípbut ã oibipna caá. Weembút caandíh biíc yoobó wã oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wã jumatdih wã túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

²² Jwĩjeéh jumni biíh Judas, Iscariote nihcanni, Jesúsdih nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Maá, dépanihna jwiítidihjeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdíh jepahcannitboodíh ma jéihyabican? ã niijíp jĩ.

²³ —Ded weemdíh oini wã naáwátidih ã túi joí waadábipna caá. Páant ã túi joí waadánachah, wã íp caandíh ã oibipna caá. Pánih oina, wã íp biícdih áih caolidih waadní, ájeéh jwĩ jumbipna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, weemdíh oicanniboó wã wãtatdih ã jepahcan caá. Páant ã jepahcah, ájeéh jwĩ wihcan níit. Butéh ñi joiní weemjéh wã naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp weemdíh wahnijeh páant ã naáwát túutap be.

²⁵ “Ñijeéh jum jwuhna, páant yeebdíh wáát niij naáwáp be. ²⁶ Obohjeéhtih, túttimah wã ípdih wã wábhúchah, Túini Espíritudih yeebdíh ã wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espiritu yeebdíh teo wáacni jumna, ã túi bohébipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wã naáwátjidih ã náhniabipna caá.

²⁷ “Yeebdíh wã túi jumat túutna caá. Weém wã túi jumat pah mantih yeebbút ñi túi jumbipna caá. Wã wáhni túi jumat pah nin baácdih moón ĩ jéih

* 14:21 Dt 6.4-9; 11.1

wāhcan caá. Pánihna, bádí náhni dahwanit, ñi
 úmca bojoó. ²⁸ ‘Weém wā bej jwáhbiḡna caá.
 Obohjeéhtih, ñijeéh jumat túut niijná, wā jwáub
 dei jūóhbiḡna caá, páant muntih’, yeebdíh páant wā
 niij naáwáchah, ñiát joiná jí. Páant wā niijíchah
 joinít, weemdíh yoobópdih ñi oina nihna, ñita wēi
 tagaá. Wā ípboó weém chah wēḡni ā jumuchah,
 ājeéh jamnit, chah yeebdíh wā jéih teo wáacbiḡna
 caá. Páant wā chājat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat
 caá náahap. ²⁹ Weemdíh ded pah ā yapat pínahdih
 yeebdíh wāát naóhna jí, wā niijátji bíic yoobó ā
 yapachah, weemdíh táí jenah joinít ñi jumat pínah
 niijná.

³⁰ “Yeebdíh wā míic wéhe jwáhat pínah bah-
 nibitjeh ā judhna caá. Waícanjeh, nin baácdih
 moón í maáh, weemdíh yeejép chājadih ā jūóhbiḡna
 yah caá. Neméḡwā í maáh wēḡni jamna yahna,
 weemdíh ā jéih yap yohcan niít. ³¹ Obohjeéhtih,
 weemdíh wā íp ā wutah pahjeh wā chājbiḡna caá,
 nihah cáacwā caandíh wā oyatdih í jéihyah pínah
 niijná. Ñi ñah ñuhhá. Chóbe bejjíh”, Jesús jwiít dih
 ā niijíp yah jí.

15

Jesús jiwá iguáh púuj panihni ā jumat

¹ Páant niijná yahna, nin pah jwiít dih ā jwáub
 niij bohénah jí, páant muntih: “Weém jiwá iguáh
 púuj panihni, wā ípboó iguáhadih en daoní pani-
 hni, wíh cáacwā iguáh pihna panihnit í jamna
 caá.* ² Quehcanni pihdih iguáhadih en daoní ā
 bóod yohbiḡna caá. Páant ā bóod yohah pah, det

* **15:1** Is 5.1-7

weemdíh táí jenah joicánnitdih wã íp ã yohbipna caá. Ded táí quehni pihboodíh ã bóod ámohna caá, dawá ã quehat pínah niijná. Páant ã chãjat pah det wíihwã ĩ náahatdihjeh ĩ chãjachah enna, wã íp queétdih ã cádahat túutbipna caá, ded pah wã náah yacatboodíh ĩ chãjat pínah niijná. ³ Yeébbóó wã naáwátdih joí jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá. ⁴ Túí biíc dih wãjeéh ñi jumúú. Páant wãjeéh ñi jumuchah, weembút yeéb biíc dih wã jumbipna caá. Ded iguúh pih áih páujdih táí dauj lájcan, ã jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbút weemdíh táí joicán, wã wēpat ã wihcah, wã weñat pínahdih ñi jéih chãjcan níít.

⁵ “Weém jiwá iguúh páuj panihni, yeébbóó áih pihna panihnit caá ñi jumup. Ded weemdíh táí joiní wãjeéh táí biíc dih ã jumuchah, weembút ájeéh táí biíc dih wã jumbipna caá. Pánih jumna, táí quehni pih panihni wã weñat pínahdih ã táí chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh joicánnitboó, wã weñat pínahdih ĩ jéih chãjcan níít. ⁶ Ded wun jũóhni pihdih ã yohat pah, weemdíh cádahni, wãjeéh táí jumcannidih wã íp ã yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguúh pihna ã diib téhechah, iguúhadih en daoníboó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ã cáo yohbipna caá. Páant ã chãjat pah, weemdíh cádahnitdih Dios peéh chãjna, iiguípna ã yohbipna caá.

⁷ “Yeéb weemdíh cádahcan, wã naáwátdih táí joiná, ded ñi náahatdih ñi wúbúchah, biíc yoobó wã chãjbipna caá. ⁸ Wã weñat pínahdih ñi chãjachah ennit, ‘Queét Jesúsíhwã caá’, bita ĩ níj jéihbipna caá. Páant níj jéihnít, wã ípdihbut ĩ wēibipna caá. ⁹ Wã íp weemdíh ded pah ã oyat pah mantih weembút

yeebdíh biíc yoobó wã oina caá. Páant yeebdíh wã oyatdih ñi túi náhninaá. ¹⁰ Wã íp weemdíh ded pah ã wutuchah, caandíh jepahna, ã oyatjĩh ãjeéh wã túi jumna caá. Páant wã chãjat pah, weem jwáh yeebdíh ded pah wã wutatdih jepahna, wã oyatjĩh wãjeéh ñi túi jumbipna caá.

¹¹ “Páant yeebdíh wã naóhna caá, wãjeéh túi jumnit, búdí ñi weñat pínah niijná. Bainí ñi wëican niít. ¹² Nin pah yeebdíh wã niij wutna caá: Yeebdíh wã oyat pahjeh mantih, yeebjéhbət ñi míic oyoó.*

¹³ Ded ã chéendih búdí oina, caanjéh ã wunat pínah tobohochah yuhna, caandíh ã túi teo wáacipna caá. ¹⁴ Ded pah wã wutatdih jepahna, yeéboó wã chéenwã ñi jumna caá. ¹⁵ Wã chéenwã yoobát ñi jumuchah, ‘queét wã pebh moonjéh caá’, yeebdíh wã niijcán caá. Í maáh ded pah ã chãjatdih ã pebh moón í jéihcan caá. Obohjeéhtih, wã chéenwã ñi jumuchah, ded pah wã íp ã naáwát dih yeéboodíh wáát naóh yapanap jí. ¹⁶ Yeéb weemdíh ñi ñiocan beé. Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh wã ñíwip jí, wã ípíhwã jumna, ã wutatdih jepahnit, ñi túi chãj cádahcatdih ennit, bitabət Diosdih í jepahat pínah niijná. Pánih túi chãj cádahcannit, wíihwã jumna, ded pah wã ípdih ñi wúbúchah, yeebdíh ã wãhbirna caá. ¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdíh wã jwúb wutna caá: Yeebjéh ñi míic oyoó”, Jesús jwiít dih ã niijíp jí.

Jesús dih, áihwãdihbət nin baác dih moón í iiat

¹⁸ “Nin baác dih moón yeebdíh í iináchah, weemdíhbət í iiatjidih ñi túi náhninaá. ¹⁹ Diosdih

* **15:12** Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

jepahcannit ñi jamuchah nihna, queétjeh ï míc oyat pahjeh, yeebdíhbut ïta oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wã ñíonit jamna, ded pah queét ï chãjat pah biíc yoobó ñi chãjcatdih ennit, yeebdíh ï eníhcan caá.* 20 ‘Wíihwã jamna, weem cháh ñi jamcan caá’, yeebdíh wã niijátjidih ñi táí náhninaá. Pánih weém namp jamna, weemdíh yeejép ï chãjat pahjeh yeebdíhbut biíc yoobó ï chãjbipna caá. Bitaboó wã bohéatdih jepahnit, yeebbát queétdih ñi bohénachah, ï jepahbipna caá.* 21 Pánihna, nin baácdih moón weemdíh wahnidih ï jéihcat jíib, yeéb wíihwã ñi jamuchah ennit, yeebdíhbut yeejép ï chãjbipna caá.

22 “Queétdih bohénadih wã jüóhcah, weemdíh ï náahcatji jíib queétdih peéh chãjat äta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, buu queétdih wã bohéat túttimah, ‘Yéejat jíib weemdíh ä wihcan caá’, queét ï jéih niijcán caá. 23 Ded weemdíh eníhcani wã ípdihbut eníhcani caá. 24 Wã íp ä wēpatjīh cāacwã ï jéih chãjca naáhdih wã chãj júutap be. Páant wã chãj júutcah, queétdih yéejat jíib äta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wã chãj júutatdih enna yuhna, weemdíh, wã ípdihbut ï eníhcan caá. Páant ï eníhcat jíib, Dios queétdih ä peéh chãjbipna caá. 25 Pánih eníhcan, Dios naáwátidih naóh yapanit ï daacátji biíc yoobó chãjna caá ï chãjap. ‘Queétdih yeejép wã chãjcah yuhna, weemdíh ï eníhcan caá’, ït niij daacáp tajī.*

26 “Túttimah, wã ípjeéh jamni Túini Espíritudih wã wahbipna caá, yeebdíh ä teo wáacat pínah niijná. Yeebdíh yoobópdih naóhni pínah jamna,

* 15:19 Jn 17.14-18
Sal 35.19; 69.4

* 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

* 15:25

yeebdíh ded pah wã jumatdih ã túi jéihyabipna caá. ²⁷ Cãacwãdih wã bohé jwíhichah, yeéb wãjeéh ñiát jumap jĩ. Pánih wãjeéh jumnit, ded pah wã chãjatdih ennitji yeeb jwáh bitadih naáwát caá náahap.

16

¹ “Butéh yeebdíh ded pah ã yapat pínahdih wã naáwáp be, caandíh túi náhninit, biíc yoobó yeebdíh ã yapachah, weemdíh ñi cádahcat pínah ni-ijná. ² Túttimah, wíihwã ñi jumat jíib, ñi maáta jwí miíc wáacat munná ĩ waadát túutcan niít. Bíih láa ded yeebdíh mao yohna, ‘Dios ã náahat pah chãjna caá wã chãjap’, ã niíj jenah joibípna yuh caá. ³ Wã ípdih, weemdíhbut ĩ jéihcat jíib páant ĩ chãjbipna caá. ⁴ Pánihna, yeebdíh yeejép ã yapachah enna, ‘Páant ã yapat pínahdih Jesús jwiít dih ã naáwáp jĩ’, ñi niíj náhnibipna caá. Caandíh ñi náhniat pínah niijná, bũũ yeebdíh wã naóhna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Túini Espíritu ded pah ã teo wáacat pínah

“Weemdíh ñi jwíh pej jum láa weémboó ñijeéh jumna, butéh wã bohéatdih yeebdíh wã naóh jwuhcap jĩ. ⁵ Obohjeéhtih, bũũ weemdíh wah deyani pebhboó wã jwáub béjat pínah bahni-jeh ã judhdachah, yeebdíh páant wã naóhna caá. Obohjeéhtih, ‘¿Dee tígaá ma bejbi?’ weemdíh ñi niíj uúbh joicán caá. ⁶ Wã púuh laab béjat pínahdih yeebdíh wã naáwáchah, búdí ñi jĩgahna caá. ⁷ Obohjeéhtih, tũbit ñi jĩgahcat pínah niijná, yeebdíh yoobóp dih wã naóhna caá. Wã púuh laab béjat túttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini

Espíritudih wã wahachah, chah ñi túi jumbipna caá. Wã pũh laab béjchah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta jũhcan tagaá. ⁸ Wã wahachah, caán dei jwiná, nin baácdih moón ï yéejatdih queétdih ã jéihyabipna caá. Ded pah túi chãjat pínahdihbut ã jéihyabipna caá. Yéej chãjnitdih ï yéejat jíib Dios ã peéh chãjat pínahdihbut caán ã jéihyabipna caá. ⁹ Caán Túini Espiritu cáacwãdih nin pah ã niij jéihyabipna caá: ‘Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat’, ã niijbípna caá. ¹⁰ Wã íip pehbhoó wã jwúb bejat túttimah, cáacwã weemdíh ï jwúb encah, Teo Wáacni jwuh queétdih ã bohébiipna caá, ded pah ï túi jumat pínahdih ï jéihyat pínah niijná. ¹¹ Nin baácdih moón ï maáh nemépdih Dios ã peéh chãjat pínahdih Túini Espiritu ã jéihyabipna caá.

¹² “Búdí caá yeebdíh wã naáwát pínah ã jedhdup. Obohjeéhtih, bũ caandíh wã naáwáchah, ñita beh joicán tagaá. ¹³ Páant wã naóhcah yuhna, Túini Espirituboó yeebdíh ã jéihyabipna caá. Caán ã jenaah joyátjeh ã naóhcan niit. Obohjeéhtih, wã íip caandíh ã naáwát tútuchah, yeebdíh yoobópdih ã naóh beedábipna caá. Túttimah ded pah ã yapat pínahdihbut ã bohébiipna caá. ¹⁴ Pánihna, ded pah wã jumatdih ã naáwáchah joinít, yeéboó weemdíh búdí ñi wéibipna caá. ¹⁵ Wã íip ã jéihyat pah, weembát wã jéihna caá. Páant tiguaá ‘Túini Espiritu ded pah wã jumatdih ã jéihyabipna caá’, yeebdíh wã niij naáwáp be.

¹⁶ “Bahnitjeh weemdíh ñi en jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúb enbipna caá, páant mantih”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

Buu jġgahnit, túttimah wēinit jwī jummat pínah

17 Páant ã niijíchah joinít, jwiít biquína nin pah jwī míic niij úabh joyóp jĩ:

—‘Bahnibitjeh weemdíh ñi en jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwáub enbipna caá, páant muntih’, niijná, ¿ded pah niij tígaa páant ã niij? ‘Wá íp pehbboó wá jwáub páuh laab béjbipna caá’, niijná, ¿ded pah ã chājat pínahdih niij naóh tígaa jwiít dih páant ã niij? 18 ‘Bahnibitjeh’, ‘maátcanjeh’, niijná, ¿ded pah niij tígaa ã chāj? Obohjeéhtih, jwī beh joicán caá, jwī míic niijíp jĩ.

19 Páant niijnít, caandíh jwī úabh joíhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—‘Bahnibitjeh weemdíh ñi en jwáhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwáub enbipna caá páant muntih’, ¿wá niijátdih beh joicán, úabh joíh niít ñi chājap? 20 Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wá wunat pínah bah-nibitjeh ã judhna caá. Pánihna, wá wunuchah enna, búdí ñi jūibípna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitboó búdí ĩ wēibipna caá. Yeebboó búdí jġgahnitji, túttimahbitjeh ñi jwáub wēibipna caá. 21 Nin pah ã jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah ã jumuchah, búdí mi jġgahna caá. Pánih jġgahna yuhna, mi weép jummat túttimah, caántdih ã tūbatjidih náhnican, wébít ã cāac jumuchah ennit, búdí mi wēina caá. 22 Páant mi jummat pah tígaa buu yeéb ñi jġgahbipna caá. Túttimah, yeebdíh wá jwáub enechah, yeebbát búdí ñi jwáub wēibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdíh ĩ jéih jwáub jġgahacan niít.

23 “Weemdih ñi jwúub enni yeó jáapdih táí beh joinít jumna, weemdih ñi úubh joicán niít. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Wíihwā jumna, wā wēpatjīh ñi úúbúchah, wā íip yeebdih ā jepah-bipna caá. 24 Jātih wā íipdih páant ñi úubh jwuhcap jī. Obohjeéhtih, yeebdih wā wun wūhat túttimah, wíihwā jumna, páant caandih ñi úúbú. Páant ñi úúbúchah, ñi úúbát dih ā wūhbipna caá, bádí ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejatdih yap yohni ā jumat

25 “Jātih wā jenah joiní naáwátjīhjah yeebdih wā bohénachah, ñi táí beh joicán beé. Obohjeéhtih, wā boo pūd jūúwát túttimah, ded pah jwī íip ā jumatdih táí buocannijeh wā naóhbipna caá. 26 Caán láa wíihwā jumna, wā wēpatjīh yeebjéh wā íipdih ñi úubhbipna caá. Weémboó ñiíh pínahdih wā jwúub úubh wūhcan niít. 27 Pánihna, wā íip pebh-mant jūóhni wā jumuchah ‘Yoobópdih tigaá’, niúj jenah joinít, weemdih ñi oyochah ennit, wā íipboó yeebdihbut ā oibipna caá. Páant ā oyatdih jéihnit, yeebjéh caandih ñi úubhbipna caá. 28 Weém wā íip bíícdih jumnji nin baácboó wā jūúwáp jī. Pánihna, buu nin baácboó jum jwuhni wā íip pehbboó wā jwúub púuh laab béjbipna caá”, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.

29 Páant ā niijíchah joinít, jwiít caandih nin pah jwī niijíp jī:

—Buu bácah ma jenah joiní naáwátjīhjah bohécan, buocannijeh jwiít dih ma naóhna caá. 30 Pánihna, meém jéih beedáni ma jumatdih buu jwuhna jwī

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ã wih-can caá. Páant tigaá Dios pebhmant jüóhni ma jummatdih jwĩ tui jéihna caá, jwĩ niijíp jĩ.

³¹ —Buu ‘Yoobópdih Dios pebhmant jüóhni tigaá át jumap’, ¿ñi niij niit buca? ³² Páant niijnítji yuhna, buu cheijeh nihat yeéb ñih maanáboó ñi jweí jwúub bejehah, weém biícjeh wã chãóbipna caá. Obohjeéhtih, biícjeh pohba wã nihcan niit. Weemdíh ñi yoh bejehah yuhna, wã ípboó wãjeéh ã jumbipna caá. ³³ Páant wã yapat pínah jãtíh yeebdíh naóhna caá wã chãjap, jígahcanjeh ñi tui jummat pínah niijná. Nin baácboó ñi jum jwuhuchah, Diosdih náahcannit yeebdíh yeejép í chãjbipna caá. Obohjeéhtih, nin baác dih moón í yéj chãjatdih yap yohni wã jummatdih jéihnit, búdí ñi weñeé, jwiít dih ã niijíp jĩ.*

17

Jesús ãih pínahdih Diosdih ã wúbát

¹ Páant niij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã niij wúbáp jĩ: “Paá, buu ma niijátji pah tih weemdíh í mawat pínah ã jainá caá. Pánihna, weém ma wúuh wã jummatdih cáacwãdih ma jéihyanaá, weemdíh í weñat pínah niijná. Páant ma chãjachah, weém jwúh meemdíhbat queétdih wã weñat túutbipna caá. ² Nihat cáacwã í maáh weemdíh ma waadánap be. Pánih maáh jumna, det weemdíh ma wáhnitdih majeéh wã jummat túutbipna caá. ³ Det meém Dios biícjeh jumnidih jéihna, weém ma wahnidihbat jéihna, jap-boó jwíjeéh biíc dih páantjeh í tui jumbipna caá.

* **16:33** Ro 8.37; 2Co 2.14; Ap 3.21; 5.5

4 “Nin baácboó jum jwuhna, ma chājat tútatjidih wā chāj péanap be. Pánih chājna, ded pah ma jumatdih cáacwādih wā túi jéihyanap be, meemdih ī weñat pínah niijná. 5 Pánihna, nin baác dih jwī chājat pínah jātih, majeéh biíc dih jum jwuhna, biíc yoobó jwīpī wútat pah muntih, weemdih ma jwúub maáh waadánaá.

Jesús ā bohénitih pínahdih jwuh Diosdih ā úbát

6 “Paá, nit wīhwā dih jwuh wā úbhna caá. Nit weemdih ma wāh nit nin baácboó yeejépwā cātih ī jumuchah yuhna, queétdih ded pah ma jumatdih wā jéihyanap be. Queét míhwā dih weemdih ma wūhuchah, queét ma wútat pah ī chājna beé. 7-8 Weemdih ma naáwátjidih queétdih wā bohénachah, ī túi wēi joyóp be. Pánih wēi joinít, ma pebhmant jūóhni wā jumatdih, ma wahní wā jumatdihbut ī túi jéihna caá. Pánih jéihnit, ‘Nihat jwiít dih ā bohéátjidih, nihat ā chāj jútatjidihbut Dios āt wútur taga’, ī níj jéihna caá.

9 “Paá, nit wā bohénitih pínahdihjeh úbhna caá wā chājap. Bitáih pínahdih úbhna wā chāj jwuhcan caá. Nit weemdih ma wāh nit míhwā caá ī jumur. Íih pínahdih meemdih úbhna caá wā chājap. 10 Nit wīhwā nihat míhwā mun tigaá. Pánihna, míhwāboó wīhwā mun tigaá. Weemdih jepahna, ī tút numúchah ennit, bitabut weemdih ī wēina caá.

11 “Buh nin baácboó wā chāocán níit. Ma pebhna jwúub bejat tút caá wā chājap. Páant ma pebhna wā jwúub bejehah yuhna, nit weemdih ma wāh nit nin baácboó ī chāobírna caá. Paá, meém túini jumna, nit weemdih ma wāh nitdih ma

wēpatjīh, weemdih ma wāhni wēpat biíc dih, ma túi en dawaá. Páant ma túi en dawáchah, jwiít túi biíc dih jwī jumat pah muntih nitbut túi biíc dih ī jumbipna caá. ¹² Ijeéh jam jwahna, ma wēpatjīh nitdih wā túi en dawáp be, biícboó ā buudcát pínah niijná. Obohjeéhtih, ma naáwátdih ī daacátji pah-jeh tih, biíc bácah iiguírna ā bejbipna caá.*

¹³ “Buu ma pebhboó bejat túut caá wā chājar. Nin baácboó jam jwahna, ĩih pínahdih páant wā níj úbúp be, caandih joinít, weém biíc dih búdí ī weñat pínah niijná. ¹⁴ Ded pah ma jumatdih nitdih wāát naáwáp be. Weém yeejép wā chājcat pah nit wīhwāboó yeejép chājnitji ī túut nuumúp be. Páant ī túut nuumúchah ennit, bita túut nuumcánnitboó queétdih ī iiná caá. ¹⁵ ‘Nin baác dih jumnit wīhwādh ma ub bejeé’, wā níj úbhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baác dih ī jam jwahuchah, ma túi en dawaá, Nemép queétdih ā yéejacat pínah niijná’, wā níj úbhna caá. ¹⁶ Weém nin baác dih moón yeejép ī jenah joyát pah wā jenah joicán caá. Pánihna, weemdih jepahnit jumna, nin baác dih moón ī jenah joyát pah queétbody ī jenah joicán caá. ¹⁷ Ma naáwát yoobópdih ā jumuchah, caandih nit wīhwādh ma túi bohénaá, meemdih chah ī jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin baácboó weemdih ma wahat pahjeh muntih, weembút nit wīhwādhbut wā wahna caá, ded pah jwī jumatdih queét jwah bitadih ī bohéat pínah niijná. ¹⁹ Cāacwādh wā wan wāhbipna caá, míhwā jumna, ma weñat pínahdhjeh ī chājat pínah niijná.

Jesús nihat áihwā pínahdhbut ā úbát

* **17:12** Sal 41.9; Jn 13.18

20-21 “ ‘Nit wíhwādhjeh ma teo wáacá’, wā niij wábhcan caá. Bw̃ queétboó bitadh wíh doonádih ĩ bohénachah joinít, weemdíh jepahnitdihbut ma teo wáacat pínadh wā wábhna caá, nihat wíhwā biíc dih ĩ jumat pínah niijná. Weém majeéh jwiít chénewā jumna yuhna, biícjeh caá. Pánihna, jwiít biícjeh jwí jumat pah queébtut jwíjééh túi biíc dih ĩ jumna naáh, ma wahní wā jumatdih nihat cāacwā ‘Yoobópdih tigaá’, ĩ niij jéihyat pínah niijná. ²² Weemdíh ma wāhni wēpatdih wíhwādhjehbut wāát wāhup be, biíc dih jwiít jwí jumat pah, queébtut túi biíc dih ĩ jumat pínah niijná. ²³ Weém queét biíc dih wā jumachah, meembút weém biíc dih ma jumna caá. Páant biíc dih jwí jumachah, wíhwā yoobópdih biícwā pahjeh ĩ jumbipna caá. Páant biícwā pah ĩ jumachah enna, ma wahní wā jumatdih cāacwā ĩ jéihbipna caá. Pánihna, weemdíh ma oyat pah mantih, queédihbut biíc yoobó ma oyatdih ĩ túi jéihbipna caá.

24 “Paá, nin baácdih jwí chājat pínah jātih weemdíh búdí oina, ma wēpat weemdíh wāhni, biíc yoobó maáta jwí jumup jĩ. Pánihna, wíhwā jwí pebhboó wājééh ĩ jumat pínadh queédih wā náah yacna caá, weemdíh maáh ma jwáub waadátdih ĩ enat pínah niijná. ²⁵ Paá, meém túini yoobát chājni, nin baácdih moón yeejépwā meemdíh ĩ jéihcah yuhna, weémboó meemdíh wā túi jéihna caá. Ma wahní wā jumatdih nit wíhwā ĩ túi jéihna caá. ²⁶ Ded pah meém ma jumatdih queédih wā jéihyanap be. Túttimahbut, páantjeh wā jéihyabipna caá, weemdíh ma oyat pahjeh mantih queédihbut ma oyatdih ĩ jéihyat pínah

niijná. Pánih jéihnit, queétjehbut ï míic oyochah, ïjeéh bíicdih wã jumbipna caá”, Diosdih ã niijíp jĩ.

18

Jesúsdih eníhcannit caandíh ï tewat

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Páant niij wábh péanit, Jesús jwiit ã bohénitdih numah bac bejnit, Cedrón wãt jamni majdih cháuh bej, Olivo pácahi jamni jeená jwĩ juibínap jĩ. ² Dawá láa caán pácahi jamapna Jesúsjiñ jwĩpĩ míic wáacap jĩ. Pánihna, Judas Jesúsdih eníhcannitdih duó wáini pínah caanná jwĩ bejat pínahdih át jéihyep tajĩ. ³ Pánih jéihna, Jesúsdih júutat túut niijná, Romano soldadowãdih, Dioíh mædíh wapnitdihbut át duó wái jüúwáp tajĩ. Queédih sacerdotewã maáta, fariseowã maátabut ït wahap tajĩ. Pánih jüóhna, ïih jiiát yuyú déejih jiiínit, ïtah tðopna, íibat naaná, máa quiitnajih man jamnit, ï juyúp jĩ. ⁴ Pánihna, jwĩ jamapdih ï toáh jüúwáchah ennít, yeejép ã yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queédih jwãáh bejnit, nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Déhedih bid jüóh tigaá ñi chãj? ã niijíp jĩ.

⁵ —Jesús Nazaret tútchidih bóodih bid jüóhna caá jwĩ chãjap, queét ï niij jepahap jĩ.

—Caan tigaá weém, Jesús ã niijíp jĩ.

Queédih duó wáini, Judas, queét cãtina ã jamap jĩ. ⁶ “Caan tigaá weém”, Jesús ã niij jepahachah joinít, caandíh tewedih jüóhnitji tãahjih ï chéi jwúub bej buugúp jĩ. ⁷ Páant ï buugúchah ennít, queédih Jesús nin pah ã jwúub niij wábh joyóp jĩ:

—¿Déhedih bid tigaá ñi chãj? ã niijíp jĩ.

—Jesús Nazaret tátchidih bóodih bidna caá jwĩ chãjap, queét ã jwũab niij jepahap jĩ.

⁸ —‘Caan tígaá weém’, yeebdíh wãát niij jepahap be. Pánihna, weemdíh teona, nit wãjeéh jumnitdih ñi teoca bojoó, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

⁹ “Míihwã weemdíh ma wũhntdih biíc cãacdih wã bũdát tútcap be”, Diosdih ã niij wãbátji pah biíc yoobó ã yapat pínah niijná, “Nitdih ñi teoca bojoó”, ã niijíp jĩ. ¹⁰ Simón Pedro ãih íbat naadíh jwãat wáinit, sacerdotewã ã maáhdih teo wũhni Malco wũt jumniíh jéihyepmant bóo moli chóodih ã bóod yohop jĩ. ¹¹ Páant ã bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ã niijíp jĩ:

—Míih íbat naadíh ma jwũab yacaá. Wã íp ded pah weemdíh ã náah yacat pah biíc yoobó yeejép wã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.*

*Sacerdotewã ã maáh pebhna Jesúsdi h ã ub bejat
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)*

¹² Páant ã niij péanachah, soldadowã, ã maáhjĩh, jwiít judíowã jwĩ maátabut Jesúsdi h teonit, caandíh ã chéwep jĩ. ¹³ Chéo péanit, Anás pebhna ã ub bejep jĩ. Anás Caifás jóon wũt jĩ. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewã ã maáh ã jumap jĩ. ¹⁴ “Nihat jwiít judíowã jwĩ tái jummat pínahdih biíc cãac ã wũn wũhũchah ã túibipna caá”, niij naóhniiji Caifás ã jumap jĩ.*

Pedro ã yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Weém, Simón Pedrojĩh Jesúsdi h yũpbit jwĩ en péanachah, Anáih mũnã Jesúsdi h ã ub jũibínap

* **18:11** Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42   * **18:14** Jn 11.49-50

jĩ. Pánihna, weémboó sacerdotewã ã maáh ã jéihni jumna, Jesús túttimah maáih muú wáihyat júduna weembát wã waad béjep jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, weém wã waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadápmaheh ã chãwáp jĩ. Pánihna, jwúub bac jũóhnit, waadátboó wapnihdih Pedrodih wã waadát túttuchah joiít, weém Pedrodih wã namah waad béjep jĩ. ¹⁷ Páant wã namah waad béjehah ennit, caánt wapnihboó Pedrodih nin pah mi niíj úubh joyóp jĩ:

—¿Meembát Jesús ã pej jumni nihcan niít? mi niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã niíj jepahap yuh jĩ.

¹⁸ Caan chéi tubit pohba ã cúbuhachah, caanjĩh moón teo wáhnit tuu cáonit, ã méé chãudap jĩ. Pánihna, jwiítbut Pedrojĩh ãjeéh jwĩ méé chãudap jĩ.

*Sacerdotewã ã maáh Jesúsdiã ã úubh joyát
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)*

¹⁹ Páant jwĩ méé chãudat pónih, sacerdotewã ã maáh ã jóon Anásboó Jesúsdiã ãt úubh joyóp wut jĩ. Jwiít ã bohénitdih, ded pah ã bohéátjidihbut ãt úubh joyóp wut jĩ. ²⁰ Páant ã úubh joyóchah, Jesús caandíh nin pah ãt niíj jepahap wut jĩ:

—Weém nihat ã joyóchah, jweéhcanjeh wãpĩ bohénap jĩ. Jwiít judíowã jwĩ míic wáacat muudíh, Dioíh muudíhbut wãpĩ bohénap jĩ. ²¹ Páant wã bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdíh páant ma niíj úubh joií? Ma jéihíhna, weemdíh joiítjidih ma úubh joyoó. Queétboó meemdíh yoobópdiã ã naóhbiãna caá, ãt niijíp wut jĩ.

22 —Sacerdotewã ï maáhdih páant ma niijcá bo-joó, niijnít, caan pébh ñahni soldado téihyajih Jesúih páo tíbdih át mawap wut jĩ.

23 —Ded pah yeejép wã niijátjidih weemdih ñi naáwá. ¿Yoobópdih yeebdih wã naáwáchah yuhna, dépanih tigaá weemdih ma mao? Jesús soldadodih át niijíp wut jĩ.

24 Pánih uúbh joí péanit, Anásboó Jesúsdihi páantjeh ï chéonijidih ã jíi Caifás, sacerdotewã ï maáh yoobát pebhna át wahap wut jĩ.

Pedro ã jwúub yeeat

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Jesúsdihi páant ã uúbh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojih páantjeh tuu cúut pebh jwí méé chúudup jĩ. Páant jwí méé chúuduchah ennit, caanjih moon jwuh Pedrodih nin pah ï niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Meembát Jesús ã pej jumni nihcan níit? ï niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã jwúub niij jepahap yuh jĩ.

26 Páant ã niiját táttimah, sacerdotewã ï maáhdih teo wáhni, Pedro moli chóodih ã bóod yohniji ã dée jwuh Pedrodih nin pah ã niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Pácahi jumupdih meemdih nihcannit beé Jesús biíc dih wã enep? ã niijíp jĩ.

27 —Weém ãjeéh wihcan beé, Pedro ã niij jepahap yuh jĩ. Páant ã niijíchahjeh, mujbai áí ewep jĩ.

Pilato jwuh Jesúsdihi ã uúbh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

28 Baáb jéenechah, Caifáih muumánt Jesúsdihi ub bac bejnit, caán tátchidih moón ï maáh Pilato wut jumniíh muaná caandih ï ub bejep jĩ. Pánih ub

bejna yuhna, queétjeh ãih munná waadcán, soldadowãdih Jesúsdiñ ãb waad béjat túutap jĩ. Pilato judío nihcah, ãih munná waadní, jwĩ wutatdih yap yohna, Pascua jeémátdih ãta jéih jeémpan tagaá. ²⁹ Páant ã waadcáh ennit, Pilato jécdih bac jái ñahnit, queétdih nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Dedé jíb tigaá nindih ñi naóh yac? ã niijíp jĩ.

³⁰ —Caán yeejép nihcah, meemdih jwĩta úb jũóhcan tagaá, ã niij jepahap jĩ.

³¹ —Caandih úb bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chãjaá, Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiit judíowãdih cáacwãdih ñi mao yohat túutcap jĩ, ã niijíp jĩ. Páant niijná, Jesúsdiñ ã mawat túutatdih niijná ã chãjap jĩ.

³² Páant ã mawat túutuchah, Jesús cruzboó ã wunat pínahdih, jãtih ã naáwátji bíic yoobó ã chãjat túutap jĩ.* ³³ Páant ã niiját túttimah, Pilatoboó jwúub waad béjnit, Jesúsdiñ ãt bid bojop wat jĩ. Pánih bid bojnit, caandih nin pah ãt niij úbh joyóp wat jĩ:

—¿Meém judíowã ã maáh niit? ãt niijíp wat jĩ.

³⁴ —¿Meemjéh úbh joí en niit ma chãjap? ¿Bita ã naáwáchah joiníji niit, páant ma niij úbh joyóp? Pilatodih Jesús ãt niijíp wat jĩ.

³⁵ —Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewã, ñíih sacerdotewã maátabut meemdih ã wahap be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma chãj, páant ã peéh chãjhichah? Jesúsdiñ ãt niij úbh joyóp wat jĩ.

³⁶ —Weém nin baácdih moón ã maáh nihcan caá. Páant wã jamuchah nihna, wã bohénit weemdih

* **18:32** Jn 3.14; 12.32

Īta teo wáac tagaá, jwĩ déewã ĩ teocat pínah niijná. Obohjeéhtih, wã maáh jummat nin baácboó nihcan caá, Jesús Pilatodih át niúj jepahap wut jĩ.

³⁷ —Pánihna, ¿meém maáh niít? páant niijná, Pilato át niijíp wut jĩ.

—Ma niiját pah maáh tigaá wã jumup. Cãacwã ĩ maáh jummat túut, queétdih yoobópdih naáwát túut niijná, nin baácboó wã jũwáp jĩ. Pánihna, ded yoobópdih chãjĩhni, weemdíh ã táí jepahna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

³⁸ —¿Dedé tigaá yoobópdih jummat? Pilato át niijíp wut jĩ.

Judíowã Jesúsdiĥ ĩ mao yohat túutat

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niúj péa, Pilato jwúub bac jũóhnit, queét pái ñuhnit judíowãdih nin pah ã niúj naáwáp jĩ:

—Ñi mawat túutni Jesúsdiĥ dedé peéh mawat wiĥcan caá. ³⁹Jópchi jummat pah, Pascua yeó jáapdiĥ biíc nemat muúboó jumnidih wãpĩ baca wũhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijnídiĥ yeebdíh wã baca wũh jĩh? Pilato jwĩ maátadiĥ ã niúj úbh joyóp jĩ.

⁴⁰ —Nihcan caá. Caandíh ma bacaca bojóo. Barrabásboodíh jwiítđih ma baca wũhú, Pilatodih jwĩ déewã ĩ niúj ñaác jepahap jĩ. Barrabásboó Romano maátadiĥ yohíhniĥeéh ã jumup jĩ.

19

¹ Páant ĩ niúj ñaác jepahachah joinít, Pilato Jesúsdiĥ soldadowãdih át puñat túutup wut jĩ.

² Páant ĩ puñat túttimah, queét óot tópdih péeb waoni júđũ chãjnit, Jesúh wao dáhdih ĩt yacap

tajĩ. Pánih yac péanit, maátaih yégueh pah jíghni caandih yacnit, nin pah ït niij deoh naáwáp wut jĩ:

³ —Ma táí jũmúú, judíowã ï maáh, niij deoh naóhnit, Jesúsdih ï dawát yoobó pũina ït chãjap wut jĩ.

⁴ Páant ï puñat túttimah, Pilato jwúub bac jũóhnit, caanjĩh pã ñuhnit jwĩ déewãdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Ñi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ã wihcatdih ñi jéihyat pínah niijná, wã jwúub ub bac jũóhna caá, ã niijíp jĩ.

⁵ Páant ã niij péanachahjeh, Jesús óot júdu duoní, maátaih yégueh pah jíghni ï yacniji muú dítmant ã bac jũúwáp jĩ. Páant ã bac jũúwáchah, Pilato queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Ñi eneeé. Nin caá, ã niijíp jĩ.

⁶ Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ï maáta, Dioíh muúdíh wapnitbat Jesúsdih ennit, búdí ï jũih ñaacáp jĩ.

—¡Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ¡Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ï niijíp jĩ.

Páant ï niij ñaacáchah joinít, Pilato nin pah queétdih ã jwúub niijíp jĩ:

—Caandih peéh mawat wihcah yuhna, ñi mawíhna, yeebjéh ub bejnit péoh dodhnit, ñi mawaá, ã niijíp jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta nin pah ï jwúub niijíp jĩ:

—‘**Weém Dios wũúh caá wã jamap**’, caanjéh ã niijíp be. Páant ã niijátji jíib jwĩ ñowã ï wutatji pah

caandíh mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ï niijíp jĩ.

⁸ Páant ï niijíchah joinít, Pilatoboó chah ã joí wáhi bejep jĩ. ⁹ Pánih joí wáhi bejna, Jesús dih jwúub numah waad béjnit, caandíh nin pah át jwúub niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedjĩh bóo tigaá meém? át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah yuhna, Jesús caandíh át jepahcap wut jĩ.

¹⁰ Páant ã jepahcah, Pilato nin pah át jwúub niij úubh joyóp wut jĩ, páant mantih:

—¿Weemdíh ma jepahíhcan niít? Weémboó meemdíh wā jéih bacana caá. Cruzboobút wā jéih péoh dodh mawat túutna caá. ¿Caandíh ma jéihcan niít? Jesús dih át niijíp wut jĩ.

¹¹ —**Dios meemdíh pánih wēpatdih ã wūhcah, weemdíh ded pah mata jéih chājat túutcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáiniboó meém chah yéejni ã jumna caá,** Jesús Pilatodih át niijíp wut jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, Pilato caandíh átih bacáhip wut yuh jĩ. Pánih bacáihna, jwúub bac jūóhnit, queét jwĩ maátadih ã bacáihat déejidih ã wēp naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwĩ déewāboó chah íjnit, búdí ï jwúub niij jūih ñaacáp jĩ.

—**‘Weém maáh caá’,** niijná, Jesús jwĩ maáh Césardih eníhcanni caá. Pánihna, caandíh bacana, meembút Césardih yap yohni mata jum tagaá, Pilatodih ï niijíp jĩ.

¹³ Páant ï niijíchah joinít, Jesús dih jwúub bac jūúwát túutnit, caandíh ded pah ã chājat pínahdih naáwát túut niijná, peéh chājat pínahdih naóhnit ïpĩ

chúudupboó Pilato ã yoób juí chúudup jĩ. Pilato ã chúudupboó jee dáhna ĩ jwejni coah ã jumup jĩ. Caan cóah jwiit judíowã jwĩih wéheatjĩh Gabatá ã wūt jumup jĩ. ¹⁴ Caán yeó jáapdih Pascua jeémát yeó jáap jãtih jwĩ míic ámohat yeó jáap, yeó téih páuh laáb juini ã jumup jĩ.

Pánih juí chúudnit,

—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjĩh pãnit jwĩ déewãdih ã niijíp jĩ.

¹⁵ —¡Ã wun dáhwa naáh! ¡Ã wun dáhwa naáh! ¡ub bejnit, cruzboó péoh dodhnit, caandih ñi mao yohoó! ĩ niij ñaacáp jĩ.

—¿Ñi maáh ã jumuchah yahna, caandih cruzboó péoh dodhnit, mao yohat túut niit ñi chãjap? Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Roma tátchidih bóo César jwĩ maáh yoobát caá. Biĩh maáh jwiĩtdih ã wihcan caá, sacerdotewã ĩ maáta ĩ niij jepahap jĩ.

¹⁶ Páant ĩ niiját túttimah, queét ĩ weñat pínah niijná, Jesúsdi cruzboó mao yohat túutna, Pilato ãih soldadowãdih ã ub bejat túutap jĩ. Pánihna, queét soldadowã Pilatoih muumánt Jesúsdi ĩ ub bac jũwúp jĩ.

*Jesúsdi cruzboó péoh dodhnit, ĩ mawat
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)*

¹⁷ Pánih ub bac jũóhnit, Jesússeh ãih cruzdih ã bewechah, Waó Iidíp wūt jumni jeejina caandih ĩ ub bejep jĩ. Jwĩih wéheatjĩh caán jeé Gólgota ã wūt jumup jĩ. ¹⁸ Pánihna, bita chénewãdihbut caán biĩcdih ĩ mao yohat túut niijná, ãjeéh ĩ ub bejep jĩ. Pánih ub bejna, caanná juibínit, queét biic peihcannit ĩ beoniji cruznadih soldadowã ĩ nah péoh

jwejep jĩ. Biíc dih Jesús ã jéihyepmant bóo bʷwámant péoh jwej, biíhdih ã wáyámant bóo bʷwámant ĩ péoh jwejep jĩ. Pánihna, ĩ tac yoób Jesús dih ĩ péoh jwejep jĩ. ¹⁹ Pánih péoh jwej péanit, Pilato ã daacát túutni naadĩh Jesúh waó chahmant ĩ nah péoh búudhdup jĩ. Nin pah át niúj daacát túutup tajĩ: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDÍOWĀ Ĩ MAÁH CAÁ”, át niúj daacát túutup tajĩ. ²⁰ Caán naadĩh páant ã niúj daacát túutna, jwĩh wéheatjĩh, Roma tútchidih moónih wéheatjĩh, Grecia baác dih moónih wéheatjĩhbut páant át niúj daacát túutup tajĩ. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdih ĩ yoób pud dodhdop jĩ, bʷca. Queétdih cruzboó ĩ péoh dodh mawapboó tútchi jwéej dih ã jumup jĩ. Dawá jwĩ déewã queétdih ĩ mawachah enat túut niijná, jwĩjeéh ĩ péé bejep jĩ. Pánihna, caanná jubínit, Pilato ã daacát túutatjidih dawá jwĩ enep jĩ. ²¹ Páant ã niúj daacát túutatjidih dawá jwĩ enechah íjnit, Pilato pebhboó jwúb bejnit, sacerdotewã ĩ maáta nin pah caandih ĩt niúj wutup wut yuh jĩ:

—‘Nin judíowã ĩ maáh caá’, ma niúj daacát túutca bojoó. Caánboó jwĩ maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwúb niúj daacát túutú: **“Judíowã ĩ maáh caá weém”**, ã niújip be’, ma niúj daacát túutú, ĩt niújip wut yuh jĩ.

²² —Wã jwĩh daacát túutat pahjeh ã jumʷ naáh, Pilato queétdih át niúj jepahap wut jĩ.

²³ Jesús dih ĩ péoh dodhdát túttimah, chénena míic soldadowã Jesúh yéguenajidih ĩ jumʷat yoobó ĩ ubup jĩ. Āih jih bóo chóo, waica naáh chóo ã jumup jĩ. ²⁴ Caán chóo, pánihni ã jumʷchah, nin pah queét míicjeh ĩ niújip jĩ:

—Nin yégueh chóodih jwĩ yeo wáica boj jĩh. Ded nin chóodih ɛbni pínahdih jéihyat túut niijná, jwĩ yoh tíoh jwɛh jĩh, ĩ míic niijíp jĩ. Páant niijnít, ĩh tíhwat naajĩh ĩ yoh tíhwip jĩ.

Pánih tíohna, Dios naáwátdih naóh yapani ã daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, queét páant ĩ chãjap jĩ. “Wĩih yégueh chóodih queét ĩ jummat yoobó ĩ ɛbbipna caá. Pánihna, wĩih yéguehdih ɛbni pínahdih jéihíhna, tíhwat naajĩh ĩ yoh tíohbipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

²⁵ Páant ĩ chãjachah, Jesúih cruz pehbbit chéneha míic yaádh bíicdih weém wã en ñɛhɛp jĩ. Jesús ín, ã cheh, bíih wili María Cleofas áa, bíih wili María Mágdala tútchidih bóli jwĩ en ñɛhɛp jĩ. ²⁶ Pánihna, ã ín bíicdih weém búdí ã oinibat ã pebh wã en ñɛhɛchah ennit, ã índih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Naá, can wã bohénijiboó meemdíh ma wãúh pah ã jumbipna caá, ã niijíp jĩ.

²⁷ Páant niij péanit, weemdíh jwɛh nin pah ã niijíp jĩ:

—Bɛɛ cant ma ín pah mi jumbipna caá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh caántdih jwĩh mɛúboó wã ɛb waadánap jĩ.

Jesús ã wɛnat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Páant ã niij péaat túttimah, “Nihat Dios weemdíh ã wɛtnidíh wã chãj péanap be”, niij jéihna, Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

---

* 19:24 Sal 22.18

—Weemdih taca joótna caá, ã niijíp jĩ.*

²⁹ Caanjĩh bijni jiwá iguúh mac jamni wáam dahdih ĩ bíbohóp jĩ. Pániha, biíc soldado hisopo wát jamni máa doóbhdih ubnit, páab cháí déedih chéó búudhnit, bijni macdih ã taj báahanap jĩ. Taj báaha péanit, Jesúh jacna ã nah tewep jĩ, ã wái nomat pínah niijná. ³⁰ Páant ã chājachah, Jesús caandih wái nom péanit,

—Páant bóojeh tigaá, niij, waó yaíh dmonít, ã wunah bejep jĩ.

Soldado Jesúh páwádih ã jwāagat

³¹ Caán ã wunni yeó jáapdih, Pascua yeó jáapna jwĩ chooát yeó jáap pínahdih jwĩ ámohat ã jamap jĩ. Jwiit judíowā caán chooát yeó jáapdih cruzboó páantjeh ĩ ñuhatdih jwĩ náahcap jĩ. Pániha, ĩih wúu nahnadih daj mawachah, waícanjeh ĩ wunat pínah niijná, jwĩ maátaboó Pilatodih ĩt daj mawat túutap wut jĩ. Páant ĩ daj mawat túttimah, ĩih báhahjidih waícanjeh ub deyaat túut ĩt chājap tajĩ. ³² Páant ĩ wutachah joinít, Pilato cruzboó ñuhnitdih ĩih wúu nahnadih soldadowādih át daj mawat túutap wut jĩ. ³³ Obohjehtih, caan pébh ñuhnitdih daj mao péa, yap jūóhnit, Jesús jātih ã wunatjidih enna, áih wúu nahnaboodih ĩ daj maocap jĩ.

³⁴ Pánih daj maocan yuhna, biíc soldado áih ĩtah tōopjĩh Jesúh páwá pĩjmant ã jwāag aabánap jĩ. Páant ã jwāagachah, biíc mantjeh meép mahjĩh wid jamni ã chíi jūúwúp jĩ. ³⁵ Páant ã chíi jūúwúchah, weemjéh wā enep jĩ. “Weém nin tólihdih páant wā niij daácna, yoobópdih naóhna caá wā chājap”, wā niij jéihna caá. Pániha, yeebdíhbut wā naóh

* 19:28 Sal 69.21

yapana caá, yeebbút Jesúsdiñh ñi táí jenah joyát pínah niijná. ³⁶ Dios naáwáttdih naóh yapanit ì naóh daacátji pahjeh tibeé páant ã yapap jì. “Áih bácahdih ded iidípdih ì daj maocan niit”, ì niíj daacátji pahjeh, Jesúsíh wáwhá nahnadih ì daj maocap jì.* ³⁷ Dios naáwáttdih biíh tólihdih nin pahbut ìt niíj daacáp tajì: “Queét ì jwãagnijidih ì enbipna caá”, ìt niíj daacáp tajì.*

Jesúsíh bácahjidiñh ì yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ã wáwhat túttimah, José Arimatea tútchidiñh bóo, áih bácahjidiñh ãb deyaat táut niijná, Pilatodih wáwhábuñh át bejep wut jì. Páant ã wáwháhuñh joinít, ã yohat pínah niijná, Pilato caandíh át ãb deyaat táutur wut jì. Páant ã ãb deyaat táutachah joinít, José cruzboó ñáhnit pebhna júnit, Jesúsíh bácahjidiñh ã ãb deyanap jì. José jwí déewã maátadiñh wáwhámañh, Jesúsdiñh ã jepahatjidiñh át naáwíhcap tajì. ³⁹ Nicodemo, Jesúsdiñh chei jwáí wéhenijibut,* ájeéh jéohñit, mirra wát jumnini chej jumnini ah, áloe wát jumnini chípéh déejíñh widnidiñh ã ãb juyúp jì, Jesúsíh bácahjidiñh ì yohat pínah jítih ñáñat táut niijná. Caán ã ãb jéohni treinta kilos át chodop jì. ⁴⁰ Pániñhna, queét chénewã Jesúsíh bácahjidiñh ãb deyanit, jwiit judíowã wáwhánnitdih jwípi yohat pah, áih bácahjidiñh chej jumniniñh ñáñit, yégueñhniñh ì pinip jì. ⁴¹ Cruzboó Jesúsdiñh ì mawap pebh pácahi ã jumnini jì. Caán pácahi tac yoób cáac ì yohat pínah ì jáap baadni jeé ìit át jumnini jì. Caán ì baadni

* **19:36** Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7 * **19:37** Zac 12.10;

Ap 1.7 * **19:39** Jn 3.1-2

íitdih cãac yoh jwãhca naáh ãt jamup jĩ. ⁴² Pánihna, jwĩ chooát hora tóah jũúwúchah, ãih bácahjidih ub bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandíh túi ámoh péaat túut niijná, caán pehbbit jamni jeé íitdih yójhnitjeh ĩ yohop jĩ.

20

Jesús ã boo pud jũúwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdih baab bójat pínah jãtih, María Mágdala tútchidih bóli, Jesúsdiĥ ĩ yohopjiboó mit bej jáanap wut jĩ. Caanná juibínit, caán íitdih ĩ nemniji jeé júdudih bita ĩ pátú dodhdatji pah ã jamuchah, mit enep wut jĩ. ² Pánih ennihji weém, Jesús búdí ã oini, Simón Pedrojĩh jwĩ jamupna mi ñáo juyáp jĩ. Pánih ñáo jwinít, jwiítidih nin pah mi niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ Maáih bácahjidih jáantjeh ĩt ubup tabe. Pánih ub bejnitji ded ĩ jwúub jwejepjiboó wã jéihcan caá, mi niijáp jĩ.

³ Páant mi niijíchah joinít, jwiítbut Jesúsdiĥ ĩ yohopjiboó enedih jwĩ ñáo ñah bejep jĩ. ⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodiĥ ñáo yapnit, ã jãtih caán yohopji jeé íitna wã waóh juibínap jĩ. ⁵ Pánih jãtih juibína yuhna, caán íitdih waadcánjeh, péeb jéen enna, Jesúsdiĥ ĩ pinni chóonajjeh ã lajachah, wã enep jĩ. ⁶ Páant wã péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro pée jwinít, chão ñáhcanjeh, caán íitna ã waad béjep jĩ. Pánih waad béjnit, Jesúsdiĥ bácahjidih ĩ pinni chóonajjeh ã lajachah, caanbút ã enep jĩ. ⁷ Jesúsdiĥ wao dáhdih ĩ pinni chóo chibít yuyáp ã lajachah, caandíhbut ã enep jĩ. ĩ pinni chóona

ãih bácahdih ãih wao dáhdihbut ï pinatji pahjeh ã lajap jĩ. ⁸ Pániha, waad béjnit, ã en ñuhuchah ennit, weembát wã ñuún waad béjep jĩ. Pániha ñuún waadnít, Jesúih bácah ã wihcah ennit, “Yoobópdih Jesús át jwúb boo pud jũoh tagaá”, weém wã niij jéihyep jĩ. ⁹ Caán íitboó jwĩ bejat pínah jãtih, Dios naáwátdih naóh yapanit Cristo ã wnat pínahdih, ã jwúb boo pud jũúwát pínahdihbut ï daacátjidih jwĩ túi beh joi jwáhcap jĩ. ¹⁰ Pániha en péanit, jwĩh maaná jwĩ jwúb bejep jĩ.

*María Mágdala tútchidih bólidih Jesús ã jíghat
(Mr 16.9-11)*

¹¹ Jwiútdih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwĩ túttimah péé bejnit, Jesúih bácahdih ï yohopji jeé íit jęc jípónih ñuhnít, mit júi ñúhup wut jĩ. Pániha júi ñúhnajeh, péeb jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wut jĩ. ¹² Pániha en waadána, Dios ã wahnit ángelwã chénewátdih mit enep wut jĩ. Túi baabní yéguéhna duonít, Jesúih bácah ã lajapjidih íit chúudup wut jĩ. Biíc ãih waó jumapjimant, biíh ãih jítcha jumapjimant íit chúudup wut jĩ. ¹³ Páant queétdih mi péeb jéen enechah, queétdih caántdih nin pah íit niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma júi? Ít niijíp wut jĩ.

—Wã maáih bácahjidiha ub bejnit, ded ï jwúb jwejepjiboó wã jéihcan caá, mit niij jepahap wut jĩ.

¹⁴ Queétdih páant niijnít, tac púud enna, Jesús caanjĩh ã ñuhuchah, mit enep wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, pániha enna yuhna, mit beh encap wut jĩ.

¹⁵ Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma jái? ¿Déhedih tigaá ma bid? ãt niijíp wut jĩ.

Páant caandih beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit niij jenah joyóp wut yuh jĩ. Páant niij jenah joiná,

—¿Meemnít beé jwĩ maáih báhahjidih ma ub bejep? Ëb bejna, ded ma jwúub jwejepjiboó weemdih ma naáwá, caandih jwúub ubadh wā bejat pínah niijná, caandih mit niijíp wut jĩ.

¹⁶ —**María**, ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joí, tac púud ñahnit, Hebreo wéheatjĩh nin pah mit niijíp wut jĩ.

—Raboni, niijnít, Jesúsdi mit pin tewep wut jĩ. “Raboni”, niijná, “Bohéni”, niijná mit chãjap wut jĩ.

¹⁷ Páant mi pin teweahah, Jesús caántdih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—**Weemdih ma pin teoca bojoó. Wā íp pebhboó wā púuh laab béj jwuhcan caá. Pin teocanjeh, wā úudwā panihnitdih nin pah niij naáwádih ma bejeé: ‘Jesús nin pah yeebdih ã niij naáwát túutap be: “Wā íp ñi íp mun tigaá. Caanjéh wĩih Dios ñíih Dios mun tigaá. Pánihna, ã pebhboó wā púuh laab béjbipna caá”, ã niij naáwát túutap be’, queédih ma niijí, Mariádih Jesús ãt niijíp wut jĩ.**

¹⁸ Páant ã niijíchah joiníhji jwĩ pebhna jainít, nin pah mi niijíp jĩ: “Jwĩ Maáhdih wā enep be”, niijnít, Jesús caántdih ã naáwát túutatjidih jwiitdih mi naóh yapanap jĩ.

Jesús ã bohénitjidih ã jígohat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh túo yap aabát túttimah, jwiit Jesús ã bohénitji, jwĩ maátadh

úmna, jēcdih túi nem beedá bojnit, muú díitna bícdih jwĩ chũudup jĩ. Páant túi nem beedáni ā jumachah yahna, Jesús jwĩ cātíh ā jíghop jĩ. Pánih jíghonit, nin pah ā niijíp jĩ:

—¿Ñi jum caá? Dios ā táyat ñijeéh ā jumna naáh, ā niijíp jĩ.

²⁰ Páant niij péanit, āih téihyanadih, āih jíchanadihbut jwiít dih ā júutup jĩ. Páant ā júutachah enna, jwĩ Maáh ā jumatdih jéihnit, búdí jwĩ weñep jĩ. ²¹ Páant jwĩ weñechah, Jesús nin pah jwiít dih ā jwúub niijíp jĩ:

—Ūmcanjeh, ñi túi jummuú. Wā íp weemdíh ā wahat pah muntih, wíih túini doonádih ñi naáwát pínah niijná, yeebdíhbut wā wahna caá, ā niijíp jĩ.

²² Páant niij péanit, jwiít dih ā póoj jáhanap jĩ.

—Buu Túini Espíritudih ñi ubuú, ñíih caolih díitboó ā jumat pínah niijná. ²³ Páant ñijeéh jumna, ā wēpatjĩh det ĩ yéj chājatdih ñi yohochah, yohni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, det ĩ yéj chājatdih ñi yohcah, yohca naáh ā jumbipna caá, Jesús jwiít dih ā niijíp jĩ.*

Jesús ā jwúub jíghochah, Tomás ā enat

²⁴ Jesús jwĩ cātíh ā jwíih jíghoni chei, Tomás pohba jwíjeéh ā wihcap jĩ. Tomás Jesús dih jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ĩpĩ niij wūt ejni ā jumup jĩ.

²⁵ Túttimah, ā jwúub juyúchah, caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Jwiít jwĩ maáh Jesús dih jwĩ enna beé, jwĩ niijíp jĩ.

Páant jwĩ niijíchah joiná yahna, Tomásboó nin pah ā jípónih niij jepahjehep jĩ:

* 20:23 Mt 16.19; 18.18

—Weémboó áih téihyadh ï péhwatji ítnadh wíh téih tíbjíh teo encan, áih páwádih ï jwáagatji ítdihbut teo encan, ‘Á boo pud júúwát dooná yoobópdi caá’, wā niíj jenah joicán niít, jwiít dih ā jāh niíj hép jī.

²⁶ Túttimah bóo domingo yeó jáap caán mædíh jah jwí jwúub míc wáac jayúchah, Tomásbut jwíj eéh ā jumap jī. Pánih míc wáac junít, nihat jēcnadh jwí jwúub túi nemechah yuhna, Jesús jwí cātíh ā jwúub jígo hop jī. Pánih jígo hnit, nin pah jwiít dih ā niíj íp jī:

—¿Ni jum caá? Dios ā túyat ñijeéh ā jum naáh, ā niíj íp jī.

²⁷ Páant niíj nít, Tomásboodíh nin pah ā niíj íp jī:

—Tomás, wíh téihyadh ï péhwatji ítnadh meemjéh ma teo eneé. Wíh páwádih ï jwáagatji ítdihbut ma teo eneé. Teo ennit, ‘Yoobópdi tigaá āt boo pud júúwáp taga’, ma niíj jéih yeé, caandíh ā niíj íp jī.

²⁸ —Meémboó wā Maáh, wíh Diosbut caá, Tomás caandíh ā niíj íp jī.

²⁹ —Weemdíh ennitjeh, ‘Yoobópdi tigaá āt boo pud júúwáp. Pánih boo pud júóhna, Dios ā wahní Cristo yoobát caá’, meém ma niíj jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdíh encan yuhna, páant niíj jéihnit, bádí ï wēibipna caá, Jesús Tomásdih ā niíj íp jī.

Jesúsdih cāacwā ï jéihyat pínah niíj ná, Juan nin tólihdih ā daacát

³⁰ Jwíj eéh jum jwuhna, dawá láa jwiít cāacwā jwí jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjīh Jesús ā chāj júutap jī. Páant ā chājatjidih nin tólihdih wā jéih

daác beedácan caá. ³¹ Pánih daác beedácan yuhna, nin tólihdiheh wã daacáp be, “Yoobópdiheh Dios ã wahni Jesúsjeheh tigaá. Caanjéh tigaá Dios wũúh”, ñi niij jéihyat pínah niijná. Páant niij jéihna, caandíh jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeheh ñi jambipna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwëejdih siete ã bohénitjidih ã jwúub jígohat

¹ Túttimah, jwiít siete ã bohénitjidih Tiberias ím jwëejdih Jesús ã jwúub jígohop jĩ. Nin pah ã jamap jĩ: ² Jwiít biícđih jamnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwĩ niij ejni, Natanael Galilea baác Caná títchidih bóo, jwiít chénewã Zebedeo weh, bita chénewã Jesús ã bohénitji, páant moón jwĩ jamap jĩ. ³ Páant moón jwĩ jamuchah, Simón Pedro jwiítđih nin pah ã niijíp jĩ:

—Weém queej júut mawadih bejna caá wã chãjap, ã niijíp jĩ.

—Jwiítbat majeéh jwĩ bejmi caá, jwĩ niijíp jĩ.

Páant niij, dei juibí, jááj chóodih waadnit, ímdih jwĩ púud bac bejep jĩ. Pánih púud bac bejnit, nihat chei jwĩ júut mawachah yuhna, queejwã ã chũhcap jĩ.* ⁴ Baáb báahachah, Jesús ím jwëejdih ã ñuhuchah, jwĩ enep yah jĩ. Obohjeéhtih, caandíh jwĩ beh encap jĩ.

⁵ Pánih ñuhna, jwiítđih nin pah ã niij ej úubh joyóp jĩ:

—¿Wã déewãá, queejwãđih ñi bid jaicá? ã niijíp jĩ.

—Wihcan caá, jwĩ niij jepahap jĩ.

---

* **21:3** Lc 5.5

⁶ Páant jwĩ niíj jepahachah joinít, nin pah Jesús ã jwúub niíj ejep jĩ:

—**Jéihyepmant bóo bəwáboó ñih ñuodih ñi yoh báaha en tigaá, ã niijíp jĩ.**

Páant ã niijíchah joinít, caán ñuodih yoh báahana, dawá queejwã ĩ chũúchah joinít, jwĩih ñuodih jwĩ wái ñaha bojop yuh jĩ. Obohjeéhtih, tub dawá ĩ jumuchah, jááj chóoboó jwĩ jéih ub yaccap jĩ.*

⁷ Páant dawá ĩ jumuchah, Jesúsdi jwĩ jwĩih jwãáh láa biíc yoobó ã yapatjidih náhninit, weémboó, Jesús bádí ã oini,

—Jwĩ Maáh caá, Pedrodih wã niijíp jĩ.

Páant wã niijíchah joinítjeh, ã too dug jwejni yégueh chóodih jwúub duó ámoh chéonit, ñaáp báah bejnit, Jesús pebhna ã yaáh ñáan bejep jĩ. ⁸ Páant ã yaáh ñáan bejchah, caán ñuodih teonit, jwiítboó jááj chóojih jwĩ wái ñáan juibínap jĩ. Íim tac yoob póhba ã nihcan jíí, táí jwěej buugdihjeh jwĩ jumap jĩ.

⁹ Pánih wái ñáan juibínit, Jesús ã chájni táí iigní tuu táóhjih queejwã pan biíc dih ã lajachah, jwĩ enep jĩ.

¹⁰ Páant jwĩ ñáan juibínachah, Jesús nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—**Butéh ñi júut maonitdih daocánnit ñi ub jũúwá, ã niijíp jĩ.**

¹¹ Páant ã niijíchah joinít, Simón Pedro jááj chóodih waadnit, ñuodih watnit, óon coahboó ã wái ñáan jũúwáp jĩ. Dahwanit míicjeh ciento cincuenta y tres queejwã ĩ jumap jĩ. Páant moón dawá ĩ jumna yuhna, caán ñuodih ĩ boloh wáicap jĩ. ¹² Pánihna, Jesús jwiít dih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

---

* 21:6 Lc 5.6

—Ñi jeémp jáa jũúwú, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã pebh jũibínit, caandíh en poonit jumna, “Jwĩ Maáh caá”, niijná, jwiít jwĩ úúbh joí encap jĩ. ¹³ Páant ã pebh jwĩ jũibínachah, Jesús queéj pan biíc dih nah teonit, jwiít dih ã wãhap jĩ.

¹⁴ Caán yeó jáap dih ã boo pud jũúwát túttimah, jwiít dih biíc peihcanni láa míic júutna ã chãjap jĩ.

Jesús Simón Pedro dih ã míic wéheat

¹⁵ Páant jwĩ jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedro dih yúúpbit namah bejnit, nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—Simón, Jonás wũúh, ¿queét ĩ oyat chah weemdíh ma oi niít? ã niijíp jĩ.

—Wã oina caá, Maá. Wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wĩih oveja weh panihnit dih ma táí inií, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, nin pah ã jwúúbh niij úúbh joyóp jĩ, páant muntih:

—Simón, Jonás wũúh, ¿yoobóp dih weemdíh ma oi niít? ã niijíp jĩ.

—Maá, meemdíh wã oina caá. Wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wĩih ovejawã panihnit dih ma táí en dawaá, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁷ Páant niijnít, nin pah ã jwúúbh niij úúbh joyóp jĩ:

—Simón, Jonás wũúh, ¿weemdíh oyat yoobát niít ma oyop? ã niijíp jĩ.

Biíc peihcanni láa “¿Weemdíh ma oi niít?” ã niij úúbh joyóchah joinít, Pedro búdí jĩgahnit, nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Maá, nihatdih jéihni jumna, meemdih wã oyatdih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih ovejawã panihnit ĩ jeémát pínahdih ma túi wũhúú. ¹⁸ Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Jáap jum jwũhna, meemjéh yégueh waadnit, ded ma bejhipboó mapĩ bejep jĩ. Obohjeéhtih, behe ma jumachah, míih maj nahdih ma júut ñahanachah, meemdih yégueh yacnit, ded ma bejhipboó bita ĩ ub bejbipna caá, Pedrodih Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijná, Jesúsdi jepahni ã jumát jíib, ded pah Pedrodih bita ĩ mawat pínahdih jéihya naóhna ã chãjap jĩ. Páant niij péanit,

—Weém ded pah wã chãjatjidih enniiji jumna, biíc yoobó ma chãjaá, Jesús caandih ã niijíp jĩ.

Jesús ã bohéni búdí ã oini nin tólihdih ã daacát

²⁰ Páant ã niij naáwáchahjeh, Pedroboó tac páud ennit, weém Juan, Jesús búdí ã oini, queédih wã ñũún péenachah, ã enep jĩ. Biíc dih jwĩ péé jeémp láa, weémboó Jesús ã pebh dodh jáah lajni “¿Maá, meemdih eníhcannitdih júutni pínah ded tigaá ã jum?” Jesúsdi niij úbh joiní wã jumap jĩ.*

²¹ Pánihna, weemdih ennit, Pedro Jesúsdi nin pah ã niij úbh joyóp jĩ:

—¿Maá, canboodih ded pah tigaá ã yapbi? ã niijíp jĩ.

²² —Nin baácboó wã jwúub dei júúwáchah, candih páantjeh wã jumát túutuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, candih ded pah ã yapat pínahdih meemdih wã naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah

---

* **21:20** Jn 13.25

wã chãjatjidih enniyi jumna, meémboó biíc yoobó ma chãjaá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

²³ Páant Pedrodih ã naáwátjidih jéihnit, nihat Jesúihwã queétjeh chah búdí ãt míic wéhenap jĩ. “Juan, Jesús búdí ã oini, ã wuncan niít”, weemdíh queétjeh ãt niij míic wéhenap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Caán ã wuncan niít”, Jesús niijná ã chãjcan jĩ. “Nin baácboó wã jwúub dei júúwáchah, candih páantjeh wã jummat tútuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, ded pah candih ã yapat pínahdih meemdíh wã naóhcan caá”, Pedrodih Jesús niij naóhna ã chãjap jĩ.

²⁴ Pánihna, weemdíh jĩ, Jesús páant ã niij naáwáp jĩ. Caán ded pah yoobópdihi ã yapatjidih jéihnit, nin tólihdih wã daácna caá. Pánihna, nin wã naáwát yoobópdihi ã jummatdih jwĩ túi jéihna caá. ²⁵ Dawá biíhdihbut Jesús ã chãjap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “nihat ã chãjatjidih wã daác beedánachah, dawá tólihna ã jumuchah, ãta en buujácan tagaá”, wã niij jenah joiná caá.

Pánihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2